

Մ Ա Ս Ի Լ .

Ծ Ա Խ Ս Ե Ր Ի Կ Ա Ն Խ Ա Տ Ե Ս Ո Ւ Մ

Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ծախսերի ծավալը ծրագրավորվել է 557.9 մլրդ դրամի չափով: Ծախսերի (առանց վարկավորում՝ հանած մարումը գումարի) ամբողջ ծավալի 74.9 տոկոսը կամ 401.9 մլրդ դրամը բաժին է ընկնում ընթացիկ ծախսերին, 25.1 տոկոսը կամ 134.7 մլրդ դրամը՝ կապիտալ ծախսերին: ՀՀ 2006 թվականի ծրագրայինի նկատմամբ ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծի ծախսային մասը ավելացել է 75.6 մլրդ դրամով: Նշված հավելաճի գումարը հիմնականում ուղղվել է սոցիալական և պետական կառավարման ոլորտներում իրականացվող բարեփոխումների ֆինանսական ապահովմանը, տնտեսության առանձին ոլորտներում ենթակառուցվածքների պահպանման և զարգացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացմանը, պաշտպանության և հասարակական կարգի պահպանության համակարգերի ամրապնդմանը, ինչպես նաև տեղական ինքնակառավարման մարմիններին պետական աջակցության տրամադրմանը:

Նախագծով առաջարկվող բյուջետային ծախսերի ծավալները, կազմն ու կառուցվածքը ձևավորվել են՝ ելնելով 2007 թվականի մակրոտնտեսական կանխատեսումներից, գների և սակագների կանխատեսվող ցուցանիշներից, հանրապետությունում տնտեսական հարաբերությունների բնականոն ընթացքը խաթարող նոր բյուջետային պարտքերի չառաջացման անհրաժեշտությունից, ինչպես նաև առանձին ծախսատեսակների գծով մշակված բյուջետային նորմատիվներից: Հաշվի են առնվել նաև բյուջետային հիմնարկների ցանցի կազմի և կառուցվածքի կատարելագործման և բնակչության կենսապահովման խնդիրների լուծման միջոցառումները:

Սոցիալական բնագավառի ծախսերի (կրթություն, առողջապահություն, սոցիալական ապահովություն և ապահովագրություն) տեսակարար կշիռը բյուջետային ծախսերի ամբողջ ծավալում կազմում է 35.6 %, պաշտպանության, հասարակական կարգի պահպանության և ազգային անվտանգության ապահովման ոլորտներինը՝ 25.0%, տնտեսության ճյուղերինը՝ 17.0%, արտաքին տնտեսական աջակցության և արտաքին քաղաքական գործունեությանը՝ 4.9%, համայնքների բյուջեներին ՀՀ պետական բյուջեից պաշտոնական տրանսֆերտների տրամադր-

մանը՝ 3.2%, պետական պարտքի սպասարկմանը՝ 2.1 %, ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդի ձևավորմանը՝ 0.5%,:

Ստորև ներկայացվում են ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի ծախսերի ծրագրավորման հիմքում դրվող հիմնական սկզբունքները և առանձնահատկությունները:

Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում **պետական կառավարման մարմինների պահպանման ծախսերի** ծրագրավորումը բնորոշվում է հետևյալ առանձնահատկություններով:

1. 2006 թվականի ընթացքում շարունակվում է իրականացվել պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների և վերակազմակերպման գործընթացը և «Պետական կառավարչական հիմնարկների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան իրականացվել է պետական կառավարման առանձին մարմինների վերակազմակերպման գործընթացը:

«Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված համապատասխան գործառույթների իրականացման նպատակով ստեղծվել է «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը և այդ կապակցությամբ դադարեցվել է ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարության աշխատակազմի «ՀՀ արդյունաբերության մեջ աշխատանքների անվտանգ կատարման և լեռնային հսկողության տեսչություն (Հայլեռտեխհսկողություն)» առանձնացված ստորաբաժանման գործունեությունը (ՀՀ կառավարության 29.12.05 թ. N 2336-Ն որոշում):

ՀՀ կառավարության 29.06.06թ. N 928-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան առանձին քաղաքային համայնքների տարածքներում տրամադրվող սոցիալական ծառայությունների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Արարատի, Լոռու, Շիրակի և Վայոց ձորի մարզպետարանների աշխատակազմերի Արարատի, Վանաձորի, Գյումրի-1, Գյումրի-2 և Ջերմուկի սոցիալական ծառայության տարածքային գործակալությունները հանձնվել են համապատասխան քաղաքային համայնքի ենթակայությանը՝ համայնքային հիմնարկի կարգավիճակով:

«Պատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի /12.07.06 թ. ՀՕ-159-Ն/ պահանջներին համապատասխան ստեղծվել է Պատական դեպարտամենտ պետական կառավարչական հիմնարկը, որն ապահովում է դատարաններին, դատավորների ընդհանուր ժողովին, դատարանների

նախագահների խորհրդին և արդարադատության խորհրդին վերապահված լիազորությունների լիարժեք և արդյունավետ իրականացումն ու քաղաքացիական իրավահարաբերություններին նրանց մասնակցությունը:

«Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջների համաձայն Սահմանադրական դատարանի բնականոն գործունեության ապահովման համար չկանխատեսված ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով նախատեսվում է Սահմանադրական դատարանի պահուստային ֆոնդ, որը ներկայացվում է բյուջեի առանձին տողով և որի մեծությունը հավասար է տվյալ տարվա պետական բյուջեի մասին օրենքով Սահմանադրական դատարանի համար նախատեսված բյուջեի երկու տոկոսին:

2. Ելնելով օրենքով և այլ իրավական ակտերով նախարարությունների առանձնացված ստորաբաժանումներին վերապահված լիազորությունները լիարժեք և արդյունավետ իրականացնելու, ինչպես նաև քաղաքացիական իրավահարաբերություններին նրանց մասնակցությունը նախարարության աշխատակազմի կողմից ապահովելու դրույթից, ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում պահպանվել է նրանց պահպանման ծախսերը համապատասխան նախարարության պահպանման ծախսերում ներառելու սկզբունքը:

3. ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանության մարմինների պահպանման ծախսերը հաշվարկվել են հիմք ընդունելով 15329.5 հաստիքային միավորների քանակը, որը 2006 թվականի համեմատ ավելացվել է 174 միավորով: Թվաքանակի ավելացումը հիմնականում պայմանավորված է վերոնշյալ գործոններով, սահմանադրական փոփոխությունների հետևանքով առանձին մարմիններում լրացուցիչ աշխատողների անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաև պետական կառավարման որոշ մարմիններում կառուցվածքային փոփոխությունների հետևանքով աշխատողների թվաքանակի փոփոխություններով:

ՀՀ պետական կառավարման մարմինների աշխատողների թվաքանակի փոփոխությունը արտացոլված է N 2 ա աղյուսակում:

4. «Քաղաքացիական ծառայողների վարձատրության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան քաղաքացիական ծառայության կադրերի կարճաժամկետ ռեզերվում գտնվելու ժամանակահատվածում քաղաքացիական ծառայողներին վարձատրելու նպատակով նախատեսվել է աշխատավարձի ֆոնդ /վրաեկով/ 42.0 մլն դրամի չափով:

5. Քաղաքացիական ծառայողների /ՀՀ Ազգային ժողովում պետական ծառայողների/ աշխատավարձի ֆոնդը հաշվարկվել է հիմք ընդունելով 35.5 հազար դրամ բազային պաշտոնային դրույքաչափը՝ 2006 թվականի 30.0 հազար դրամի փոխարեն, հարկադիր կատարողներինը՝ 42.0 հազար դրամ՝ 2006 թվականի 35.0 հազար դրամի փոխարեն:

ՀՀ դատարանների աշխատակազմերի աշխատակիցների աշխատավարձի ֆոնդը հաշվարկվել է «Դատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի /12.07.06 թ. ՀՕ-159-Ն/ պահանջներին համապատասխան, համաձայն որի դատարանների աշխատակազմերի աշխատողները /բացառությամբ տեխնիկական սպասարկողների/ դարձել են դատական ծառայողներ, որոնց աշխատանքի վարձատրության պայմանները նշված օրենքի 33-րդ և 42-րդ հոդվածների պահանջներին համապատասխան՝ մինչև դատական ծառայողների վարձատրության մասին ՀՀ օրենքի ընդունումը, հավասարեցվել է քաղաքացիական ծառայողների վարձատրության պայմաններին: Դատական ծառայողների աշխատավարձի ֆոնդը հաշվարկվել է հիմք ընդունելով 35.5 հազար դրամ բազային պաշտոնային դրույքաչափը:

Նախատեսվում է նաև ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության աշխատակազմում և առանձնացված ստորաբաժանումներում ծառայող դիվանագետների պաշտոնային դրույքաչափերի բարձրացում 10 %-ի չափով, պետական կառավարման մարմիններում հայեցողական, քաղաքացիական աշխատանք կատարող վարձու աշխատողների և տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց աշխատավարձի բարձրացում 20 %-ի չափով:

Բացի այդ, 2007 թվականի հուլիսի 1-ից նախատեսվում է նաև բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց պաշտոնային դրույքաչափերի բարձրացում շուրջ 40.0 %-ի չափով:

6. Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների ծախսերը հաշվարկվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Ծառայողական գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերի հատուցման համար կատարվող վճարումների նվազագույն և առավելագույն չափերն ու վճարման կարգը սահմանելու մասին» N 2335-Ն որոշմամբ սահմանված նորմաներով:

7. Ծառայողական ավտոմեքենաների պահպանման ծախսերը հաշվարկվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի փետրվարի 17-ի N 194-Ն որոշմամբ հաստատված ծառայողական ավտոմեքենաների /բացառությամբ ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական

ծառայության և մաքսային պետական կոմիտեի սպասարկման համար նախատեսված ծառայողական ավտոմեքենաների/ սահմանաքանակին համապատասխան՝ 864 ավտոմեքենայի համար:

ՀՀ պետական կառավարման մարմինների ծառայողական ավտոմեքենաների սահմանաքանակի փոփոխությունը արտացոլված է սույն բացատրագրի N 2 բ աղյուսակում:

8. Կապի ծառայությունների վճարները ծրագրավորվել է ՀՀ կառավարության 2004 թվականի սեպտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների կապի և կոմունալ ծախսերի նորմաներ սահմանելու մասին» N 1536-Ն և ՀՀ կառավարության 2004 թվականի դեկտեմբերի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմիններում կապի ծառայությունների նորմաները և հեռախոսակապից օգտվելու օրինակելի ներքին կանոնները հաստատելու մասին» N 1956-Ն որոշումների պահանջներին համապատասխան, սակայն հեռախոսային խոսակցությունների տարեկան սահմանաչափը ծրագրավորվել է հաշվարկվածի 30 %-ի չափով, իսկ ՀՀ դատարանների կապի ծառայությունների ծախսերը հաշվարկվել են ՀՀ կառավարության 2005 թվականի մայիսի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության դատարանների կապի միջոցների տեսակների, քանակի և կապի ծառայությունների, ինչպես նաև կոմունալ ծախսերի նորմաների մասին» N 732-Ա որոշման պահանջներին համապատասխան: Կապի ծախսերը հաշվարկվել է հաշվի առնելով նաև ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005թ. դեկտեմբերի 17-ի «Սակագներ հաստատելու մասին» N 404-Ն հրամանը /բաժանորդային վարձը սահմանվել է ամսական 4800 դրամ՝ 3240 դրամի փոխարեն, ընդհանուր քանակացում/, ինչպես նաև մարզերում և դատարաններում նախատեսվել է միջոցներ ինտերնետ կապի սպասարկման համար: Բացի այդ դատարաններում նախատեսվել է փոստային ծառայությունների գծով ծախսերի ավելացում՝ դատարանների վճարման կարգադրություններով քննվող գործերի քանակին համապատասխան, «Հրապարակային սակարկությունների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից ելնելով միջոցներ են նախատեսվել նաև Դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության կատարողական թերթին համապատասխան էլեկտրոնային կայքի միջոցով աճուրդի կազմակերպման և իրականացման նպատակով ինտերնետային կապուղու օգտագործման համար:

9. Էլեկտրաէներգիայի, վառելիքի և ջեռուցման ծախսերը ծրագրավորվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի ապրիլի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի

նախագծում Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների գծով բյուջետային ծախսերի առանձին տեսակների՝ ջեռուցման, վառելիքի և էլեկտրաէներգիայի ձեռքբերման ծավալների հաշվարկման հիմքում դրվող նորմաները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության» N 629-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան, հաշվի առնելով նաև բնական գազի սակագնի բարձրացումը և ՀՀ կառավարության 06.04.2006թ. N 449-Ն որոշումը/բնական գազի սակագնի մեղմացման միջոցառումների վերաբերյալ/, սակայն էլեկտրաէներգիայի ծախսերը ծրագրավորվել է հաշվարկվածի 80 %-ի չափով:

10. Հաշվի առնելով ՀՀ վարչապետի որոշումներով արտասահմանյան պաշտոնական գործուղումների համար հատկացվող միջոցների առավել արդյունավետ օգտագործման հանգամանքը, ՀՀ 2007 թ. պետական բյուջեի նախագծում պահպանվել է արտասահմանյան երկրներ մեկնելու համար նախատեսված գործուղման ծախսերը արտասահմանյան պաշտոնական գործուղումների ծախսերում ներառելու սկզբունքը:

ՀՀ դեսպանությունների և ներկայացուցչությունների պահպանման ծախսերը 2007 թ. համար ծրագրավորվել է 4364.1 մլն դրամի չափով, որը 199.3 մլն դրամով գերազանցում է 2006 թվականի մակարդակը: Ավելացումը պայմանավորված է Բրազիլիայում նոր դեսպանատան և Բաթումիում ՀՀ հյուպատոսության բացման հետ, ինչպես նաև նախատեսվել է լրացուցիչ 5 դիվանագիտական ծառայողի պահպանման ծախս և ԱՊՀ երկրներում /Ուկրաինա, Բելառուս, Ղրղզստան, Թուրքմենստան, Վրաստան/ դիվանագիտական ծառայողներին վճարվող փոխհատուցման ավելացում 50 %-ի չափով:

Բացի այդ, Երևանում ՆԱՏՕ-ի հասարակական տեղեկատվական կենտրոնի բացման նպատակով նախատեսվել է վարձակալության ծախս 9.6 մլն.դրամ:

ՀՀ օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանության մարմինների պահպանման ծախսերի ընդհանուր գումարը ՀՀ 2007 թվականի պետբյուջեի նախագծում սահմանված է 40592.3 մլն դրամի չափով, որը 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների նկատմամբ կազմում է համապատասխանաբար՝ 133.2 և 114.7 տոկոս: Սույն համեմատությունը արտացոլված է սույն բացատրագրի N 2 աղյուսակում:

Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով պետական կառավարման մարմինների ծախսերին ուղղվող հատկացումների գումարը 1888.1 մլն դրամով գերազանցում է «Հայաստանի Հանրապետության 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հունիսի 8-ի N 774-Ն որոշմամբ հաստատված 2007 թվականի պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով հաստատված չափաքանակը, որը հիմնականում պայմանավորված է «Ռատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից ելնելով ՀՀ դատական դեպարտամենտի ստեղծմամբ և դատարանների աշխատակազմերի դատական ծառայողների աշխատավարձի բարձրացմամբ, պետական կառավարման առանձին մարմիններում կառուցվածքային փոփոխությունների և գործառույթների ավելացմամբ պայմանավորված աշխատողների թվաքանակի աճի հետևանքով այդ մարմինների պահպանման ծախսերի ավելացմամբ, ՀՀ դեսպանությունների և ներկայացուցչությունների պահպանման ծախսերի ավելացմամբ, ինչպես նաև պետական կառավարման մարմինների տեխնիկական վերազինման նպատակով կապիտալ ակտիվների ձեռքբերման համար համապատասխան միջոցների՝ համակարգչային տեխնիկայի, սարքերի և սարքավորումների, ինչպես նաև առանձին մարմիններում ծառայողական ավտոմեքենաների և գրասենյակային գույքի ձեռք բերման համար անհրաժեշտ միջոցների նախատեսմամբ:

Աշխատավարձի ֆոնդ - օրենսդիր, գործադիր և դատական իշխանության մարմինների աշխատողների աշխատավարձի ֆոնդը 2007 թվականի համար ծրագրավորվել է 22160.2 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 3106.1 մլն դրամով: Աճը հիմնականում պայմանավորված է պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների իրականացման հետևանքով կառավարման նոր մարմինների ստեղծմամբ, քաղաքացիական ծառայողների և հարկադիր կատարողների բազային պաշտոնային դրույքաչափերի ավելացմամբ, «Ռատական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկմամբ, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության աշխատակազմում և առանձնացված ստորաբաժանումներում ծառայող դիվանագետների պաշտոնային դրույքաչափերի բարձրացմամբ (10 %), հայեցողական, քաղաքացիական աշխատանք կատարող վարձու աշխատողների և տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց աշխատավարձի 20 %-ի

չափով բարձրացնամք, «Յարկային ծառայության մասին» և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներին համապատասխան հարկային և մաքսային ծառայողների աշխատավարձերի բնականոն աճով, «Դատավորի կարգավիճակի մասին», «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներին համապատասխան դատավորների և դատախազների պաշտոնային դրույքաչափերի նկատմամբ հաշվարկվող հավելավճարների աճով, ինչպես նաև պետական կառավարման առանձին մարմիններում կառուցվածքային փոփոխությունների և գործառույթների ավելացմամբ պայմանավորված աշխատողների թվաքանակի աճով:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ - հաշվարկվել են «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Ձեռնարկություններին և կազմակերպություններին տրվող սուբսիդիաներ- ծրագրավորվել են 509.0 մլն.դրամի չափով՝ «Պետական գնումների գործակալություն», «Սպասարկում» և «Կոնդի առանձնատների տնտեսություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին պետական աջակցության համար:

Այլ տրանսֆերտներ - ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների պատգամավորական գործունեության հետ կապված ծախսերն են՝ ՀՀ օրենդրության համապատասխան մեկ պատգամավորին հատկացվող ամսական 15.0 հազ. դրամ գումարի հաշվարկով:

Ընթացիկ ներքին այլ տրանսֆերտներ - ներառում է «Դատախազության մասին» և «Զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքներին համապատասխան ՀՀ դատախազության աշխատակիցների թոշակի անցնելու կապակցությամբ տրվող միանվագ նպաստի և զինծառայողների պարենային բավարարման համար անհրաժեշտ գումարը, ծառայողական պարտականությունները կատարելիս հարկադիր կատարողի կողմից հասարակական տրանսպորտից օգտվելու և անձնական օգտագործման ավտոմեքենան ծառայողական նպատակներով օգտագործելու հետ կապված ծախսերի հատուցման գումարը, ինչպես նաև ՀՀ հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի հասարակական հիմունքներով գործող անդամների գործունեության հետ կապված դրամական փոխհատուցման գումարը: Բացի այդ, նախատեսված են համապատասխան միջոցներ Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման ծառայության,

Երևան, Արարատ, Վանաձոր, Գյումրի և Ջերմուկ քաղաքների սոցիալական օգնության ծառայությունների գործունեության կազմակերպման բնագավառում պետության կողմից համայնքի ղեկավարին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ֆինանսավորումն ապահովելու նպատակով:

Գրասենյակային ապրանքներ և նյութեր - ծախսերը ծրագրավորվել են 842.1 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակի նկատմամբ ավելացել է 152.1 մլն դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ դատարանների, ինչպես նաև պետական կառավարման առանձին մարմինների գրասենյակային ծախսերի կանոնակարգմամբ:

Փափուկ գույք և հանդերձանք – ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան նախատեսվել են միջոցներ ՀՀ դատախազության, ՀՀ արդարադատության նախարարության դատական ակտերի հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայության աշխատակիցների, ՀՀ բնապահպանության նախարարության բնապահպանական տեսչության տեսուչների համար համազգեստի, ինչպես նաև դատավորների համար պատմուճանների ձեռքբերման նպատակով :

Ղեղրայք և վիրակապային նյութեր –ծախսերը նախատեսվել են ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական ապահովության նախարարության կազմում գործող ՀՀ բժշկասոցիալական փորձաքննության գործակալության գործունեության համար անհրաժեշտ ղեղրայքի և վիրակապային նյութերի ձեռքբերման համար:

Այլ ծախսեր - նախատեսվել է ՀՀ Նախագահի կողմից առանձին անձանց պարգևատրելու համար անհրաժեշտ մեդալների և շքանշանների պատրաստման ծախսեր:

Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների ծախսեր - ծրագրավորվել են 1308.1 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 243.7 մլն դրամով: Ծախսերի հաշվարկները կատարվել են ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Ծառայողական գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերի հատուցման համար կատարվող վճարումների նվազագույն և առավելագույն չափերն ու վճարման կարգը սահմանելու մասին» N 2335-Ն որոշմամբ հաստատված չափերին համապատասխան:

Տրանսպորտային ծառայությունների ծախսեր - ծրագրավորվել են 1418.9 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 35.9 մլն դրամով: Ավելացումը

հիմնականում պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի փետրվարի 17-ի N 194-Ն որոշմամբ հաստատված ծառայողական ավտոմեքենաների սահմանաքանակին համապատասխան՝ (864 ծառայողական ավտոմեքենա) մեկ ծառայողական ավտոմեքենայի պահպանման տարեկան ծախսը 1200.0 հազար դրամ: Պահպանվել է 2006 թվականի մակարդակը:

Կապի ծառայությունների վճարներ - ծրագրավորվել են 1351.0 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 265.4 մլն դրամով: Ավելացումը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2004 թվականի սեպտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների կապի և կոմունալ ծախսերի նորմաներ սահմանելու մասին» N 1536-Ն, ՀՀ կառավարության 2004 թվականի դեկտեմբերի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմիններում կապի ծառայությունների նորմաները և հեռախոսակապից օգտվելու օրինակելի ներքին կանոնները հաստատելու մասին» N 1956-Ն և ՀՀ կառավարության 2005 թվականի մայիսի 12-ի «Հայաստանի Հանրապետության դատարանների կապի միջոցների տեսակների, քանակի և կապի ծառայությունների, ինչպես նաև կոմունալ ծախսերի նորմաների մասին» N 732-Ա որոշումների պահանջներին համապատասխան այդ ծախսերի կանոնակարգմամբ՝ հաշվի առնելով նաև ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005թ. դեկտեմբերի 17-ի «Սակագներ հաստատելու մասին» N 404-Ն հրամանը (բաժանորդային վարձի և ընդհանրապես թանկացում), ինչպես նաև վերոնշյալ մյուս գործոններով:

Էլեկտրաէներգիայի, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր - ծրագրավորվել են 1028.3 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 71.9 մլն դրամով: Ավելացումը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի ապրիլի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի նախագծում Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների գծով բյուջետային ծախսերի առանձին տեսակների՝ ջեռուցման, վառելիքի և էլեկտրաէներգիայի ձեռքբերման ծավալների հաշվարկման հիմքում դրվող նորմաները հաստատելու մասին» N 629-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան այդ ծախսերի կանոնակարգմամբ, հաշվի առնելով նաև բնական գազի սակագնի բարձրացումը և ՀՀ կառավարության 06.04.2006թ. N449-Ն որոշումը /բնական գազի սակագնի մեղմացման միջոցառումների վերաբերյալ/:

Ջրմուղ - կոյուղուց օգտվելու վարձի վճարման ծախսեր - ծրագրավորվել են 68.8 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 16.1 մլն դրամով: Ավելացումը պայմանավորված է ջրի սակագնի բարձրացման հետ կապված լրացուցիչ միջոցների նախատեսմամբ (ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 30.05.2006 թ. N 89-Ն որոշում)՝ Երևանում մեկ խոր. մետրը - 172.8 դրամ՝ 125.0 դրամի փոխարեն: ՀՀ պետական մարմինների կողմից խմելու ջրի մատակարարման և ջրահեռացման ծառայություններից օգտվելու վարձի վճարման ծախսերը սահմանվել են յուրաքանչյուր հաստիքային միավորի համար օրական 30 լիտր: Բացի այդ ՀՀ դատարանների համար ՀՀ կառավարության 2005 թվականի մայիսի 12-ի N 732-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան նախատեսվել է նաև լրացուցիչ ծախս՝ ելնելով դատական նիստերի դահլիճների ընդհանուր մակերեսի մեծությունից:

Այլ կոմունալ ծախսեր - ներառում են աղբահանման և դեռատիզացիայի ծախսերը, որոնք ծրագրավորվել են 38.8 մլն դրամի չափով, որը 2006 թվականի մակարդակը գերազանցում է 10.3 մլն դրամով:

Ներկայացուցչական ծախսերը - ծրագրավորվել են 573.4 մլն դրամի չափով: Նախարարությունների ներկայացուցչական ծախսերը ծրագրավորվել է 1500.0 հազ.դրամի չափով, հանձնաժողովների և Երևանի քաղաքապետարանի ներկայացուցչական ծախսերը՝ 500.0 հազ.դրամի չափով, ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական կառավարման մարմինների և մարզպետարանների համար՝ 300.0 հազ. դրամի չափով, ինչպես նաև ելնելով առանձին մարմինների գործառական առանձնահատկություններից կիրառվել է առանձին մոտեցում:

Շենքերի, շինությունների և բնակարանների վարձակալության ծախսեր - ծրագրավորվել են ներկայացված պայմանագրերին համապատասխան:

Ղեկավարի ֆոնդ - ներառում է ՀՀ Նախագահի, ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի և ՀՀ վարչապետի ֆոնդերը՝ պահպանվել է նախորդ տարիների մակարդակը:

Այլ ծառայությունների ձեռք բերման ծախսեր - ծրագրավորվել են 554.4 մլն դրամի չափով:

ՀՀ Ազգային ժողովի, ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի, ՀՀ կառավարության աշխատակազմի, ՀՀ Սահմանադրական դատարանի 2007 թվականի պահպանման ծախսերը հաշվարկելիս կիրառվել է առանձին մոտեցում՝ ելնելով նշված մարմինների գործառական առանձնահատկություններից:

Կապիտալ ակտիվների ձեռք բերում - ծրագրավորվել են 1618.1 մլն դրամի չափով, որը հիմնականում պայմանավորված է պետական կառավարման մարմիններում համակարգային տեխնիկայի, սարքերի և սարքավորումների, ինչպես նաև առանձին մարմիններում

ծառայողական ավտոմեքենաների և գրասենյակային գույքի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ միջոցների նախատեսմամբ:

Դրա հետ մեկտեղ պետական կառավարման ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. Պետական հատվածի արդիականացման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագիր նպատակն է պետական հատվածի մի քանի առանցքային մարմիններում նորանուծությունների կատարումը, որը պետք է շարժիչ ուժի դեր կատարի պետական հատվածի արդիականացման ուղղությամբ տարվող հետագա աշխատանքներում: Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում մասնավորապես նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

- Քաղաքացիական ծառայության համակարգի կառավարման հզորացման բնագավառում ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհրդի կարողությունների հզորացման համար սարքերի և սարքավորումների, խորհրդատվական ծառայությունների ձեռքբերում,
- Էլեկտրոնային գնումների համակարգի ներդրման բնագավառում էլեկտրոնային գնումների համար տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համակարգի մշակում,
- ՀՀ Ազգային ժողովի Վերահսկիչ պալատի հզորացում,
- Քաղաքականության մշակման և իրականացման բարելավում,
- Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կարողությունների զարգացման բնագավառում տեղական ինքնակառավարման մարմինների զարգացմանն ուղղված խորհրդատվական ծառայությունների ձեռքբերման աշխատանքներ:

2. Դատաիրավական բարեփոխումների երկրորդ ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է օժանդակել Հայաստանի հանրապետությունում արդյունավետ և հասարակության համար մատչելի դատական համակարգի ձևավորմանը՝ ՀՀ կատավարության կողմից ընդունված Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի նպատակներին համահունչ: Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է ավարտին հասցնել առաջին վարկային ծրագրով չվերակառուցված շուրջ 32 դատարանների շենքերի վերակառուցման և նոր շենքերի կառուցման շինարարական աշխատանքների կատարումը, կահավորումը՝ ներառյալ համակարգչային և այլ սարքավորումներով համալրումը:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

- դատական դպրոցի համար ուսումնական պլանի կազմման ծառայությունների գնում,
- դատավորների վերապատրաստմանն ուղղված ծրագրերի իրականացման կազմակերպում,
- դատարանների շենքերի նախագծման ստանդարտների մշակում,

- շուրջ 10 դատարանների շենքերի նորոգման/կառուցման նախագծային փաստաթղթերի ձեռքբերում,
- Երևանի Էրեբունի և Նուբարաշեն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի շենքի վերակառուցման աշխատանքների իրականացում,
- պատրաստի նախագծային փաստաթղթերի հիման վրա դատարանների շենքերի կառուցման/վերակառուցման աշխատանքների իրականացում:

Միաժամանակ 2007 թվականին Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ պետական կառավարման ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային դրամաշնորհային ծրագրերը.

1. Պետական գնումների բարեփոխումների զարգացման տեխնիկական աջակցության ծրագիր,
2. Հանրային հատվածի ներքին աուդիտի իրականացման ծրագիր,
3. Վիճակագրական կարողությունների զարգացման համար տեխնիկական աջակցության ծրագիր,
4. Աղքատության հաղթահարման աջակցության երրորդ վարկի նախապատրաստման ծրագիր:

Կրթության համակարգի պահպանումը, զարգացումը և միջազգային ասպարեզում նրա մրցունակության ապահովումը պետական ու ազգային կարևորագույն խնդիր է համարվում, և ՀՀ կառավարության կողմից դիտվում է որպես տնտեսության առաջընթացի առաջնային գերակայություն:

Հայաստանի կրթության համակարգի զարգացման քաղաքականությունը սերտորեն կապված է միջազգային կրթական հանրությունում ընթացող գործընթացների հետ: Հայաստանն այսօր որդեգրել է միջազգային կրթական համակարգին ինտեգրվելու քաղաքականություն, որ ենթադրում է կրթության կառուցվածքի և բովանդակության համապատասխանեցում ժողովրդավարական հասարակության և շուկայական տնտեսության պահանջներին: Որպես միջազգային կրթական համակարգին ինտեգրվելու քայլերից մեկը՝ հանրակրթության ոլորտում 2006/2007 ուսումնական տարվանից անցում է կատարվել 12-ամյա կրթական համակարգի:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված **կրթության բնագավառի** ծախսերը (առանց պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի և ներառյալ լրացուցիչ կրթության գծով ծախսերը) կազմում են 86751.4 մլն դրամ: Ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ կազմում է 9670.2 մլն դրամ կամ 12.5 տոկոս:

Կրթության բնագավառի 2007 թվականի ծախսերը ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսվածի նկատմամբ աճել են 6103.5 մլն դրամով կամ 7.6 տոկոսով: Միջնաժամկետ հեռանկարում կրթության ծախսերը նախատեսվել են՝ 2008 թվականին 85188.1 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 90316.6 մլն դրամ:

Կրթության բնագավառում հիմնական գերակայություն է համարվում **հանրակրթության ոլորտը**, որին էլ ուղղված են վերջին տարիներին ՀՀ կառավարության կողմից կրթության ոլորտում՝ համակարգի կառավարման ու արդյունավետության բարձրացման, հանրակրթության բովանդակության բարեփոխման ու որակի բարելավման ուղղությամբ իրականացվող միջոցառումները:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով **«Տարրական, հիմնական և միջնակարգ ընդհանուր կրթություն»** ենթախմբով նախատեսվել է 69521.9 մլն դրամ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ ծախսերն աճել են 7784.6 մլն դրամով կամ 12.6 տոկոսով, իսկ ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականին նախատեսված ծախսերի նկատմամբ աճել են 4653.9 մլն դրամով կամ 7.2 տոկոսով:

Նախագծով 2007 թվականի համար ծրագրվող բյուջետային ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ հիմնականում պայմանավորված է .

➤ **Հանրակրթական ուսուցման գծով ծախսերի աճով՝ 7628.5 մլն դրամի չափով՝ պայմանավորված՝**

ա) մանկավարժական, վարչական, ուսումնասօժանդակ և տնտեսական աշխատողների աշխատավարձերի աճով՝ 7320.2 մլն դրամով (միաժամանակ, համակարգի ռացիոնալացման իրականացման և երեխաների թվաքանակի նվազման արդյունքում, աշխատավարձի ֆոնդի գծով տնտեսվել է 1050.9 մլն դրամ),

բ) պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների աճով՝ 924.6 մլն դրամով՝ կապված աշխատավարձերի բարձրացման հետ,

գ) մնացած աճը պայմանավորված է գրասենյակային, այլ ծախսերի, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, ջրնուղ-կոյուղուց օգտվելու և այլ կոմունալ ծախսերի կրկնակի բարձրացման, ինչպես նաև այլ ծառայությունների ձեռքբերման գծով ծախսերի աճով (հաշվարկներում հաշվի են առնվել նաև սակագնային փոփոխությունները):

➤ **Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում իրականացվող մի շարք ծրագրերի գծով ծախսերի աճով՝ 788.3 մլն դրամով, որից՝**

ա/ ամառային հանգստի կազմակերպման ծախսերի գծով՝ 26.1 մլն դրամով,

բ/ ինտերնետային կապի գծով՝ 97.9 մլն դրամով (համակարգչային սարքավորումների պահպանման ծախսերը նախատեսվել են 330 դպրոցի հաշվով, իսկ ինտերնետային կապով ապահովումը՝ 480 դպրոցի հաշվով: Լրացուցիչ միջոցներ են նախատեսվել նաև գծերի և կապուղիների սպասարկման գծով),

գ/ ՀՀ հեռավոր, սահմանամերձ, լեռնային և բարձր լեռնային բնակավայրերի պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները մանկավարժական կադրերով համալրման

նպատակով՝ 45.5 մլն դրամով (ծախսերը հաշվարկվել են 400 գործուղվող մանկավարժի հաշվով՝ 2006 թվականի 196-ի դիմաց),

դ/ «Կրթության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի ծախսերի գծով՝ 152.2 մլն դրամով՝ պայմանավորված մարզերում ուսուցիչների վերապատրաստման մասով ծառայությունների ընդլայնմամբ:

Բացի այդ, ծախսեր են նախատեսվել հանրակրթական դպրոցներում գույքի ձեռքբերման գծով՝ 427.9 մլն դրամի չափով, կապված 12-ամյա կրթության անցման կապակցությամբ 6 տարեկան երեխաների ուսուցման համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովման հետ, հանրակրթական դպրոցներին հատկացնելու համար «Հայերեն-անգլերեն բառարանի» բարեփոխված տարբերակի վերահրատարակման նպատակով՝ 50.0 մլն դրամի չափով, ինչպես նաև նոր՝ «ՀՀ էկոլոգիական կրթության ռազմավարական ծրագրի լրամշակման» գծով՝ 5.1 մլն դրամի չափով:

Միաժամանակ օլիմպիադաների գծով ծախսերը նվազել են 27.5 մլն դրամով. 2006 թվականին նշված գումարը նախատեսվել էր քիմիա առարկայից երևանում կայացած դպրոցականների 40-րդ միջազգային Մենդելեևյան օլիմպիադայի անցկացման նպատակով:

Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգման և կապիտալ շինարարության գծով ծախսերը նվազել են 1841.9 մլն դրամով՝ կապված 2007 թվականին Հայաստանի Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամին կրթական օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության աշխատանքների համար պետական աջակցության և Լինսի հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող «Կրթական հաստատությունների վերականգնում» ծրագրի գծով միջոցների չնախատեսմամբ, իսկ Համաշխարհային Բանկի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրերի (ներառյալ Հայաստանի Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող աշխատանքների) գծով ծախսերն աճել են 1115.0 մլն դրամով:

Միաժամանակ, Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրված նվիրաբերության միջոցների հաշվին ՀՀ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերում իրականացվող մարզային զարգացման ծրագրի գծով նախատեսվել է 146.5 մլն դրամ (աճը ՀՀ 2006 թվականի հաստատված բյուջեի նկատմամբ կազմել է 94.8 մլն դրամ):

Հանրակրթական դպրոցների 2007 թվականի ծախսերը հաշվարկվել են՝ հիմք ընդունելով ՀՀ 2007-2009 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հանրակրթության ոլորտում ռացիոնալացման գծով նախատեսված միջոցառումները: Մասնավորապես, նախատեսվում է դպրոցներում աշակերտների օպտիմալ թվաքանակի սահմանում՝ ապահովելով ՀՀ կառավարության 2001 թվականի դեկտեմբերի 24-ի N 1236 և 2002 թվականի դեկտեմբերի 5-ի N 2047-Ն որոշումների կատարումը (թերհամալրված դասարանների վերահամալրում, խիստ թերհամալրված դասարանների դեպքում՝ երկու, երեք դասարանների համախմբում):

Վերջինիս արդյունքում աշակերտ/ ուսուցչական դրույք և աշակերտ/ ոչ ուսուցչական դրույք հարաբերակցությունները կհասցվեն, համապատասխանաբար, 14.03-ի և 23.3-ի՝ 2006 թվականի համապատասխանաբար 13.8 և 22.7- ի դիմաց:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով հանրակրթական ուսուցման գծով նախատեսվել է 48588.9 մլն դրամ: Նշված ծախսերում աշխատավարձի գծով հաշվարկված 37065.0 մլն դրամը հնարավորություն կտա մանկավարժական անձնակազմի (32520.4 դրույք՝ ներառյալ զինղեկների և մանկապատանեկան կոլեկտիվի կազմակերպիչների դրույքները) միջին ամսական հաշվարկային աշխատավարձը մեկ դրույքի հաշվով, ներառյալ լրացուցիչ վարձատրությունները, հասցնել 74.0 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 58.3 հազ. դրամի դիմաց, 4306.2 վարչական դրույքների միջին ամսական հաշվարկային աշխատավարձը՝ 76.3 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 60.1 հազ. դրամի դիմաց, իսկ 15284.6 ուսումնաօժանդակ ու սնտեսական դրույքներինը՝ 23.1 հազ. դրամի, 2006 թվականի 21.2 հազ. դրամի դիմաց:

2007 թվականից հանրապետության բոլոր պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների ֆինանսավորումը կիրականացվի ըստ աշակերտների թվի՝ հետևյալ բանաձևով.

$$Ըգ = Սթ \times Սգ + Պգ,$$

որտեղ՝

Ըգ-ն մեկ տարվա համար հաստատությանը հատկացվող ընդամենը գումարն է,

Սթ-ն հաստատության սովորողների թիվը,

Սգ-ն մեկ սովորողին ընկնող տարեկան գումարը, որը 2007 թվականին կազմում է 67294 դրամ՝ 2006 թվականի 56876 դրամի դիմաց,

Պգ-ն հաստատության պահպանման ծախսերի նվազագույն գումարը, որը 2007 թվականին կազմում է 11450.0 հազ. դրամ՝ 2006 թվականի 9700.0 հազ. դրամի դիմաց:

Բարձր լեռնային և լեռնային բնակավայրերում գտնվող հանրակրթական հաստատությունների մեկ սովորողին ընկնող տարեկան գումարը հաշվարկվում է նույն բանաձևով՝ այն բազմապատկելով բարձր լեռնային բնակավայրերի դպրոցների համար 1.2 գործակցով, իսկ լեռնային բնակավայրերի դպրոցների համար՝ 1.02 գործակցով: Միաժամանակ, միևնույն բնակավայրում գտնվող միակ, մինչև 400 աշակերտ ունեցող դպրոցների համար մեկ սովորողին ընկնող տարեկան գումարի նկատմամբ լրացուցիչ կիրառվում է 1.2 գործակից:

Ընդ որում, բանաձևի կիրառման արդյունքում, հանրակրթական հաստատություններին հատկացվող բյուջետային ծախսերի համաչափությունն ապահովվելու նպատակով, թույլատրվում է պետական կառավարման մարմիններին, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանափակ գումարի չափով իրենց ենթակայության հաստատությունների ծախսերում կատարել վերաբաշխումներ:

Հանրակրթական ծրագրերի իրականացմանն օժանդակության շրջանակներում ֆինանսավորվող ներքոնշյալ ծրագրերի գծով նախատեսվել է 2662.5 մլն դրամ, որից աշխատավարձի գծով՝ 324.1 մլն դրամ: Դրանք են՝

➤ «Տարրական դասարանների աշակերտներին անվճար դասագրքերով և ուսումնական գրականությամբ ապահովում»՝ 519.4 մլն դրամ («Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ պետությունը տարրական ընդհանուր կրթական ծրագրերով սովորող բոլոր երեխաներին անվճար ապահովում է դասագրքերով (բացառությամբ օտար լեզվի և երաժշտության դասագրքերի), իսկ սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին՝ տարրական ընդհանուր կրթական ծրագրերով նախատեսված դասագրքերով): Նշված գումարներում ներառված են նաև հանրակրթական դպրոցներին հատկացնելու համար հայերեն-անգլերեն բառարանի բարեփոխված տարբերակի վերահրատարակման նպատակով նախատեսված ծախսերը՝ 50.0 մլն դրամի չափով:

➤ Դպրոցականների սպարտակիադայի և օլիմպիադաների անցկացման նպատակով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է, համապատասխանաբար, 35.0 և 27.0 մլն դրամ:

➤ «Դպրոցականների ամառային հանգստի կազմակերպում» ծրագրով՝ 132.2 մլն դրամ,
➤ հանրապետության հանրակրթական դպրոցների ինտերնետային ցանցի սպասարկման և համակարգչային սարքավորումների պահպանման նպատակով՝ 258.6 մլն դրամ,

➤ կենտրոնացված կարգով ավարտական փաստաթղթերի, գովասանագրերի, դասա-մատյանների, մեդալների, ծրարների ձեռքբերման, 12-ամյա կրթության անցումն ապահովող հանրակրթական ծրագրերի մշակման և տպագրման, ուսուցիչների համար մեթոդական ձեռնարկների տպագրման և ուսումնադիտողական պարագաների ձեռքբերման նպատակով՝ 409.5 մլն դրամ,

➤ Հայաստանի Հանրապետության հեռավոր, սահմանամերձ, լեռնային և բարձր լեռնային բնակավայրերի պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունները մանկավարժական կադրերով համալրելու նպատակով՝ 86.3 մլն դրամ,

➤ հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների վերապատրաստման նպատակով պետական աջակցություն «Կրթության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ին՝ 390.9 մլն դրամ,

➤ Ներքին սփյուռքի դպրոցների դասագրքերի պահանջարկը բավարարելու և դասագրքերի տպագրման միասնական քաղաքականություն ապահովելու, ինչպես նաև Ջավախքի դպրոցների համար գույքի ձեռքբերման նպատակով, համապատասխանաբար, 70.0 մլն և 30.0 մլն դրամ,

➤ ՀՀ Լոռու, Սյունիքի, Վայոց ձորի և Տավուշի մարզերի մանկավարժների և դպրոցա-հասակ երեխաների տրանսպորտային ծախսերը փոխհատուցելու և տրանսպորտային ծառայու-թյունների վճարների գծով՝ 32.0 մլն դրամ,

➤ սփյուռքում հայապահպան կրթական գործունեությանն աջակցելու նպատակով սփյուռքահայ ուսուցիչների վերապատրաստման ամենամյա դասընթացների իրականացման գծով ծախսեր՝ 1.2 մլն դրամի չափով:

Միաժամանակ, 427.9 մլն դրամ է նախատեսվել հանրակրթական դպրոցները 2007 թվականին գույքով ապահովելու նպատակով և 5.1 մլն դրամ՝ «ՀՀ էկոլոգիական կրթության ռազմավարական ծրագրի» գծով :

Վերոնշյալներից բացի՝ ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով համապատասխան միջոցներ են նախատեսվել նաև հանրակրթական դպրոցների հիմնանորոգման, շինարարության, ինչպես նաև Համաշխարհային Բանկի աջակցությամբ իրականացվող ծրագրերի (ներառյալ Հայաստանի Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող աշխատանքների) գծով:

Մասնավորապես, 2007 թվականին հանրակրթության բնագավառում կշարունակվի Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող **Կրթության որակի և համապատասխանության վարկային ծրագիրը**, որի նպատակն է բարձրացնել հանրակրթության որակը՝ արդիականացնելով հանրակրթության բովանդակությունը և ներդնելով որակի վերահսկման ու գնահատման միասնական համակարգ, ներդնել տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաները հանրակրթության բնագավառում, բարելավել ուսուցիչների մասնագիտական գիտելիքները, շարունակել բարեփոխումները հանրակրթության ոլորտում:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

➤ « Հանրակրթության պետական չափորոշիչների և հենքային ուսումնական պլանի համալիր փաստաթղթի (Հանրակրթության պետական կրթակարգ) և գնահատման նոր համակարգի ստեղծում» բաղադրիչի շրջանակներում կմշակվեն և փորձնական տարբերակներ կիրառարակվեն օտար լեզուների, արվեստի, սպորտի և տեխնոլոգիա առարկաների նոր չափորոշիչների և ուսումնական ծրագրերի գծով, կփորձարկվեն և կիրառարակվեն բնագիտական և հասարակագիտական առարկաների ընթացիկ գնահատման թեստերի վերջնական մոնիթորինգները, բուհերի ընդունելության չափանիշները և ուղեցույցերը,

➤ « Տեղեկատվական հաղորդակցման տեխնոլոգիաների մշակում և ներդրում դպրոցներում» բաղադրիչի շրջանակներում 300 դպրոցներին զեղչային պայմաններով կտրամադրվեն համակարգչային սարքավորումներ, և մոտ 100 դպրոցներ կմիացվեն համադպրոցական միասնական ցանցին և կստանան ինտերնետային կապ,

➤ « Ուսուցիչների մասնագիտական կատարելագործում» բաղադրիչի շրջանակներում բնագիտական և հասարակագիտական առարկաների ուսուցիչները կվերապատրաստվեն միջազգային փորձագետների կողմից, կկազմակերպվեն վերապատրաստման դասընթացներ նաև հայոց լեզվի, մաթեմատիկայի և օտար լեզվի ուսուցիչների համար՝ համակարգչային ուսումնական ծրագրերի գծով:

➤ « Համակարգի կառավարում և արդյունավետություն» բաղադրիչի շրջանակներում կվերապատրաստվեն մոտ 400 դպրոցի տնօրեններ:

➤ Հանրակրթության ոլորտում իրականացվող օպտիմալացման արդյունքում կրճատված ուսուցիչներին կտրամադրվի սոցիալական աջակցություն:

Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երրորդ ծրագրի նպատակն է աջակցել ՀՀ կառավարության քաղաքականությանը՝ բարձրացնելու աղքատների և խոցելի խմբերի կենսամակարդակը, մեծացնել համայնքային ենթակառուցվածքների և ծառայություն-

ների տարածվածությունը՝ աղքատության առավել բարձր աստիճան ունեցող համայնքներում և ամենախոցելի խմբերի համար:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է կենտրոնանալ Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երկրորդ վարկային ծրագրի աշխատանքների շարունակման վրա, այսինքն շարունակել մարզերում առավել ցածր կենսամակարդակ ունեցող համայնքներում սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների բարելավման աշխատանքները:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով «Տարրական, հիմնական և միջնակարգ ընդհանուր կրթություն» ենթախմբի ծախսերը 2008 թվականին նախատեսվել են 67719.1 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 71168.1 մլն դրամ:

Կարևորելով կրթության առանձնահատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների ուսուցման և դաստիարակության հարցերը, բնականոն զարգացման և սոցիալական ինտեգրացիայի խնդիրները, պետությունն անհրաժեշտ պայմաններ է ստեղծում նաև կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների համար՝ զարգացման շեղումները շտկելու և սոցիալական հարմարվածությունն ապահովելու նպատակով: Պետական ռազմավարությունն այս բնագավառում ուղղված է մի կողմից հատուկ հաստատություններում երեխաների կրթության և խնամքի որակի բարելավմանը, մյուս կողմից՝ այլընտրանքային ծառայությունների ձևավորմանը, ինչը հնարավորություն կտա աստիճանաբար բեռնաթափել հատուկ դպրոցները:

2007 թվականին կշարունակվեն **հատուկ կրթության** համակարգում իրականացվող բարեփոխումները, որոնք ուղղված են համակարգի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանն ու ֆինանսավորման մեխանիզմների կատարելագործմանը:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով **«Հատուկ կրթություն»** ենթախմբով նախատեսվել է 5148.3 մլն դրամ:

Ծախսերի աճը 2006 թվականի նկատմամբ կազմել է 813.3 մլն դրամ կամ 18.8 տոկոս, որը հիմնականում պայմանավորված է՝

- համակարգի աշխատողների աշխատավարձերի նախատեսվող բարձրացմամբ, որը կիրականացվի հանրակրթության համակարգում աշխատավարձի բարձրացումների ընդհանուր սկզբունքներով, և որի արդյունքում աշխատավարձի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերի աճը կազմել է 530.0 մլն դրամ,

- 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ծախսերի հաշվարկներում սննդի կազմակերպման համար նախատեսված հաշվարկային նորմատիվի 20 տոկոսով բարձրացմամբ՝ կազմելով գիշերող սաների համար 940 դրամ, երթևեկների համար՝ 566 դրամ՝ 2006 թվականի համապատասխանաբար 783 և 472 դրամի դիմաց, որի հետ կապված ծախսերի աճը կազմել է 246.1 մլն դրամ :

Բացի այդ, լրացուցիչ միջոցներ են նախատեսվել գրասենյակային ծախսերի, փափուկ գույքի, ապրանքների ձեռքբերման գծով այլ ծախսերի, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու, այլ կոմունալ և այլ ծառայությունների ձեռքբերման գծով՝ ծախսերի կրկնակի բարձրացման հետ կապված, միաժամանակ հաշվի

առնելով սակագնային փոփոխությունները: Նախագծով չի նախատեսվել ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով «Փոքր Միեր» կրթահամալիրի համար կապիտալ ակտիվների ձեռքբերման գծով նախատեսված 13.5 մլն դրամը: Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության գծով ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ նվազել են 25.0 մլն դրամով:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով այս ենթախմբով նախատեսված միջոցները կուղղվեն 52 հաստատություններում հատուկ ընդհանուր կրթական ուսուցման գծով պետական պատվերի իրականացմանը, որոնցում կրթություն կստանան 10689 սաներ: Ըստ հաշվարկների տարեկան աշխատավարձի ֆոնդը կազմել է 2506.3 մլն դրամ, ինչը հնարավորություն կտա 2014 մանկավարժական դրույքների (ներառյալ զինղեկների և մանկապատանեկան կոլեկտիվի կազմակերպիչների դրույքները) միջին ամսական հաշվարկային աշխատավարձը մեկ դրույքի հաշվով, ներառյալ լրացուցիչ վարձատրությունները, հասցնել 73.5 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 57.8 հազ. դրամի դիմաց, 170.5 վարչական դրույքներինը՝ 77.0 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 60.7 հազ. դրամի դիմաց, իսկ 1981 ուսումնաօժանդակ և տնտեսական դրույքների միջին ամսական հաշվարկային աշխատավարձը՝ 24.1 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 22.1 հազ. դրամի դիմաց:

Միջնաժամկետ հեռանկարում հատուկ ընդհանուր կրթության ծախսերը նախատեսվում է հասցնել՝ 2008 թվականին՝ 5301.0 մլն դրամի, իսկ 2009 թվականին՝ 5574.5 մլն դրամի:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով **«Արտադպրոցական դաստիարակություն»** ենթախմբով նախատեսվել է 2171.7 մլն դրամ, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 305.5 մլն դրամով կամ 12.3 տոկոսով, իսկ ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականին նախատեսված ծախսերի նկատմամբ աճել է 912.5 մլն դրամով կամ 72.5 տոկոսով:

Ծախսերի նվազումը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ հիմնականում պայմանավորված է կրթական և մարզական օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության գծով ծախսերի նվազեցմամբ՝ 512.4 մլն դրամի չափով:

Միաժամանակ, մնացած ծրագրերի գծով ծախսերի աճը կազմել է 206.9 մլն դրամ, որը հիմնականում պայմանավորված է աշխատավարձերի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերի աճով՝ 192.5 մլն դրամի չափով, կապված համակարգի աշխատողների աշխատավարձերի 20 %-ով նախատեսվող բարձրացման հետ՝ հաշվի առնելով 2007 թվականին հանրապետությունում նվազագույն աշխատավարձի 20.0 հազ. դրամի չափով նախատեսվող սահմանումը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պետական կոմիտեի ենթակայության մարզադպրոցների գծով՝ շենքերի և շինությունների վարձակալության համար գումարների նախատեսմամբ՝ 4.0 մլն դրամի չափով, ինչպես նաև կապի ծառայությունների, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների և կոմունալ ծախսերի գծով լրացուցիչ ծախսերի նախատեսմամբ՝ կապված սակագնային փոփոխությունների հետ:

Նախագծի հաշվարկներում միջոցներ են նախատեսվել 2007 թվականի սեպտեմբերից մարզերի երաժշտական, արվեստի դպրոցներում ազգային նվագարանների մասով պետական պատվերի տեղադրման նպատակով՝ 46.8 մլն դրամի չափով, և «Իրավախախտում կատարած անչափահասների հատուկ ստեղծագործական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի գծով՝ 9.0 մլն դրամի չափով, որոնք ՀՀ 2006 թվականի հաստատված պետական բյուջեով նախատեսված չեն եղել:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2008 և 2009 թվականների համար արտադպրոցական դաստիարակության գծով ծախսեր նախատեսվել են, համապատասխանաբար, 1326.3 մլն և 1449.2 մլն դրամի չափով:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով **«Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթություն»** ենթախմբով նախատեսվել է 1467.7 մլն դրամ, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է 453.2 մլն դրամով կամ 44.7 տոկոսով, իսկ ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսվածի նկատմամբ՝ 32.5 մլն դրամով կամ 2.3 տոկոսով: Աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ հիմնականում պայմանավորված է՝

- համակարգի աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացմամբ, որը կիրականացվի հանրակրթության համակարգում իրականացվող աշխատավարձերի բարձրացումների ընդհանուր սկզբունքներով, և որի հետ կապված աշխատավարձի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերի աճը կազմում է 380.6 մլն դրամ,

- կրթաթոշակի գծով ծախսերի աճով՝ 62.1 մլն դրամի չափով, պայմանավորված սովորողների թվաքանակի ավելացման հետ:

Մնացած աճը պայմանավորված է ութ նոր արհեստագործական ուսումնարանների բացման և ընդունելության տեղերի 1000-ով ավելացման հետ կապված ապրանքների ձեռքբերման գծով լրացուցիչ ծախսերի նախատեսմամբ, ինչպես նաև հաշվարկներում գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների և կոմունալ ծախսերի աճով՝ կապված սակագնային փոփոխությունների հետ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) հաստատությունների ծախսերում աշխատավարձի գծով հաշվարկված 890.5 մլն դրամը հնարավորություն կտա 789.4 մանկավարժական դրույքների (ներառյալ զինղեկների և մանկապատանեկան կոլեկտիվի կազմակերպիչների դրույքները) միջին ամսական հաշվարկային աշխատավարձը մեկ դրույքի հաշվով, ներառյալ լրացուցիչ վարձատրությունները, հասցնել 66.8 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 52.7 հազ. դրամի դիմաց, 70 վարչական դրույքներինը՝ 71.5 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 55.5 հազ. դրամի դիմաց և 701.7 ուսումնաօժանդակ ու տնտեսական դրույքներինը՝ 23.5 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 21.5 հազ. դրամի դիմաց:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2008-2009 թվականների համար նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) կրթության գծով ծախսեր նախատեսվել են, համապատասխանաբար, 1829.3 մլն և 2204.3 մլն դրամի չափով:

«Միջին մասնագիտական կրթություն» ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 2274.5 մլն դրամ: Աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ կազմում է 447.0 մլն դրամ կամ 24.5 տոկոս, իսկ ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսվածի նկատմամբ՝ 132.0 մլն դրամ կամ 6.2 տոկոս:

Ծախսերի աճը հիմնականում պայմանավորված է՝

- աշխատավարձերի նախատեսվող բարձրացմամբ, ինչը հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքի վրա ուսուցում իրականացնող միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում հաշվարկվել է հանրակրթության համակարգում առաջարկվող բարձրացումների ընդհանուր սկզբունքներով, իսկ մնացած միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում աշխատավարձերը բարձրացվել են 20 %-ով՝ հաշվի առնելով 2007 թվականին հանրապետությունում նվազագույն աշխատավարձի 20.0 հազ. դրամի չափով նախատեսվող սահմանումը: Վերոնշյալների հետ կապված՝ աշխատավարձի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերն աճել են 304.3 մլն դրամով:

- Սովորողների թվի ավելացման հետ կապված կրթաթոշակի ֆոնդի գծով ծախսերի ավելացմամբ՝ 16.8 մլն դրամով,

- սննդամթերքի ձեռքբերման գծով ծախսերի աճով՝ 129.1 մլն դրամով՝ կապված 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ծախսերի հաշվարկներում մեկ սովորողի հաշվով սննդի հաշվարկային նորմատիվի 20 տոկոսով բարձրացման հետ, որը երթևեկ սովորողների համար կկազմի 566 դրամ՝ 2006 թվականի 472 դրամի դիմաց: Միաժամանակ հաշվի է առնվել ՀՀ կառավարությանն առընթեր ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պետական կոմիտեի ենթակայության քոլեջների գծով սննդի նորմատիվի լրացուցիչ բարձրացումը, որի արդյունքում մեկ սովորողի հաշվով սննդի նորմատիվը գիշերողների համար կազմել է 1500 դրամ, իսկ երթևեկների համար՝ 1000 դրամ՝ 2006 թվականի համապատասխանաբար 783 և 472 դրամի դիմաց:

Մնացած աճը՝ 7.8 մլն դրամի չափով, պայմանավորված է քոլեջների ընդունելության տեղերի 1000-ով ավելացման հետ կապված ապրանքների ձեռքբերման գծով լրացուցիչ ծախսերի նախատեսմամբ, ինչպես նաև հաշվարկներում կապի ծառայությունների, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների և կոմունալ ծախսերի աճով՝ կապված սակագնային փոփոխությունների հետ:

Միաժամանակ, այս ենթախմբում կրթական օբյեկտների հիմնանորոգման գծով ծախսերը 2006 թվականի հաստատված բյուջեի նկատմամբ նվազել են 11.0 մլն դրամով:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2008-2009 թվականների համար միջին մասնագիտական կրթության գծով ծախսեր նախատեսվել են, համապատասխանաբար, 2464.5 մլն և 2794.6 մլն դրամի չափով:

«Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթություն» ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 5626.5 մլն դրամ, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ծախսերի նկատմամբ աճել է 324.0 մլն դրամով կամ 6.1 տոկոսով, իսկ ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսվածի նկատմամբ՝ 88.2 մլն դրամով կամ 1.6 տոկոսով:

Ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ պայմանավորված է՝

- աշխատավարձերի 20 %-ով նախատեսվող բարձրացմամբ և նվազագույն աշխատավարձի 20.0 հազ. դրամի չափով նախատեսմամբ, որի հետ կապված աշխատավարձի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերն աճել են 416.4 մլն դրամով:

- ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը՝ ասպիրանտական ընդունելության և բարձրագույն մասնագիտական կրթության համակարգի բարեփոխումներին պետական աջակցության գծով, համապատասխանաբար, 18.6 և 50.0 մլն դրամի նախատեսմամբ,

- ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհրդին՝ ՀՀ կառավարման ակադեմիայի համար գույքի, սարքավորումների ձեռքբերման և հիմնանորոգման գծով, համապատասխանաբար, 30.0 և 50.0 մլն դրամի չափով ծախսերի նախատեսմամբ:

Հաշվարկներում հաշվի է առնվել բուհերում կապի ծառայությունների, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների և կոմունալ ծախսերի աճը՝ կապված սակագնային փոփոխությունների հետ, ինչպես նաև ՀՀ Ոստիկանության գծով ծախսերի աճը՝ կապված Ոստիկանության ակադեմիայում ընդունելության տեղերի 30-ով ավելացման և այլ երկրներում սովորողների գծով ծախսերի աճի հետ:

Միաժամանակ, այս ենթախմբում կրթական օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության գծով ծախսերը 2006 թվականի հաստատված բյուջեի նկատմամբ նվազել են 247.0 մլն դրամով:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2008-2009 թվականների համար բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության գծով ծախսեր նախատեսվել են, համապատասխանաբար, 6110.2 մլն և 6645.9 մլն դրամի չափով:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով լրացուցիչ կրթության գծով նախատեսված 541.0 մլն դրամ ծախսերը, կրթության ոլորտում ծրագրային բյուջետավորման հետ կապված, նախատեսվել են այլ ենթախմբերով՝ դրանք իրականացնող համապատասխան պետական կառավարման մարմինների ծրագրերում: Մասնավորապես, վերապատրաստումների և մասնագիտական դասընթացների կազմակերպման գծով համապատասխան ծախսեր են նախատեսվել՝

- ՀՀ առողջապահության նախարարությանը՝ բուժանձնակազմի մասնագիտացման, շարունակական ուսուցման և վերապատրաստման նպատակով՝ 90.1 մլն դրամ,

➤ ՀՀ արդարադատության նախարարությանը՝ հատուկ ծառայողների վերապատրաստման նպատակով՝ 32.9 մլն դրամ,

➤ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության Հայաստանի փրկարար ծառայությանը՝ «Ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիա» ՊՈԱԿ-ի գծով և օտարերկրյա պետությունների ուսումնական հաստատություններ գործուղված փրկարարական ծառայողների ուսուցման գծով, համապատասխանաբար, 47.6 մլն և 24.9 մլն դրամ,

➤ ՀՀ վճռաբեկ դատարանին՝ նոր ստեղծվող դատական դպրոցի պահպանման և դատավորների ու դատական ծառայողների վերապատրաստման գծով՝ 171.7 մլն դրամ,

➤ ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությանը՝ «Ուսուցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին պետական աջակցության գծով՝ 59.0 մլն դրամ,

➤ ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհրդին՝ ՀՀ քաղաքացիական ծառայողների վերապատրաստման գծով՝ 21.6 մլն դրամ,

➤ ՀՀ Ազգային ժողովին՝ ՀՀ Ազգային ժողովի աշխատակազմի պետական ծառայողների վերապատրաստման և ՀՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին՝ ընտրական հանձնաժողովների անդամների մասնագիտական դասընթացների կազմակերպման նպատակով, համապատասխանաբար 0.6 մլն և 61.1 մլն դրամ,

➤ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությանը՝ համայնքային ծառայողների վերապատրաստման գծով՝ 19.5 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի հաստատված պետական բյուջեի նկատմամբ աճել են 153.6 մլն դրամով, որը պայմանավորված է աշխատավարձերի 20 %-ով բարձրացմամբ (դասախոսական 1 ժամի արժեքը հաշվարկվել է 1200 դրամով) և նվազագույն աշխատավարձի 20.0 հազ. դրամի չափով նախատեսմամբ, ինչպես նաև կապի ծառայությունների, գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վճարների գծով լրացուցիչ միջոցների նախատեսմամբ՝ կապված սակագների փոփոխման հետ:

Գիտությունը, որպես տնտեսության զարգացման, երկրի անվտանգության ապահովման, կրթության, մշակույթի և հասարակական առաջընթացի բացառիկ կարևոր գործոն գտնվում է պետության հովանավորության ներքո և այդ նպատակով 2007 թվականին պետական բյուջեով նախատեսված գիտության ծախսերը կուղղվեն.

ա/ գիտական ոլորտի բարեփոխումներին,

բ/ գիտական աշխատողների աշխատավարձի բարձրացմանը,

գ/ գիտական ներուժի վերարտադրությանը,

դ/ մշտապես գործող անկախ փորձագիտական կառույցի ստեղծմանը,

ե/ գիտատեխնիկական տեղեկատվական և վերլուծական կենտրոնի աշխատանքների համակարգված կազմակերպմանը:

Գիտության ոլորտի հիմնական նպատակն է Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական զարգացման մեջ գիտության գործուն դեր ունենալը, գիտական հետազոտությունների արդյունքները տնտեսության մեջ արդյունավետ օգտագործելը:

Գիտության զարգացումը պետք է ընթանա «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի և գիտության ու գիտատեխնիկական քաղաքականության հիմնադրույթներով, ըստ որի պետության կողմից գիտության ֆինանսավորումն կիրականացվի

- բազային,
- պայմանագրային (թեմատիկ) ,
- նպատակային-ծրագրային ֆինանսավորման ձևերով:

2005 թվականից գործածության մեջ է դրվել բազային ֆինանսավորմամբ հիմնարար և կարևորագույն կիրառական նշանակություն ունեցող թեմաների ֆինանսավորումը, որը կշարունակվի նաև 2007 թվականին:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված գիտության բնագավառի ծախսերը կազմում են 5712.1 մլն դրամ, այդ թվում կապիտալ ծախսերը 157.9 մլն դրամ (ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի Աղվերանի սիմպոզիումների տան վերանորոգման և ՀՀ ԳԱԱ «Երկրաֆիզիկայի և ինժեներային սեյսմաբանության ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ի շենքի շինարարության համար): Ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ կազմում է 519.0 մլն դրամ կամ 10 տոկոս: Առանց կապիտալ ծախսերի ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծում գիտության ծախսերը ներկայացվել են ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ 17.02 տոկոս աճով, կամ ծախսերի աճը կազմել է 807.7 մլն դրամ:

Գիտության բնագավառի 2007 թվականի ծախսերը միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով այդ տարվա համար նախատեսվածի նկատմամբ աճել են 453.0 մլն դրամով կամ 8.8 տոկոսով: Միջնաժամկետ հեռանկարում գիտության ծախսերը նախատեսվել են 2008 թվականին՝ 5874.9 մլն դրամի չափով, իսկ 2009 թվականին՝ 6550.8 մլն դրամի չափով:

Գիտության ծախսերն ըստ ուղղությունների նախատեսվում են.

Բազային ֆինանսավորում ստացող կազմակերպությունների համար՝ 3450.3 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 2734.2 մլն դրամի փոխարեն:

- Հիմնարար և կարևորագույն նշանակություն ունեցող կիրառական հետազոտությունների իրականացման ծրագրի գծով՝ 2120.3 մլն դրամ: Նախորդ տարվա համեմատ ծախսերի՝ 591.6 մլն դրամ աճը հիմնականում պայմանավորված է ակադեմիական տիպի 39 գիտահետազոտական ինստիտուտների գիտաշխատողների բազային ամսական աշխատավարձը մինչև 50.0 հազ. դրամի, իսկ վարչասպասարկման անձնակազմի բազային ամսական աշխատավարձը մինչև 25.0 հազ. դրամի հասցնելու կապակցությամբ աշխատավարձի ֆոնդի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների ավելացմամբ:

- Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի գծով՝ 1065.9 մլն դրամ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ծախսերի 114.3 մլն դրամ աճը հիմնականում պայմանավորված է 6 բուհերում և Ազգային արխիվում գիտաշխատողների բազային ամսական աշխատավարձը մինչև 50.0 հազ. դրամ, իսկ վարչասպասարկման անձնակազմի բազային ամսական աշխատավարձը մինչև 25.0 հազ. դրամ հասցնելու կապակցությամբ աշխատավարձի ֆոնդի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների ավելացմամբ: Բացի այդ Եգիպտոսում կբացվի հայագիտական ամբիոն՝ 5 մլն դրամ պահպանման ծախսերով:

- Ազգային արժեք ներկայացնող գիտական օբյեկտների պահպանման ծրագրի գծով՝ 163.4 մլն դրամ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի համեմատ ծախսերի գումարը նվազել է 20.6 մլն դրամով, որը պայմանավորված է նրանով, որ 2007 թվականին Մ. Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի ինստիտուտի («Մատենադարան») ձեռագրային հավաքածուն պատմամշակութային բացառիկ արժեք ունեցող ձեռագրերով համալրելու նպատակով միջոցների հայտ չի ներկայացվել, սակայն միաժամանակ՝ ինստիտուտի գիտաշխատողների բազային ամսական աշխատավարձը հասցվել է մինչև 50.0 հազ. դրամի, իսկ վարչասպասարկման անձնակազմի բազային ամսական աշխատավարձը՝ մինչև 25.0 հազ. դրամի:

- Գիտական կադրերի պատրաստման պետական ծրագրի գծով՝ 100.6 մլն դրամ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի տարվա համեմատ ծախսերի 30.8 մլն դրամ աճը պայմանավորված է ասպիրանտների թվաքանակի աճի և 16.8 մլն դրամի չափով աճը՝ 2007 թվականին ասպիրանտական ընդունելության քննությունների կազմակերպմանն աջակցելու և որակի բարելավումն ապահովելու նպատակով օտար լեզուների քննություններն TOEFL սկզբունքով անցկացնելու հետ կապված:

Բազային ֆինանսավորմամբ մյուս կազմակերպություններում ամսական աշխատավարձը հաշվարկվել է 20 տոկոս բարձրացումով, իսկ նվազագույն աշխատավարձը՝ 20 հազ. դրամի չափով:

Պետական նպատակային-ծրագրային ֆինանսավորման համար նախատեսվում է 813.0 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 733.3 մլն դրամի դիմաց; Աճը պայմանավորված է ՀՀ պաշտպանության նախարարության պատվերով կատարվող հատուկ գիտահետազոտական և փորձակրոնստրուկտորական աշխատանքների գծով ծախսերի ավելացմամբ:

Պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման համար նախատեսվում է 1290.9 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1279.0 մլն դրամի դիմաց, աճը պայմանավորված է ամսական նվազագույն աշխատավարձը 20 հազ. դրամի չափով նախատեսմամբ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության գծով նախատեսված ծախսերը ծրագրային դասակարգմամբ ներկայացված են «Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի N 7 հավելվածի N 1 աղյուսակում:

Կրթության և գիտության բնագավառի ծախսերի համեմատությունը՝ նախորդ տարվա (2005 թվական) փաստացի և ընթացիկ (2006 թվական) բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 3 աղյուսակում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության գծով նախատեսված ծրագրերի կատարողական չափորոշիչներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 8 հավելվածի N 1 աղյուսակում:

Կրթության և գիտության բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-1 աղյուսակում:

Բնակչության առողջության պահպանումը պետության կողմից դիտարկվում է որպես ազգային անվտանգության ապահովման կարևորագույն խնդիրներից մեկը:

Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված **առողջապահության** բնագավառի ծախսերը (առանց պետական կառավարման ապարատի պահպանման և լրացուցիչ կրթության ծախսերի) կազմում են 46639.6 մլն դրամ: Ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ կազմում է 8014.2 մլն դրամ կամ 20.7 տոկոս: Առողջապահության ոլորտում պետական ծախսերի աճը հանդիսանում է ոլորտում իրավիճակի բարելավման առաջնահերթ ուղղություններից մեկը:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով առողջապահության ծախսերը կանխատեսվում են 2008 թվականին՝ 46456.6 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 52622.9 մլն դրամ: Առկա խնդիր է դիտարկվում առողջապահության ոլորտին ուղղվող պետական ծախսերի առավել նպատակային և արդյունավետ ծախսային ուղղվածության ապահովումը, ինչպես նաև բուժօգնության ծառայությունների մատչելիության բարձրացումը՝ հիմնական ուշադրությունը կենտրոնացնելով ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բուժօգնության դերի իրական բարձրացման, բնակչության հիգիենիկ և համաճարակային անվտանգության ապահովման, մոր և մանկան առողջության ապահովման, սոցիալական հատուկ նշանակություն ունեցող հիվանդությունների կանխարգելման և բնակչության աղքատ խավերի կարիքների բավարարման ծրագրերի իրականացման վրա:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով առողջապահության ծախսերի ձևավորումն ունի երկու հիմնական մոտեցում.

- առողջապահական գերակայությունների պահպանում,

- սոցիալական ուղղվածության ապահովում:

Հիվանդանոցային բուժօգնություն

Հիվանդանոցային բուժօգնության գծով նախատեսվում է 16848.9 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 14611.1 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 15.3 տոկոս: Հիվանդանոցային բուժօգնության գծով աճը հիմնականում պայմանավորված է մեկ հիվանդի մեկ օրվա բուժման միջինացված արժեքի բարձրացման, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ 5646 հիվանդանոցային դեպքի բուժման և հիվանդանոցային բուժօգնությունների կապիտալ վերանորոգման գծով ծախսերի 266.2 մլն դրամով ավելացման հետ (կապիտալ վերանորոգման գծով ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 495.0 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 761.2 մլն դրամ): Հիվանդանոցային բուժօգնություն իրականացնող բուժօգնություններում մեկ հիվանդի մեկ օրվա բուժման միջինացված արժեքը նախատեսվում է 10200 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 9000 դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 13.3 տոկոս, որը հիմնականում պայմանավորված է աշխատավարձի բարձրացման, դեղորայքի և բժշկական պարագաների, ինչպես նաև տնտեսական բնույթի ծախսերի ավելացման հետ՝ կապված գազի, կապի և ջրնուղ-կոյուղու սակագների բարձրացման հետ: Բժշկական անձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը նախատեսվում է հասցնել մինչև 42.6 հազ. դրամի (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 38.7 հազ. դրամի դիմաց), իսկ միջին բուժանձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը՝ մինչև 33.3 հազ. դրամի (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 30.3 հազ. դրամի դիմաց): Մեկ հիվանդի մեկ օրվա բուժման միջինացված արժեքի մեջ տնտեսական բնույթի ծախսերը նախատեսվում են 13.5 տոկոս, իսկ դեղորայքի և բժշկական պարագաների ծախսերը՝ 21.2 տոկոս:

Հիվանդանոցային բուժօգնության ծառայության գծով հիվանդանոցային դեպքի դիմաց վճարումը կատարվում է՝ ելնելով անվճար բուժօգնության համար հաստատված գներից: Գները հաշվարկվում են մեկ հիվանդի մեկ օրվա բուժման միջինացված արժեքի, բուժման միջին տևողության և ծառայության բարդության գործակցի արտադրյալով: 2007 թվականին ևս ֆինանսավորումը կիրականացվի սահմանափակված (զլոբալ) բյուջեի սկզբունքով:

Ինչպես 2006 թվականին, այնպես էլ 2007 թվականին հիվանդանոցային բուժօգնության շրջանակներում նախատեսվում է տասներկու ծրագրերի իրականացում: Այսպես՝

- «Տուբերկուլյոզի բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է տուբերկուլյոզի 3480 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 913.1 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 3010 դեպքի և 789.8 մլն դրամի դիմաց, 500 հետազոտում հիվանդանոցային պայմաններում ախտորոշման նպատակով 25.0 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 504 հետազոտման և 25.2 մլն դրամի դիմաց, տուբերկուլյոզով 400 հիվանդների առողջարանային բուժում 116.0 մլն դրամ գումարով՝ 2006 թվականի 300 դեպքի և 87.0 մլն դրամի դիմաց: Դեպքերի ավելացումը

պայմանավորված է կյանքում առաջին անգամ ախտորոշված ակտիվ տուբերկուլյոզով հիվանդների թվաքանակի աճի, տուբերկուլյոզով հիվանդ զինծառայողների թվաքանակի ավելացման, տուբերկուլյոզի բուժման ազգային ծրագրի շրջանակներում տուբերկուլյոզի դեղակայուն ձևերով հիվանդների երկարաժամկետ բուժման նորագույն մոդելների կիրառման, ինչպես նաև Դիլիջան քաղաքում գտնվող մեծահասակների առողջարանի վերագործարկման հետ:

Ծրագիրը ներառում է նոր հայտնաբերված տուբերկուլյոզով հիվանդների և կրկնակի հիվանդացածների բուժման կազմակերպումը հակատուբերկուլյոզային դիսպանսերներում, տուբերկուլյոզով քրոնիկ հիվանդների երկարատև բժշկական օգնության, սպասարկման և խնամքի ապահովումը հակատուբերկուլյոզային դիսպանսերներում, վերականգնողական բուժման կազմակերպումը հակատուբերկուլյոզային առողջարաններում:

- «Աղիքային և այլ ինֆեկցիոն հիվանդությունների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 7000 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 654.9 մլն դրամ գումարով (այդ թվում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով 50 հիվանդների բուժում 80.0 մլն դրամ գումարով), ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 6549 դեպքի և 523.1 մլն դրամի դիմաց /այդ թվում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների համար նախատեսված 50.0 մլն դրամի դիմաց/: Դեպքերի ավելացումը նախատեսվում է ելնելով 2005 թվականի փաստացի կատարողականից:

Ինֆեկցիոն հիվանդությունների բուժումը ներառում է՝ աղիքային, վիրուսային և միջատներով տարածվող ինֆեկցիաներով ախտահարվածների բուժում, որն ունի սոցիալական նշանակություն: Ինֆեկցիոն հիվանդություններով տառապող անձանց բուժօգնության կազմակերպումը իրականացվում է ընդհանուր և մասնագիտացված ինֆեկցիոն հիվանդանոցներում, բաժանմունքներում:

- «Սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 680 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 63.2 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 731 դեպքի և 59.9 մլն դրամի դիմաց, 360 հետազոտում հիվանդանոցային պայմաններում ախտորոշման նպատակով՝ 14.7 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 400 հետազոտման և 14.4 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով նախատեսվում է 1040 դեպք՝ 2006 թվականի 1131 դեպքի դիմաց, ելնելով 2005 թվականի փաստացի կատարողականից:

Ծրագրով նախատեսվում է սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով տառապող անձանց, ինչպես նաև կոնտակտավորների մասնագիտացված բուժկանխարգելիչ օգնության իրականացումը և համապատասխան հսկողության կազմակերպումը մաշկավեներաբանական դիսպանսերներում:

- «Հոգեկան հիվանդների բժշկական օգնության և խնամքի գծով պետական պատվեր» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 4000 սուր դեպքի բուժում 441.6 մլն դրամ գումարով, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 3793 դեպքի և 418.7 մլն դրամի դիմաց, դատահոգեբուժական 200 դեպքի փորձաքննություն՝ 22.1 մլն դրամ գումարով, ՀՀ 2006 թվականի

պետական բյուջեով հաստատված 180 դեպքի և 19.9 մլն դրամի դիմաց, հարկադիր 200 դեպքի բուժում՝ 247.5 մլն դրամ գումարով՝ 2006 թվականի 150 դեպքի և 185.6 մլն դրամի դիմաց, քրոնիկ հոգեկան 660 հիվանդների խնամք՝ 687.3 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 659 դեպքի և 686.3 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով դեպքերի աճը պայմանավորված է կյանքում առաջին անգամ ախտորոշված հոգեկան խանգարումների թվաքանակի ավելացմամբ, ինչպես նաև դատարանի որոշումներով հարկադիր բուժման ենթարկված հիվանդների թվաքանակի աճով:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել քրոնիկ հոգեկան հիվանդների խնամքը, հիվանդների փորձաքննությունը, հարկադիր և սուր վիճակների բուժումը: Ընդհանուր հիվանդանոցային բուժօգնության ծախսերում սույն ծրագրի գումարը կազմում է 8.3 %:

- «Նարկոլոգիական հիվանդների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 730 դեպք նարկոլոգիական հիվանդների բուժում 97.4 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 563 դեպքի և 75.1 մլն դրամի դիմաց, հիվանդանոցային պայմաններում ախտորոշման նպատակով 150 դեպքի հետազոտում՝ 5.2 մլն դրամ գումարով: Ծրագրի գծով հիվանդանոցային դեպքերի աճը պայմանավորված է կյանքում առաջին անգամ ախտորոշված նարկոլոգիական հիվանդների թվաքանակի ավելացման հետ:

Ծրագրով նախատեսվում է նարկոլոգիական դիսպանսերներում թմրամոլությամբ, թունամոլությամբ, ալկոհոլամոլությամբ տառապող անձանց հիվանդանոցային բուժման ապահովումը:

- «Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է մանկաբարձական օգնության 38100 դեպք՝ 2145.8 մլն դրամ գումարով (այդ թվում ծննդալուծում կեսարյան հատումով 4100 դեպք՝ 360.8 մլն դրամ գումարով), ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 40615-ի և 2006.9 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով նախատեսվում է ոչ թե ծնունդների բացարձակ թվաքանակի նվազում, այլ ծնունդների թվաքանակի աճի տեմպերի նվազում:

Ծրագիրն ընդգրկում է ծննդաբերության հետ կապված բուժօգնությունը՝ ծննդաբերության, նախածննդյան և հետծննդյան բարդությունների բուժօգնությունը: Ընդհանուր հիվանդանոցային բուժօգնության ծախսերում սույն ծրագրի գումարը կազմում է 12.7 %:

- «Անհետաձգելի բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 44085 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 3231.9 մլն դրամ գումարով (այդ թվում կարճաժամկետ բուժօգնություն պահանջող հիվանդությունների և վիճակների 11899 դեպքի բուժում 364.1 մլն դրամ գումարով), ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 46383 դեպքի և 3037.2 մլն դրամի դիմաց: Ընդհանուր հիվանդանոցային բուժօգնության ծախսերում սույն ծրագրի գումարը կազմում է 19.1 %: Ծրագիրն իրականացվում է

համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից սահմանված անհետաձգելի վիճակների և հիվանդությունների ցանկի:

- «Բնակչության սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 34500 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 3073.9 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 30180 դեպքի և 2375.3 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով հիվանդանոցային դեպքերի աճը պայմանավորված է սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերի ցանկի ընդլայնմամբ՝ ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկվածների 38 բալի փոխարեն 36 բալ սահմանմամբ:

«Բնակչության սոցիալապես անապահով և հատուկ խմբերում ընդգրկվածների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագիրը նպատակաուղղված է բժշկական օգնություն և ծառայություններ մատուցել բնակչության սոցիալապես անապահով խմբերին բժշկական օգնության և ծառայությունների բոլոր տեսակների համար, բացառությամբ՝ կոսմետոլոգիական, օրգանների ու հյուսվածքների փոխպատվաստման և ստոմատոլոգիական թանկարժեք ծառայությունների: Ընդհանուր հիվանդանոցային բուժօգնության ծախսերում սույն ծրագրի գումարը կազմում է 18.2 %:

- «Մինչև 7 տարեկան երեխաների բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 24100 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 2147.3 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 20825 դեպքի և 1639.0 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով դեպքերի ավելացումը նախատեսվում է ելնելով 2005 թվականի փաստացի կատարողականից:

Ծրագրի գծով նախատեսվում է հիվանդանոցային բժշկական օգնության իրականացումը՝ անկախ երեխայի հիվանդության ախտորոշումից և սոցիալական կարգավիճակից: Ընդհանուր հիվանդանոցային բուժօգնության ծախսերում սույն ծրագրի գումարը կազմում է 12.7 %:

- «Ձորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց բժշկական օգնության և փորձաքննության գծով պետական պատվեր» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 3000 հիվանդանոցային դեպքի բուժում 267.3 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 6840 դեպքի և 538.3 մլն դրամի դիմաց (2005 թվականի փաստացի կատարողականից ելնելով), զորակոչային տարիքի 35300 անձանց փորձաքննության իրականացումը 655.5 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 29967-ի և 496.6 մլն դրամի դիմաց: Փորձաքննության դեպքերի ավելացումը պայմանավորված է գինկոմիսարիատների կողմից զորակոչային տարիքի անձանց հիվանդանոցային փորձաքննությանն ուղեգրման թվաքանակի աճով:

Ինչպես 2006 թվականին, այնպես էլ 2007 թվականին նախատեսվում է շտապ բժշկական օգնության ծառայության ֆինանսավորումն ընդգրկել հիվանդանոցային

բուժօգնության ենթախմբի մեջ: «Շտապ բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 336615 կանչ 1277.9 մլն դրամ գումարով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1132.5 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի գծով աճը պայմանավորված է շտապ բժշկական օգնության կանչերի գների 12.1-ից մինչև 14.3 տոկոս նախատեսվող բարձրացմամբ:

Հիվանդանոցային բուժօգնությանն ուղղվող ծախսերը 2008 թվականին կկազմեն 18451.4 մլն դրամ, կամ 2007 թվականի նկատմամբ կավելանան 9.5 տոկոսով, իսկ 2009 թվականին՝ 20952.5 մլն դրամ, կամ 2008 թվականի նկատմամբ կավելանան 13.6 տոկոսով: Ընդհանուր առողջապահության ծախսերում (առանց առողջապահության բնագավառում պետական կառավարման ծախսերի) հիվանդանոցային բուժօգնությանն ուղղվող ծախսերի տեսակարար կշիռը 2007 թվականին նախատեսվում է 36.1 տոկոս, 2008 թվականին՝ 39.7 տոկոս և 2009 թվականին՝ 39.8 տոկոս:

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնություն

Առողջապահության բնագավառում հիմնական գերակայություն է համարվում առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնությունը:

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնության կազմակերպման և իրականացման նպատակն է բնակչությանը պետության կողմից երաշխավորված բժշկական օգնության ընդհանուր ծավալում առաջնային բժշկական օգնության՝ հետևաբար և ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օղակի դերի բարձրացումը, կանխարգելիչ ուղղվածության ուժեղացումը, բժշկական օգնություն ստանալու մատչելիության ընդլայնումը, ամբուլատոր-պոլիկլինիկական ծառայության կողմից իրականացվող բուժօգնության տեսակների և դրա տեսակարար կշռի մեծացումը, հիվանդանոցային բուժօգնության բեռի թեթևացումը: Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական անվճար բուժօգնության ծավալներում կընդգրկվի ամբողջ ազգաբնակչությունը՝ անկախ տարիքից և սոցիալական կարգավիճակից, բացառությամբ ստոմատոլոգիական բուժօգնությունից, որն անվճար է նախատեսվում միայն բնակչության սոցիալապես անապահով խմբերում ընդգրկվածների, մինչև 8 տարեկան երեխաների, 65 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի անձանց, ինչպես նաև 12 տարեկան երեխաների համար (6 և 12 տարեկան երեխաների բերանի խոռոչի հիգիենայի պահպանման ծրագրի իրականացման արդյունքում 2007 թվականին նախատեսվում է անվճար ստոմատոլոգիական բուժօգնության ծրագրի մեջ ընդգրկել նաև 12 տարեկան երեխաներին):

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնության գծով 2007 թվականին նախատեսվում է 16766.3 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 14344.6 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 16.9%: Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնության շրջանակներում նախատեսվում է յոթ ծրագրերի իրականացում: Այսպես.

- «Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման գծով պետական պատվեր» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 9891.2 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 8609.3 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 14.9 %,
- «Մասնագիտական բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 2283.1 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 2028.6 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 12.5 %,
- «Մանկաբարձագինեկոլոգիական բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 1120.2 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1008.3 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 11.1 %,
- «Զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց բժշկական օգնության և փորձաքննության գծով պետական պատվեր» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 2420.8 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1926.4 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 25.7 %,
- «Սպորտային բժշկության և հակադոպինգային հսկողության ապահովման նպատակով պետական աջակցություն «Սպորտային բժշկության և հակադոպինգային հսկողության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 41.6 մլն դրամ (այդ թվում 3.0 մլն դրամ՝ բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռքբերման համար)՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 35.7 մլն դրամի դիմաց (այդ թվում 5.0 մլն դրամ՝ բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռքբերման ծախսերի դիմաց) կամ աճը կազմում է 16.6 %,
- «Հեմոդիալիզի անցկացման գծով պետական պատվեր» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 969.4 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 736.3 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 31.7 %,
- «Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագիրը, որի գծով նախատեսվում է 40.0 մլն դրամ:

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնության գծով ավելացումը հիմնականում պայմանավորված է՝

- տեղամասային թերապևտների (մանկաբույժների), ընտանեկան բժիշկների, դեռահասների կաբինետների բժիշկ-մասնագետների, բուժքույրերի, կրտսեր բուժանձնակազմի և վարչատնտեսական անձնակազմի պահպանման ծախսերի, տեղամասերի աշխատանքների ապահովման տնտեսական և դեղորայքային (առաջին օգնության համար անհրաժեշտ դեղորայքի և վիրակապական նյութերի) ծախսերի 14.6 տոկոսով ավելացմամբ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 4792.0 մլն դրամի դիմաց նախատեսվում է 5489.9 մլն դրամ): Բժշկական անձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը նախատեսվում է հասցնել մինչև 64.2 հազ. դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 58.4 հազ. դրամի դիմաց, իսկ միջին բուժանձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը՝ մինչև 41.1 հազ. դրամի՝ 2006 թվականի 37.4 հազ. դրամի դիմաց,

- լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների թվի 552346-ով ավել նախատեսման հետ, կապված առաջնային օղակ բնակչության հաճախումների թվի ավելացման հետ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 2220.5 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 2623.6 մլն դրամ),
- անվճար և արտոնյալ պայմաններով դեղամիջոցներ ստանալու իրավունք ունեցող 18 տարին լրացած և ավելի բարձր տարիքի անձանց տրվող դեղորայքի միջին արժեքի 13.2 տոկոսով ավելացման հետ: Բնակչության սոցիալական խմբերին անվճար կամ արտոնյալ պայմաններով տրամադրվող դեղորայքի ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1202.7 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում են 1301.2 մլն դրամ,
- շուրջօրյա հիվանդանոցային խնամք չպահանջող դեպքերի բուժման համար ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 225.0 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին 300.0 մլն դրամ նախատեսմամբ կաված այս ծառայության իրականացման հետ միայն հիվանդանոցներում (քանի որ այս ծառայության իրականացումը ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օղակի կողմից չնպաստեց հիվանդանոցային բեռի թեթևացմանը),
- ստոմատոլոգիական բուժօգնություն ստացողների թվի 11000 դեպքով ավելացման հետ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 534.0 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 556.8 մլն դրամ)՝ կապված նշված ծառայության գծով 12 տարեկան երեխաներին պետական պատվերի շրջանակներում ընդգրկման հետ,
- մասնագիտական բժշկական և մանկաբարձագինեկոլոգիական օգնություն իրականացնող կաբինետների բժիշկների, մանկաբարձ-գինեկոլոգների, բուժքույրերի, մանկաբարձուհիների և կրտսեր բուժանձնակազմի պահպանման ծախսերի, կաբինետների աշխատանքների ապահովման տնտեսական և դեղորայքային (կաբինետների միջոցով իրականացվող առաջին օգնության համար անհրաժեշտ դեղորայքի և վիրակապական նյութերի) ծախսերի 14.0 տոկոսով ավելացմամբ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 2624.5 մլն դրամի դիմաց նախատեսվում է 2991.0 մլն դրամ): Նշված կաբինետների բժշկական անձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը նախատեսվում է հասցնել մինչև 55.0 հազ. դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 50.0 հազ դրամի դիմաց, իսկ միջին բուժանձնակազմի աշխատողների հաշվարկային միջին ամսական աշխատավարձը՝ մինչև 33.0 հազ. դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 30.0 հազ դրամի դիմաց: Հակատուբերկուլյոզային, հոգեբուժական և մաշկավեներաբանական կաբինետներում աշխատող բուժանձնակազմին՝ աշխատանքային վնասակարության համար՝ 2007 թվականին նախատեսվում է սահմանված աշխատավարձի նկատմամբ 50 տոկոս հավելումներ,
- դպրոցներում երեխաների բժշկական օգնության և սպասարկման ծախսերի 3.8 տոկոսով ավելացմամբ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 450.0 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 467.3 մլն դրամ),
- զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց առաջին անհրաժեշտության բժշկական պարագաներով և դեղորայքային ապահովման համար ՀՀ 2006 թվականի պետական

բյուջեով հաստատված 1250.0 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին 1700.0 մլն դրամի ախատեսմամբ,

- զինկոմիսարիատներին կից բժշկական հանձնաժողովներում ընդգրկված մասնագետների կողմից զորակոչային և նախազորակոչային տարիքի անձանց փորձաքննությունն անցկացնելու համար ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 153.1 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին 169.0 մլն դրամ նախատեսելու հետ: Բժշկական հետազոտում իրականացնող բժշկի համար փոխհատուցման ծախսերը (ամսվա կտրվածքով) նախատեսվում են 55.0 հազ դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 50.0 հազ դրամի դիմաց), իսկ բուժքրոջ համար՝ 40.0 հազ. դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 35.0 հազ. դրամի դիմաց),

- հենոդիալիզի անցկացման մեկ սեսնսի արժեքի 13.1 տոկոսով բարձրացման հետ (մեկ սեսնսի արժեքը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 17500 դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 19800 դրամ)՝ 96.8 մլն դրամ գումարով և բուժման դեպքերի 45-ով ավելացման հետ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 275 դեպքի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 320 դեպք)՝ 136.3 մլն դրամ գումարով,

- տարբեր մարզաձևերի ՀՀ հավաքական թիմերում ընդգրկված մարզիկների բժշկական հսկողության, հիվանդությունների և վնասվածքների ախտորոշման և բուժման համար ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 22.7 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին 30.6 մլն դրամ նախատեսմամբ:

Միաժամանակ 6 և 12 տարեկան երեխաների բերանի խոռոչի հետազոտման համար ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 101.4 մլն դրամի դիմաց՝ 2007 թվականին նախատեսվում է 97.2 մլն դրամ կամ 4.2 մլն դրամով պակաս՝ կապված ծրագրի շրջանակներում ընդգրկված երեխաների թվաքանակի նվազման հետ:

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնության գծով ծրագրերը ներառում են՝

- տեղամասային թերապևտի (մանկաբույժի) և ընտանեկան բժշկի կողմից բնակչության առողջության պահպանման, հիվանդությունների կանխարգելման, հիվանդների բժշկական օգնության և նրանց նկատմամբ շարունակական հսկողության ապահովման, անհրաժեշտության դեպքում, հիվանդանոցային բուժման կարիք ունեցողների հոսպիտալացման կազմակերպման միջոցառումների իրականացումը,

- արտոնյալ պայմաններով դեղամիջոցներ ստանալու իրավունք ունեցող անձանց տեղամասային թերապևտի (մանկաբույժի) և ընտանեկան բժշկի միջոցով, իսկ առանձին հիվանդությունների գծով՝ համապատասխան մասնագետի միջոցով անհրաժեշտ դեղորայքով ապահովումը,

- ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օդակի և դիսպանսերների մեղ մասնագետների կողմից բնակչության բուժական-խորհրդատվական մասնագիտացված օգնության ապահովումը (ուռուցքաբանական, ներզատաբանական, հոգեբուժական, մաշկավեներաբանական, հակատուբերկուլյոզային, նարկոլոգիական, ինֆեկցիոն, սրտաբանական, քիթ-կոկորդ-ականջաբանա-

կան, վիրաբուժական/վնասվածքաբանական, նյարդաբանական, ակնաբուժական և այլ կաբինետների միջոցով) ամբողջ բնակչության համար, առանց հաճախումների սահմանափակման,

- հիվանդանոցային շուրջօրյա բժշկական հսկողություն չպահանջող հիվանդությունների ամբուլատոր բուժման կազմակերպումը,
- ամբուլատոր-պոլիկլինիկական օղակում ըստ բժշկական ցուցումների լաբորատոր-գործիքային ախտորոշիչ հետազոտությունների իրականացման ապահովումը ամբողջ բնակչության համար՝ անկախ տարիքից և սոցիալական կարգավիճակից,
- տուբերկուլյոզով, դիաբետով, չարորակ նորագոյացություններով և սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդների (բարձր ռիսկի խմբում ընդգրկված բնորոշիչ ախտանիշներ ունեցող անձանց) լաբորատոր-գործիքային հետազոտությունների իրականացման ապահովումը,
- 6 և 12 տարեկան երեխաների բերանի խոռոչի հիգիենայի ծրագրի իրականացման ապահովումը,
- 15 տարեկան աղջիկների առողջական վիճակի գնահատումը և խորհրդատվությունը,
- ստոմատոլոգիական օգնության ապահովումը մինչև 8 տարեկան, ինչպես նաև 12 տարեկան երեխաներին, 65 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի անձանց և սոցիալապես անապահով խմբերում ընդգրկվածներին,
- նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի անձանց առողջական վիճակի հետազոտումը, գնահատումը, բժշկական օգնության ու սպասարկման կազմակերպումը և առաջին անհրաժեշտության բժշկական պարագաներով և դեղորայքով ապահովումը,
- գյուղական բնակավայրերում բուժակա-մանկաբարձական կետերի միջոցով բնակչության մինչբժշկական օգնության և սպասարկման իրականացումը,
- հղիների և գինեկոլոգիական հիվանդություններով տառապող կանանց մանկաբարձագինեկոլոգիական օգնության ապահովումը՝ կանանց կոնսուլտացիաների (կաբինետների) միջոցով,
- տարբեր մարզածների գծով ՀՀ հավաքական թիմերում ընդգրկված մարզիկների բժշկական հսկողության, հիվանդությունների և վնասվածքների ախտորոշման և բուժման իրականացումը: ՀՀ հավաքական թիմերի անդամներին բարձրորակ դեղորայքով, վիտամիններով և վերականգնողական միջոցներով ապահովումը և հակադոպինգային հսկողության իրականացումը,
- հեմոդիալիզով հիվանդների բուժման ապահովումը:

Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական բուժօՊնության ֆինանսավորումը շարունակվելու է իրականացվել բնակչության մեկ շնչի հաշվով ֆինանսավորման սկզբունքով (հաշվարկի համար բնակչության հաշվարկային մեծությունը ընդունված է 3219.2 հազար, որից մեծահասակներ՝ 2299.9 հազար, երեխաներ՝ 822.3 հազար, նախազորակոչային և զորակոչային տարիքի պատանիներ՝ 97 հազար):

«Բնակչության առողջության առաջնային պահպանման» ծրագրով տարվա կտրվածքով տեղամասային թերապևտի (ընտանեկան բժշկի) կողմից 18 տարին լրացած և ավելի բարձր տարիքի անձանց բժշկական օգնության և սպասարկման համար մեկ բնակչի հաշվով հատկացվող միջինացված գումարը նախատեսվում է 1324 դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով

հաստատված 1126 դրամի դիմաց, իսկ լաբորատոր-ախտորոշիչ հետազոտության ծախսերը ըստ մեկ շնչի ֆինանսավորման նախատեսվում են 652 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 519 դրամի դիմաց: Նշված ծրագրով տարվա կտրվածքով տեղամասային մանկաբույժի (ընտանեկան բժշկի) կողմից մինչև 18 տարեկան երեխաների բժշկական օգնության և սպասարկման համար մեկ երեխայի հաշվով հատկացվող միջինացված գումարը նախատեսվում է 2694 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 2284 դրամի դիմաց, իսկ լաբորատոր-ախտորոշիչ հետազոտության ծախսերը ըստ մեկ շնչի ֆինանսավորման նախատեսվում են 533 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 391 դրամի դիմաց: Դպրոցներում իրականացվող երեխաների բժշկական օգնության և սպասարկման ծախսերը ըստ մեկ աշակերտի ֆինանսավորման նախատեսվում են տարեկան 1014 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 900 դրամի դիմաց:

Մասնագիտական բժշկական օգնության գծով ըստ նեղ մասնագետի բուժօգնության իրականացման մեկ շնչի ֆինանսավորման միջինացված գումարը նախատեսվում է մեծահասակների համար 352 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 325 դրամի դիմաց, իսկ երեխաների (այդ թվում պատանիների) համար համապատասխանաբար 518 դրամ և 481 դրամ:

Մանկաբարձագինեկոլոգիական առաջնային բժշկական օգնության գծով պետական պատվեր ծրագրով տարվա կտրվածքով մեկ բնակչի հաշվով հատկացվող միջինացված գումարը նախատեսվում է 487 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 439 դրամի դիմաց:

Նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի անձանց առողջության առաջնային պահպանման գծով տարվա կտրվածքով մեկ պատանու հաշվով հատկացվող միջինացված գումարը նախատեսվում է 24957 դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 19860 դրամի դիմաց, փորձաքննությունն անցկացնող բուժանձնակազմի կողմից բժշկական հետազոտման իրականացման մեկ շնչի ֆինանսավորման միջինացված գումարը նախատեսվում է 1742 դրամ, իսկ լաբորատոր-ախտորոշիչ հետազոտության ծախսերը՝ 2814 դրամ:

Առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնությանն ուղղվող ծախսերը 2008 թվականին կկազմեն 19445.4 մլն դրամ, կամ 2007 թվականի նկատմամբ կավելանան 16.0 տոկոսով, իսկ 2009 թվականին՝ 22342.4 մլն դրամ, կամ 2008 թվականի նկատմամբ կավելանան 14.9 տոկոսով: Ընդհանուր առողջապահության ծախսերում (առանց առողջապահության բնագավառում պետական կառավարման ծախսերի) առաջնային (ամբուլատոր-պոլիկլինիկական) բուժօգնությանն ուղղվող ծախսերի տեսակարար կշիռը 2007 թվականի 35.9 տոկոսից կաճի և 2009 թվականին կկազմի 42.5 տոկոս:

«Հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայություններ» ենթախումբը ընդգրկում է ութ ծրագիր.

1. «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական և լաբորատոր ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր»,
2. «Հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայության գծով պետական պատվեր»,
3. «Հատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր»,
4. «ՄԻԱՎ/ԶԻԱԶ-ի դեմ պայքարի ծրագրի գծով պետական պատվեր»,
5. «Ախտահանման ծառայության ձեռքբերման գծով պետական պատվեր»,
6. «Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգում»,
7. «Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Թռչնագրիպին հակազդելու ծրագիր»,
8. «Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Թռչնագրիպին հակազդելու ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր»:

«Հիգիենիկ և հակահամաճարակային փորձագիտական և լաբորատոր ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 1632.4 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1439.4 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 13.4 տոկոս:

Ընդհանուր առմամբ կիրականացվի 2659715 հետազոտություն, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 965933 հետազոտության դիմաց, կամ հետազոտությունների քանակի ավելացումը կկազմի՝ 1693782: Հետազոտությունների քանակի ավելացումը պայմանավորված է վերջիններիս տարատեսակների տրոհման հետ, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված հետազոտությունների խմբաքանակների գնի դիմաց 2007թ. փոխհատուցումը կկատարվի հստակ հետազոտության դիմաց: Սակայն հետազոտությունների քանակի 2.7 անգամ ավելացման և հետազոտության միջինացված գնի մոտ 60 տոկոս իջեցման արդյունքում նախագծի գումարի ավելացումը կկազմի 193000.0 հազ դրամ: Նախատեսվում է սանիտարա-քիմիական լաբորատոր հետազոտություն, մանրէաբանական հետազոտություն, ֆիզիկական գործոնների հետազոտություններ, խոլերայի նկատմամբ բաց ջրամբարների հետազոտություն, վարակիչ օջախների ախտահանում և այլն: Աշխատավարձը հաշվարկվել է 437 բժշկի հաստիքային միավորի հաշվով յուրաքանչյուր հաստիքի գծով 50.0 հազ դրամ միջին ամսական աշխատավարձ, նախորդ տարվա 40.0 հազ դրամի դիմաց, 1116 բուժքույրի հաստիքային միավորի գծով 40 հազ դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 35 հազ դրամ միջին ամսական աշխատավարձի դիմաց, 181 կրտսեր բուժ աշխատողի հաստիքային միավորի գծով 25 հազ դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 22 հազ դրամի դիմաց, այլ հաստիքային միավորների գծով՝ 522 հաստիք (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 662 -ի դիմաց) 40.0 հազ դրամ՝ 35.0 հազ դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված միջին ամսական աշխատավարձի դիմաց: Նախատեսվում է 140 հաստիքային միավորների նվազեցում:

«Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան հաշվակվել է 273.7 մլն դրամ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ:

«Հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայության գծով պետական պատվեր» ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է 250.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 193.8 մլն դրամի դիմաց կան աճը կազմում է 29.0 տոկոս: Ընդհանուր ավելացման 84.0 տոկոսը, մոտ 47.2 մլն դրամ ուղղվելու է ինունոկանխարգելիչ դեղորայքի ձեռքբերմանը (Կենտրոնացված կարգով ձեռքբերվող դեղորայքի ցանկում ինունոկանխարգելիչ դեղորայք ընդգրկված չէ): Նախատեսվել է հակահամաճարակային, մանրէաբանական, մանկաբուժական, վիրոսոլոգիական, սանիտարահիգիենիկ հետազոտություններ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 162636 հետազոտության դիմաց կիրականացվի 1491062 հետազոտություն կան 1328426-ով ավելի, հետազոտությունների քանակի ավելացումը պայմանավորված է վերջիններիս տարատեսակների տրոհման հետ, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված խմբաքանակի գնի դիմաց 2007թ. փոխհատուցումը կկատարվի հստակ հետազոտության դիմաց, ելնելով դրանից միջինացված մեկ հետազոտության գինը կիջնի մոտ 86 տոկոսով: Աշխատավարձը հաշվարկվել է (պահպանելով ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակը) 71 բժշկի հաստիքային միավորի հաշվով 55 հազ դրամ միջին ամսական աշխատավարձ, 28 բուժբույրի հաստիքային միավորի գծով 40 հազ դրամ, 8 կրտսեր բուժ աշխատողի հաստիքային միավորի գծով 25 հազ դրամ, այլ հաստիքային միավորի գծով 50 հաստիք 40 հազ դրամ: «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան հաշվակվել է 20.7 մլն դրամ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներ:

Հաստիքային միավորների ավելացում չի նախատեսվում: Ապրանքների գնման ու ծառայությունների վճարման ծախսերում ավելացել են՝ կապի ծախսերը 48.1 տոկոսով, ջրնուղ կոյուղու ծախսերը 38.1 տոկոսով:

Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել համաճարակաբանական հետազոտություններ վարակային հիվանդությունների օջախներում, ազգաբնակչության ինունդիզացիայի կատարման նկատմամբ հսկողություն, մանրէաբանական հետազոտությունների իրականացում, վարակիչ և ոչ վարակիչ զանգվածային հիվանդությունների, թունավորումների հաշվառում, համաճարակների, բռնկումների, արտակարգ իրավիճակների ժամանակ հատուկ հակահամաճարակային միջոցառումների իրականացում, մալարիայի դեմ պայքարի և կանխարգելման միջոցառումների իրականացում:

«Հատուկ վտանգավոր վարակների կանխարգելման ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 218.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 192.2 մլն դրամի դիմաց կան աճը կազմում է 13.5 տոկոս:

Հատուկ վտանգավոր վարակների կենտրոնը իրականացնում է էպիզոոտոլոգիական հետազոտություն հանրապետության տարածքում ժանտախտի, տուլարեմիայի և այլ բնական օջախային վարակների էպիզոտիաները հայտնաբերելու և մարդկանց մեջ հիվանդացությունը ժամանակին կանխելու նպատակով: 2007թ. նախատեսվում է 1570 էպիզոտոլոգիական հետազոտություն, 11280 ժանտախտի և էրիզիպելոյիդի հետազոտություն, 2050 տուլարեմիայի հետազոտություն, 2600 լեպտոսպիրոզի հետազոտություն, 2050 խոլերայի հետազոտություն: Հաշվարկվել է աշխատավարձի ֆոնդի աճ 7.0%, աշխատավարձը հաշվարկվել է 60 բժշկի հաստիքային միավորի հաշվով 64.3 հազ դրամ ամսական հաշվարկային աշխատավարձ, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 59.5 հազ դրամի դիմաց, 73.5 բուժքույրի հաստիքային միավորի գծով 45.0 հազ դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 42.0 հազ դրամ հաշվարկային աշխատավարձի դիմաց: Հաստիքային միավորների ավելացում չի նախատեսվում: Ապրանքների գնման ու ծառայությունների վճարման ծախսերում ավելացել են՝ կապի ծախսերը 48.1 տոկոսով, ջրմուղ կոյուղուղը ծախսերը 38.1 տոկոսով:

«ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի դեմ պայքարի ծրագրի գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է մոտ 66.3 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 58.0 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 14.3 տոկոս: ՁԻԱՀ/ՄԻԱՎ կանխարգելման հանրապետական կենտրոնը իրականացնում է ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության մասին տեղեկատվության ստացում, ընտրված խմբերում վարակի միտումների ընթացիկ հսկողություն:

Նախատեսվում է ՄԻԱՎ հակամարմնի հայտնաբերման գծով համաճարակաբանական հետազոտություն՝ իմունոֆերմենտային անալիզի մեթոդով 5640 հետազոտություն՝ 9300 դրամով, արագ թեստավորման մեթոդով՝ 574 հետազոտություն՝ 4800 դրամ, ռեֆերենսային մեթոդով՝ 80 հետազոտություն՝ 86700 դրամով: Հաշվարկվել է ՁԻԱՀ-ով 2-հիվանդի դիսպանսերային հսկողություն մեկ տարվա կտրվածքով 2208.0 հազ դրամ գնով (1-ին շարքի հակառետրովիրուսային դեղամիջոցով) և 1 հիվանդ 3166.0 հազ դրամով (2-րդ շարքի հակառետրովիրուսային դեղամիջոցով բուժվող): Սորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում 3 դեպք 129.0 հազ դրամ գնով:

Հաշվարկվել է աշխատավարձի ֆոնդի աճ 13.0%, աշխատավարձը հաշվարկվել է 31 բժշկի հաստիքային միավորի հաշվով 47.7 հազ դրամ միջին ամսական աշխատավարձ, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 39.1 հազ դրամի դիմաց, 13 բուժքույրի հաստիքային միավորի գծով 36.0 հազ դրամ՝ նախորդ տարվա 35.0 հազ դրամ միջին ամսական աշխատավարձի դիմաց: Հաստիքային միավորների ավելացում չի նախատեսվում: Ապրանքների գնման ու ծառայությունների վճարման ծախսերում ավելացել են կապի ծախսերը 48.1 տոկոսով, ջրմուղ կոյուղուղը ծախսերը 38.1 տոկոսով:

«Ախտահանման ծառայության ձեռքբերման գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 58.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 51.2 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 13.3 տոկոս: Ծախսերի ավելացումը պայմանավորված է կապի

ծախսերի 48.1 տոկոս, ջրմուղ-կոյուղու՝ 38.1 տոկոս ծախսերի ավելացման հետ: Աշխատավարձի ֆոնդի ավելացումը կազմում է մոտ 6 տոկոս: Ծրագրի շրջանակներում հաշվարկվել է 3413 վարակիչ հիվանդների օջախների ախտահանում յուրաքանչյուրը 17000 դրամով: ՀՀ 2006 թվականի հաստատված պետական բյուջեով իրականացվել է 3012 օճախի ախտահանում:

«Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագրով նախատեսվել է 28.8 մլն դրամ:

«Բուժօգնության այլ ծառայություններ» ենթախումբը ընդգրկում է հետևյալ ծրագրերը.

1. «Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռքբերում»,
2. «Կենտրոնացված կարգով նորագույն բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռքբերում»,
3. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագիրը,
4. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Առողջապահության համակարգի արդիականացման ծրագրում ճապոնական դրամաշնորհային ծրագիր,
5. «Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրված մվիրաբերության միջոցների հաշվին իրականացվող ՀՀ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերում զարգացման ծրագիր»:
6. Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երրորդ ծրագիր:

«Կենտրոնացված կարգով դեղորայքի ձեռքբերում» ծրագրով նախատեսվում է 2568.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1725.0 մլն դրամի դիմաց կան աճը կազմում է 48.9 տոկոս: Ծրագրով նախատեսվում է կենտրոնացված միջոցներով դեղորայքի, շիճուկների և բժշկական պարագաների ձեռքբերման ծախսեր: Ծրագրի շրջանակներում ձեռք կբերվի հոգեմետ, չարորակ նորագոյացություններով հիվանդների, շաքարային և ոչ շաքարային դիաբետով հիվանդների, էպիլեպսիայով հիվանդների, պարբերական հիվանդությամբ հիվանդների դեղորայք, երիկամների փոխպատվաստում տարած հիվանդների իմունոմոնիչ դեղորայք:

«Կենտրոնացված կարգով նորագույն բժշկական սարքավորումների և գործիքների ձեռքբերում» ծրագրով նախատեսվում է 3052.8 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 995.2 մլն դրամի դիմաց: Ծրագրի շրջանակներում ձեռք կբերվի նորագույն բժշկական սարքավորումներ:

«Առողջապահական այլ ծառայություններ և ծրագրեր» ենթախումբը ընդգրկում է հետևյալ ծրագրերը՝

1. Պաթանատոմիական, դատաբժշկական և գենետիկ ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր,

2. Հանրապետությունից դուրս բուժման ուղեգրված հիվանդների ճանապարհածախսի փոխհատուցում,
3. Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման գծով պետական պատվեր,
4. Արյան հավաքագրման և դրան առնչվող ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր,
5. Դեղագործական շուկայի կանոնակարգման և դրան առնչվող ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր,
6. Առողջապահական այլ ծառայությունների գծով պետական պատվեր,
7. Ծխելու դեմ պայքարի պետական ծրագիր:

«Պաթանատոմիական, դատաբժշկական և գենետիկ ծառայությունների ձեռքբերման գծով պետական պատվեր» ծրագիրը ընդգրկում է երկու ծառայություն՝ դատաբժշկական ծառայությունների ձեռքբերում և պաթանատոմիական ծառայությունների ձեռքբերում:

1. Դատաբժշկական ծառայությունների ձեռքբերման գծով նախատեսվում է 281.9 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 250.8 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 12.4 տոկոս: «Դատաբժշկական գիտագործնական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունն իր 11 մարզային բաժիններով սպասարկում է ՀՀ դատախազությանը, ՀՀ արդարադատության և ՀՀ պաշտպանության նախարարություններին, ինչպես նաև ՀՀ կառավարությանն առնթեր ազգային անվտանգության ծառայությանը և ՀՀ ոստիկանությանը, իրականացնում է դիակների, կենդանի անձանց, իրեղեն ապացույցների, դատաքիմիական, դատաբժշկաքրեագիտական, դատագենետիկ, հյուսվածքաբանական և դատակենսաբանական փորձաքննություններ, ինչպես նաև դիակների արտաշիրիմումներ: 2007թ. ծրագրի շրջանակներում կիրականացվի 2000 դիակի փորձաքննություն 40000 դրամով, 8035 կենդանի անձի փորձաքննություն 8000 դրամով, 13700 հյուսվածքաբանական փորձաքննություն 8000 դրամով, 900 տնային մահերի դիահերձում՝ 24000 դրամով, 55 կրկնակի փորձաքննություն 46000 դրամով, 55 համալիր հետազոտություն 25000 դրամով: Նախատեսվել է 2500.0 հազ դրամ ավտոմեքենայի ձեռքբերման նպատակով: Ընդհանուր առմամբ կիրականացվի 24745 հետազոտություն 2006թ. 20607-ի դիմաց, գների միջին աճ չի նախատեսվում: Աշխատավարձի, ինչպես նաև հաստիքների ավելացում չի նախատեսվում: Հաշվարկվել է 59 բժշկի հաստիքային միավորի հաշվով 150.0 հազ դրամ ամսական աշխատավարձ, 50 բուժքույրի հաստիքային միավորի գծով 41.7 հազ դրամ՝ 34 կրտսեր բուժ աշխատողի հաստիքային միավորի գծով 36.7 հազ դրամ, այլ հաստքային միավորների գծով՝ 30 հաստիք 47.2 հազ դրամ:

2. Մանկական պաթանատոմիական ծառայությունների ձեռքբերման գծով նախատեսվում է 34.6 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 32.9 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 5.3 տոկոս: Ծրագրի միջոցով կիրականացվի հիվանդությունների ճշտված ախտորոշումը՝ սեկցիոն, վիրահատական և բիոպսիոն նյութի հետազոտության

միջոցով, մանկական դիակների դիախերձումը, մահվան պատճառների ճշտումը: Կիրականացվի 2952 վիրահատական և բիոպսիոն նյութերի հետազոտություն՝ 8000 դրամով, 240 մանրէաբանական հետազոտություն՝ 8000 դրամով, 240 բջջաբանական հետազոտություն՝ 8000 դրամով, 240 աուտոպսիա՝ 30000 դրամով:

«Հանրապետությունից դուրս բուժման ուղեգրված հիվանդների ճանապարհածախսի փոխհատուցում» ծրագրով նախատեսվում է 34.5 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 30.0 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 15.0 տոկոս: Նախատեսվում է 92 ուղեգրվող հիվանդի ճանապարհածախսի փոխհատուցման գումար (նախատեսվում է նաև ուղեկցողի ճանապարհածախսը): Հաշվարկվել է Մոսկվա ուղեգրվող 62 հիվանդի ճանապարհածախս՝ 356.4 հազ դրամ արժեքով, Սինֆերոպոլ 7 հիվանդի՝ 349.4 հազ դրամ, Սանկտ Պետերբուրգ 8 հիվանդի՝ 447.3 հազ դրամ, Ուֆա 8 հիվանդի՝ 528.8 հազ դրամ, Սոչի 7 հիվանդի՝ 307.0 հազ դրամ: Ուղեգրված մեկ հիվանդի ճանապարհածախսի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ կազմում է 3%, իսկ ուղեգրվող հիվանդի ավելացումը՝ 10 դեպք:

«Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների անցկացման գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 350.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 300.0 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 16.7 տոկոս: Դժվարամատչելի ախտորոշիչ հետազոտությունների ցանկում ընդգրկված են մոտ 73 տեսակի բարդագույն հետազոտություններ, որոնց գների աճ չի նախատեսվում: Նախատեսվում է 19167 դեպք-հետազոտություն, ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 16464-ի դիմաց: Ընդհանուր ծախսերի ավելացումը պայմանավորված է վերը նշված հետազոտությունների 2703 դեպքով ավելացմամբ: Ծրագրով նախատեսված գումարը ուղղվելու է յուրահատուկ ու բացառիկ բուժսարքավորումներով և տեխնոլոգիաներով անվճար ախտորոշիչ հետազոտությունների իրականացմանը:

«Արյան հավաքագրման և դրան առնչվող ծառայությունների ձեռքբերում» ծրագրով նախատեսվում է 170.9 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 152.7 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 12.0 տոկոս: Նախատեսվում է հազվագույտ արյան հավաքագրման և պաշարման հետազոտության իրականացում՝ 5000 համալիր հետազոտություն 5500 դրամով, արյան հիվանդություններով տառապող հիվանդների դիսպանսեր հսկողության իրականացում՝ 1500 համալիր հետազոտություն 6680 դրամով, նախատեսված են նաև արյան, մեզի, ռեզուս պատկանելության անալիզներ, որոնց գների փոփոխություն չի նախատեսվել: Նախատեսվել է նաև հանրապետության արյան ծառայություններին կազմակերպչամեթոդական օգնության ցուցաբերում:

«Դեղագործական շուկայի կանոնակարգման և դրան առնչվող ծառայություններ» ծրագրով նախատեսվում է 19.1 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 16.6 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 15.0 տոկոս: Ծրագրի շրջանակներում կիրականացվի

դեղագործական քաղաքականությանը վերաբերող աշխատանքներ, հիմնական և հսկվող դեղերի ցուցակների հրապարակում և այլն:

«Առողջապահության այլ ծառայությունների գծով պետական պատվեր» ծրագրով նախատեսվում է 533.0 մլն դրամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 440.2 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 21.1 տոկոս:

Ծրագիրը ընդգրկում է՝ ամենամյա պետական նպատակային ծրագրերի շրջանակներում «Պետության կողմից երաշխավորված անվճար բժշկական օգնության և սպասարկման մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ու դրանից բխող ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից մշակված և ընդունված նորմատիվային ակտերի լուսաբանման աշխատանքները, շաքարային դիաբետով հիվանդների դիսպանսեր հսկողության, կոնսուլտացիոն և լաբորատոր փխտորոշիչ հետազոտությունների և հիվանդներին դեղերով ապահովման աշխատանքների իրականացումը, հանրապետության ուռուցքաբանական ծառայություններին կազմակերպչամեթոդական օգնության ցուցաբերումը, ակտիվ, ոչ ակտիվ և փխտորոշումը չճշտված տուբերկուլոզով հիվանդների կոնսուլտացիոն բուժօգնության և փխտորոշիչ հետազոտությունների, ինչպես նաև դիսպանսեր հսկողության իրականացումը, նարկոլոգիական, հոգեկան, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով հիվանդների դիսպանսեր հսկողության իրականացումը, նախագորակոչային և զորակոչային տարիքի անձանց նյարդահոգեբանական փորձաքննության իրականացումը, ինչպես նաև հաշվառման մեջ գտնվող հոգեկան հիվանդների դիսպանսեր հսկողության իրականացումը, մարդասիրական օգնության կարգով ստացվող, հսկվող դեղերի և դեղագործական արտադրանքի փաստաթղթային և լաբորատորային դեղագրքային փորձաքննություն ու եզրակացության իրականացումը, հաշմանդամ երեխաների օրթեզների և կորսետների պատրաստումը, պարբերական հիվանդություններով տառապող երեխաների դիսպանսեր հսկողության և դեղերի (կոլիսիցին) բաշխման աշխատանքների իրականացումը, առողջապահության համակարգի համակարգիչների, հարակից սարքավորումների, համակարգչային ներքին ցանցի տեխնիկական և ծրագրային սպասարկումը և տեղեկատվական համակարգի շահագործումը, տեղեկատվական համակարգի ներդրումը, առողջապահության համակարգի գործունեության զանգվածային տեղեկատվության ապահովումը, հանրապետության մարզիկների բժշկական հսկողության իրականացումը, Չեռնոբիլից տուժածների, ատոմակայանի աշխատակիցների դիսպանսեր հսկողության իրականացումը: Բնակչության առողջության պահպանման, բուժկանխարգելման, առողջապահության ոլորտի կառավարման հարցերի վերաբերյալ մեթոդական ձեռնարկների մշակումը, տպագրումը, պրոֆեսիոնալ հիվանդություններով տառապող հիվանդների կազմակերպչամեթոդական օգնության իրականացումը, սպինալ հիվանդների դիսպանսեր հսկողության իրականացումը, ընտանիքի պլանավորումը (հակաբեղմնավորիչների ձեռքբերում):

Ծխելու դեմ պայքարի պետական ծրագրի գծով նախատեսվել է 100.0 մլն դրամ: Ծրագրի շրջանակներում կիրականացվի ծխախոտի օգտագործման համաճարակաբանական հսկողության համակարգի մշակում և ներդրում, ինչպես նաև հասարակության լայն խավերի

համար ծխախոտի օգտագործման և առողջության վրա վերջինիս ազդեցության մասին տեղեկատվության պատրաստում, ներկայացում: Հակածխախոտային ազգային ռազմավարության, ծխելու տարածվածության և դրանից բխող հետևանքների գնահատման մասին զեկույցի հրապարակում:

2007 թվականին միջազգային կազմակերպությունների աջակցությամբ առողջապահության ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. Թռչնագրիպին հակազդելու ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է աջակցել ընտանի թռչունների շրջանում բարձր ախտածին թռչնագրիպի վարակով և կենդանիների այլ հիվանդություններով մարդկանց համար առաջացված վտանգը նվազեցնելու և մարդկանց միջավայրում գրիպի վարակի ու վարակիչ այլ հիվանդությունների բռնկումների հսկողությանն ու արձագանքմանը պատրաստվելու ուղղությամբ:

Ծրագրի շրջանակներում առողջապահության ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել պաշտպանիչ արտահագուստ, դիմակներ, ձեռնոցներ, արագ ախտորոշման թեստեր, ախտահանիչ նյութեր, բժշկական մահճակալներ, տրանսպորտային միջոցներ, սեզոնային գրիպի դեմ պատվաստանյութեր և հակավիրուսային դեղորայք: Նախատեսվում է նաև ՀՀ առողջապահության նախարարության պետական հիգիենիկ և համաճարակային տեսչության «Սյունիքի մարզային փորձագիտական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության և «Նորք» ինֆեկցիոն հիվանդանոցի լաբորատորիաների վերանորոգում և համապատասխան լաբորատոր սարքավորումներով հագեցում:

2. Առողջապահական համակարգի արդիականացման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի հիմնական նպատակն է բարձրացնել առողջապահության որակն ու մատչելիությունը, բարելավել ընտրված հիվանդանոցային ցանցի որակն ու արդյունավետությունը, մշակել առողջապահության քաղաքականություն:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

➤ Ընտանեկան բժշկության զարգացման ոլորտում 2007թ. առաջին եռամսյակի ընթացքում նախատեսվում է ավարտել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Գեղիովիտ համայնքի ամբուլատորիայի կառուցման աշխատանքները, 2007թ. փոքր դրամաշնորհային ծրագրում ընդգրկել երեք համայնքային ամբուլատորիաների, ֆինանսավորել 270 բժիշկների և 270 բուժքույրերի վերապատրաստման գործընթացը:

➤ Հիվանդանոցային ցանցի օպտիմալացման և արդիականացման պլանների իրականացման բնագավառում նախատեսվում է աջակցություն Երևանի պետական բժշկական համալսարանի թիվ 2 և թիվ 3 հիվանդանոցներին, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ, Սուրբ Աստվածամայր

բժշկական կենտրոններին, այդ թվում բաժանմունքների տեղեփոխման հետ կապված շինարարական աշխատանքների իրականացում, բժշկական և համակարգչային սարքավորումների ձեռքբերում:

➤ Կառավարության կարողությունների ուժեղացում առողջապահության ոլորտի արդյունավետ քաղաքականության մշակման և մոնիտորինգի իրականացման բնագավառում : Այդ նպատակով նախատեսվում է ավարտել առողջապահական համակարգի արդյունավետության գնահատման զեկույցի մշակումը, շարունակել ազգային առողջապահական հաշիվների մշակման գործընթացը, բարելավել առողջապահության օրենսդրական դաշտը, կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ հիմնական մենեջմենտի և հիվանդանոցային կառավարման ոլորտում:

3. Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երրորդ ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է աջակցել ՀՀ կառավարության քաղաքականությանը՝ բարձրացնելու աղքատների և խոցելի խմբերի կենսամակարդակը՝ բարելավելով առողջապահական ծառայությունների որակն ու մատչելիությունը և մեծացնել համայնքային ենթակառուցվածքների և ծառայությունների տարածվածությունը աղքատության առավել բարձր աստիճան ունեցող համայնքներում և ամենախոցելի խմբերի համար:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է կենտրոնանալ Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երկրորդ վարկային ծրագրի աշխատանքների շարունակման վրա, այսինքն շարունակել մարզերի առավել ցածր կենսամակարդակ ունեցող համայնքներում սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների բարելավման աշխատանքները:

Միաժամանակ 2007 թվականին Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ պետական առողջապահության ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել նաև **Թռչնագրիպին հակազդելու ծրագրին, Առողջապահական համակարգի արդիականացման ծրագրին աջակցող ճապոնական դրամաշնորհային ծրագրերը,**

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեով ՀՀ առողջապահության նախարարության գծով նախատեսված ծախսերը ծրագրային դասակարգմամբ ներկայացված են «Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի N 7 հավելվածի N 2 աղյուսակում:

Առողջապահության բնագավառի ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ, արտացոլված է սույն բացատրագրի N 4 աղյուսակում:

2007 թվականի Առողջապահության պետական նպատակային ծրագիրը արտացոլված է սույն բացատրագրի N 6 հավելվածում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ՀՀ առողջապահության նախարարության գծով նախատեսված ծրագրերի կատարողական չափորոշիչներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 8 հավելվածի N 2 աղյուսակում:

Առողջապահության բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության նախագծվող ծրագրային ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-2 աղյուսակում:

Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության բնագավառի համար 2007 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված ծախսերն ուղղված են բնակչության սոցիալական խնդիրների լուծմանը:

Այս բնագավառում նախատեսվող միջոցառումներն ուղղվելու են բնակչության սոցիալական ապահովության քաղաքականության հիմնական և գերակա ուղղությունների՝ աշխատանքի, բնակչության զբաղվածության, պետական կենսաթոշակային ապահովության, սոցիալական աջակցության, ընտանիքի, հաշմանդամների և տարեցների սոցիալական պաշտպանության, փախստականների սոցիալական խնդիրների լուծման, օրենսդրության կատարելագործման ու դրա իրականացման ապահովմանը, ինչպես նաև անհատական ծածկագրային համակարգի ներդրման գործընթացի շարունակությանը:

2007 թվականին սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության բնագավառի ծախսերը (առանց պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) կկազմեն 62654.1 մլն դրամ, կամ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված ծախսերը կգերազանցեն 7945.1 մլն դրամով, որը հիմնականում պայմանավորված է՝

- կենսաթոշակային ապահովման ծախսերի աճով՝ 925.0 մլն դրամի չափով,
- բնակչությանը տրվող պետական նպաստների ավելացմամբ՝ 1,030.5 մլն դրամի չափով,
- սոցիալական ապահովության միջոցառումների և այլ սոցիալական ծրագրերի մասով, նոր՝ ծրագրի ընդունմամբ և գործող ծրագրերի ծախսերի ավելացմամբ՝ 5989.6 մլն դրամի չափով:

ՀՀ 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակների նկատմամբ ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծի աճը կազմում է 5978.0 մլն դրամ:

Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության ոլորտի ծախսերը ըստ ենթախմբերի և ծրագրերի բնութագրվում են հետևյալ կերպ.

1. Կենսաթոշակային ապահովում

Այս ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող հատկացումները կկազմեն 17,977.3 մլն դրամ կամ 925.0 մլն դրամով ավելի, քան ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով: Այս ենթախմբում արտացոլված են հետևյալ ծրագրերը.

«Սպայական անձնակազմի զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակային ապահովում» ծրագրով նախատեսվում է 10,831.8 մլն դրամի չափով ծախս: Ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի նկատմամբ կազմում է

783.1 մլն դրամ, որը պայմանավորված է «Ձինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկմամբ, պետական բյուջեից ֆինանսավորվող կենսաթոշակառուների կանխատեսվող միջին տարեկան թվաքանակի ավելացմամբ՝ 781 մարդով (2006 թվականին՝ 35588 մարդ, 2007 թվականին՝ 36369 մարդ) և միջին ամսական կենսաթոշակի չափի աճով՝ 1289 դրամի չափով (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով՝ 23530 դրամ, 2007թվականին՝ 24819 դրամ), Միաժամանակ ճշտվել է 2006թ. բազան:

-«Շարքային զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակային ապահովում» ծրագրով նախատեսվում է 2,346.4 մլն դրամի չափով ծախս: Ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի նկատմամբ նվազել են 115.8 մլն դրամով, որը պայմանավորված է շարքային զինծառայող կենսաթոշակառուների կանխատեսվող թվաքանակի՝ 1789 մարդով նվազմամբ՝ (ՀՀ 2006թվականի պետական բյուջեով՝ 16847 մարդ, 2007 թվականին՝ 15058 մարդ):

-«Սոցիալական կենսաթոշակներ» ծրագրով նախատեսվում է 3,244.2 մլն դրամի չափով ծախս: Նվազումը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ 17.3 մլն.դրամով պայմանավորված է կենսաթոշակառուների ընդհանուր թվաքանակի մեջ առանձին խմբերի (բարձր կենսաթոշակ ստացողների) տեսակարար կշռի նվազմամբ, որի հետևանքով սոցիալական կենսաթոշակի միջին ամսական չափի նվազումը 2007թ. կկազմի 5973.3 դրամ (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 6050.1 դրամ), պահպանելով կենսաթոշակի հիմնական չափը 4250 դրամի չափով կենսաթոշակառուների թվաքանակի 336 մարդով աճի պայմաններում (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 44923մարդ): Միաժամանակ Հայոց ցեղասպանությունը վերապրած հայերի (31 մարդ) համար կենսաթոշակին տրվող լրացուցիչ հավելումն կբարձրացվի է 20.0 հազ. դրամով:

-«ՀՀ պետական բյուջեից «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 45-րդ հոդվածով նախատեսված ապահովագրական ստաժի դիմաց կենսաթոշակների հատկացում» ծրագրի գծով ծախսերը նախատեսվել են 1,334.6.2 մլն դրամ: Աճը կազմում է 261.4 մլն դրամ, որը պայմանավորված է ապահովագրական ստաժի մեկ տարվա արժեքը 50 դրամով նախատեսվող բարձրացմամբ (2006 թվականին ապահովագրական ստաժի մեկ տարվա արժեքը կազմում 180 դրամ, իսկ 2007թվականի հունվարի 1-ից այն կկազմի 230 դրամ) և ապահովագրական ստաժում հաշվարկված այլ բնույթի գործունեության համար տարիների ճշտմամբ:

-«Աշխատողների աշխատանքային պարտավորությունների կատարման հետ կապված խեղման, մասնագիտական հիվանդության և առողջության այլ վնասման հետևանքով պատճառված վնասի փոխհատուցում» ծրագրով նախատեսվում է 64.8 մլն դրամի չափով ծախս: ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեի նկատմամբ ծախսերի աճը կազմում է 12.3 մլն. դրամ, պայմանավորված 2007թ. նվազագույն աշխատավարձի 5000.0 դրամով (2006թ.՝ 15000 դրամ) բարձրացման հետ (966 մարդու կվճարվի վնասի փոխհատուցում՝ միջին ամսական 5589.4 դրամի չափով, ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 4531.2 դրամ):

-«ՀՀ օրենքներով և կառավարության որոշումներով նշանակված կենսաթոշակներ և ամենամսյա դրամական օժանդակություն» ծրագրով նախատեսվում է 155.5 մլն դրամի չափով ծախս: Ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի համեմատությամբ աճել են 1.2 մլն դրամով (2006 թվականին այն կազմել է 154.3 մլն դրամ), որը պայմանավորված է հաշվարկներում ներառվող ապահովագրական ստաժի մեկ տարվա արժեքի բարձրացմամբ 50 դրամի չափով (գործող 180 դրամի դիմաց): «Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրենքում կատարված փոփոխության (22.04.04թ. ՀՕ-61-Ն), համաձայն կենսաթոշակի իրավունք ստացած դատավորների կենսաթոշակի չափի և «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքով նշանակված կենսաթոշակի չափի տարբերությունը հատուցվում է ՀՀ պետական բյուջեից:

2. Պետական նպաստներ բնակչությանը

Այս ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող հատկացումները կկազմեն 28,064.9 մլն դրամ, կամ 1,030.5 մլն դրամով ավելի քան ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով՝ 27034.4 մլն դրամ:

Այս ենթախմբում արտացոլված են հետևյալ ծրագրերը.

-«Ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն» ծրագրով ծախսերը կկազմեն 26,429.8 մլն դրամ՝ 2006 թվականի 24,357.8 մլն դրամի դիմաց: Աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված ցուցանիծի նկատմամբ կազմում է 2,072.0 մլն. դրամ, որը պայմանավորված է նպաստառու ընտանիքներին տրվող նպաստի միջին ամսական չափի 2260.2 դրամով նախատեսվող բարձրացմամբ (2006թ. - նպաստի միջին ամսական չափը՝ 15331 դրամ): Նախատեսվում է՝ նպաստ վճարել 125.1 հազ. ընտանիքների (2006թ՝ 132.4 հազ. ընտանիք); 2007 թվականին կպահպանվի նպաստի իրավունք տվող սահմանային միավորը: Ընտանեկան նպաստի բազային մասը կավելանա 500 դրամով միայն անչափահաս անդամ չունեցող ընտանիքների համար, իսկ անաչափահաս անդամ ունեցող ընտանիքների համար այն կմնա նույնը: Ընտանիքի անչափահաս անդամներին տրվող հավելումների չափը կավելանա 500-ական դրամով: Այս միջոցառումները հնարավորություն կտան նպաստառու ընտանիքների թիվը պահպանել առաջարկված քանակով, իսկ նպաստի միջին չափի աճը կապահովվի նպաստի հավելման տարբերակված չափերի աճով (այն կհասնի 17531 դրամի): Այսպես՝

- ա) ընտանեկան նպաստի իրավունք տվող սահմանային միավորը 2007թ կկազմի 33.00 միավոր,
- ընտանիքի անչափահաս անդամ չունեցող ընտանիքների նպաստի բազային չափը՝ 7500 դրամ, ընտանիքի անչափահաս անդամներ ունեցող ընտանիքների համար 7000 դրամ,
- բ) 33.01-37.00 անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքների՝
- յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը կկազմի 4500 դրամ,
- չորս և ավելի մինչև 18 տարին չլրացած անդամ ունեցող ընտանիքների (այսուհետ՝ բազմազավակ ընտանիք) մինչև 18 տարին չլրացած յուրաքանչյուր անդամին տրվող հավելումը՝ 5500 դրամ,

-բարձր լեռնային կամ սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 5000 դրամ,

-բազմազավակ և բարձր լեռնային կամ բազմազավակ և սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 6000 դրամ.

-զ) 37.01-40.00 անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքների՝

-յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը կկազմի 5000 դրամ,

-բազմազավակ ընտանիքի մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 6000 դրամ,

-բարձր լեռնային կամ սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 5500 դրամ,

-բազմազավակ և բարձր լեռնային կամ բազմազավակ և սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 6500 դրամ.

-դ) 40.01 և ավելի անապահովության միավոր ունեցող ընտանիքների՝

-յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը կկազմի 5500 դրամ,

-բազմազավակ ընտանիքի մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 6500 դրամ,

-բարձր լեռնային կամ սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 6000 դրամ,

-բազմազավակ և բարձր լեռնային կամ բազմազավակ և սահմանամերձ բնակավայրերի ընտանիքների յուրաքանչյուր մինչև 18 տարին չլրացած անդամին տրվող հավելումը՝ 7000 դրամ:

Ընտանեկան նպաստի ծրագրում միանվագ դրամական օգնության համար նախատեսվում է ընդհանուր միջոցների 4 %-ը, իսկ նպատակային նշանակումները նախատեսվում են նույն չափերով հետևյալ քանակով ընտանիքների հաշվարկով՝

-նպաստի իրավունք ունեցող ընտանիքի երեխայի առաջին դասարան ընդունվելու կապակցությամբ՝ 20 հազար դրամ, 22 000 ընտանիք,

-նպաստի իրավունք ունեցող ընտանիքի անդամի (կենսաթոշակի իրավունք չունեցող կամ չաշխատող) մահվան դեպքում՝ 25 հազար դրամ (2500 ընտանիք),

- որոշակի փոփոխությունների կենթարկվի երեխայի ծնվելու կապակցությամբ տրամադրվող միանվագ դրամական օգնության չափը: Համաձայն «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքի ընտանեկան նպաստի իրավունք ունեցող ընտանիքում երեխա ծնվելու դեպքում տրվում է երախայի ծննդյան միանվագ դրամական օգնություն 35 հազար դրամ, եթե այդ երեխան ընտանիքի առաջին կամ երկրորդ երեխան է՝ 4000 երեխայի հաշվով, իսկ երրորդ և ավելի դեպքում այն առաջարկվում է սահմանել 200 հազար դրամ: Միաժամանակ, եթե երրորդ և ավելի երեխա է ծնվում (2007 թվականին ծնված) ընտանիքների անապահովության գնահատման համակագում հաշվառված ընտանեկան նպաստի իրավունք չունեցող ընտանիքում, ապա

առաջարկվում է այդ ընտանիքին տրամադրել հրատապ օգնություն՝ 200 հազար դրամի չափով: Կանխատեսվում է, որ երրորդ և ավելի երեխաների թիվը կկազմի 3000:

ԿՓՈԽՎԻ նաև ծրագրի անվանումը, որը պայմանավորված է 2006 թվականի հունվարի 1-ից գործող «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքով, որով «աղքատության ընտանեկան նպաստ» անվանման միջից հանվել է «աղքատության» բառը:

-«Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ» ծրագրով նախատեսվում է 217.9 մլն դրամի չափով ծախս (պահպանվել է 2006 թվականի մակարդակը), մասնակի վճարովի արձակուրդում գտնվող 7800 անձանց վճարելով ամենամսյա նպաստ:

-«Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ» ծրագրով նախատեսվում է 1,326.0 մլն դրամի չափով ծախս (2006թ.՝ 1,265.5 մլն դրամ): Ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով նախատեսվածի համեմատությամբ աճել են 60.5 մլն.դրամով, որը պայմանավորված է հաշվարկներում վերջին երեք տարիների ծնելիության միջին աճի տեմպի 4.8% չափով նախատեսմամբ: 2007 թվականին երեխայի ծննդյան միանվագ դրամական նպաստի չափը կպահպանվի 2006թ. մակարդակով՝ 35 հազար դրամ, կանխատեսվում է, որ 2007 թվականին այդ նպատակով սոցիալական ծառայությունների տարածքային գործակալություններ կդիմեն 37437 անձ (2006թ.՝ 35728 անձ) և անհրաժեշտ գումարը կկազմի 1,310,285.6 հազ. դրամ: Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստի վճարման փոստային ծառայությունների ձեռք բերման նպատակով նախատեսվում է դրամական միջոցներ փաստացի վճարումների 1.2 % -ի չափով, որը կազմում է 15,723.4 մլն դրամ:

-«Ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու նպատակով պետական գրանցման համար գործազուրկներին և աշխատանք փնտրող չզբաղված հաշմանդամներին տրամադրվող ֆինասական աջակցություն», «Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի ընդունելիս աշխատավարձի մասնակի փոխհատուցում գործատուին», «Ապահովագրական ստաժ չունեցող կամ մինչև մեկ տարվա ապահովագրական ստաժ ունեցող գործազուրկ անձանց մասնագիտական ուսուցման կազմակերպում» և «Ապահովագրական ստաժ չունեցող կամ մինչև մեկ տարվա ապահովագրական ստաժ ունեցող աշխատանք փնտրող չզբաղված հաշմանդամների մասնագիտական ուսուցման և աշխատանքային ունակությունների վերականգնման կազմակերպում» ծրագրերով նախատեսվում է հատկացնել համապատասխանաբար 2.2, 23.8, 60.2 և 5.0 մլն դրամի չափով ծախս:

3. Սոցիալական ապահովության միջոցառումներ

Այս ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող հատկացումները կկազմեն 5841.6 մլն դրամ, կամ 1113.7 մլն դրամով ավելի քան ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով: Այս ենթախմբում արտացոլված են հետևյալ ծրագրերը.

-«Տարեցներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում տարեցների շուրջօրյա խնամքի իրականացման նպատակով պետական աջակցություն ՀՀ

աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության ենթակայությանը հանձնված «Տարեցների տուն-ինտերնատ» ՊՈԱԿ-ներին ծրագրով - նախատեսվել է 1,109.7 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով այն կազմել է 950.6 մլն դրամ) կամ մեկ խնամվողի միջին օրական պահպանման համար՝ 3010.3 դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով այն կազմել է 2604.4 դրամ): Մեկ խնամվողի միջին օրական պահպանման ծախսերը աճել են 15.6 %-ով, որը հնարավորություն է տալիս ավելացնելու խնամվողների թվաքանակը՝ 10 մարդով (2007 թվականին 10100, 2006 թվականին՝ 1000 խնամվող), աշխատողների թվաքանակը՝ 3 մարդով (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 607.5 մարդ), բարձրացնելու աշխատողների միջին ամսական աշխատավարձը 7.9 հազ. դրամով (2006 թվականին՝ 39944.9 դրամ), բարձրացնելու մեկ խնամվողի համար սննդի միջին օրական ծախսը՝ 19.9%-ով (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 864.4 դրամ): Ծախսերում հաշվի են առնվել նաև Վարդենիսի տուն-ինտերնատի աշխատակիցների պաշտոնային դրույքաչափերի նկատմամբ ՀՀ կառավարության 11.12.2003թ. N1907-Ն որոշմամբ սահմանված և «Աշխատանքի վարձատրության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված առողջության համար վնասակար աշխատանքների և մասնագիտությունների ցանկում ընդգրկված աշտատողների համար 50%-ի չափով և ՀՀ կառավարության 01.04.1998թ. N226 որոշմամբ սահմանված ՀՀ լեռնային բնակավայրերի ցանկում ընդգրկվածների համար 20%-ի չափով հավելումները:

-«Տարեցներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում տնային պայմաններում միայնակ տարեցների սոցիալական սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն «Միայնակ տարեցների սոցիալական սպասարկման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին ծրագրով նախատեսվել է 72.9 մլն դրամի չափով (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով այն կազմել է 64.5 մլն դրամ), մեկ խնամվողի միջին օրական պահպանման համար՝ 166.5 դրամ (2006 թվականին այն կազմել է 147.2 դրամ): Միաժամանակ նախատեսվում է աշխատողների միջին ամսական աշխատավարձի բարձրացում 5898.8 դրամի չափով (2006թ.՝ 29494.1 դրամ):

-«Տարեցներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում անօթևան մարդկանց համար ժամանակավոր օթևանի տրամադրման նպատակով պետական աջակցություն «Երևանի թիվ 1 տուն-ինտերնատ» ՊՈԱԿ-ին ծրագրով 30 անօթևան մարդկանց ժամանակավոր ապաստան տրամադրելու նպատակով նախատեսվել է 29.5 մլն. դրամի ծախս:

-«Տարեցներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց վերականգնման նպատակով պետական աջակցություն «Վարդենիսի նյարդահոգեբանական տուն-ինտերնատ» ՊՈԱԿ-ին ծրագրով Վարդենիսի տարածաշրջանում բնակվող մտավոր հետամնաց և հոգեկան հիվանդություններ ունեցող անձանց և նրանց ընտանիքներին արտահիվանդանոցային պայմաններում սոցիալ-հոգեբանական օգնության ծառայություն մատուցելու նպատակով 13.8 մլն. դրամ:

-«Տարեցների մատուցվող ծառայությունների ծրագրի շրջանակներում» ՀՀ մարզերում միայնակ տարեցներին և հաշմանդամներին տնային պայմաններում և տարեցների ցերեկային խնամքի կենտրոններում սոցիալական սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն **«Առաքելություն Հայաստան»** ԲՀԿ-ին ծրագրի գծով ծախսը կազմում է 109.0 մլն.դրամ: Սույն ծրագրի նպատակն է 6100 միայնակ, անապահով տարեցների համայնքահեն սպասարկում՝ մատուցել սոցիալական, առողջապահական, խնամքի, սննդի և կենցաղային այլ ծառայություններ «Առաքելություն Հայաստան» բարեգործական հասարակական կազմակերպության միջոցով:

-«Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում հոգեկան առողջության վերականգնման նպատակով պետական աջակցություն **«Սթրես-կենտրոն»** ՓԲԸ-ին և **«Բժշկասոցիալական վերականգնման, աշխատունակության փորձաքննության տրամադրման նպատակով պետական աջակցություն «Արթմեդ» բժշկական կենտրոն»** ՓԲԸ-ին ծրագրերով ծախսերի աճը համապատասխանաբար կազմում է 6.5 մլն.դրամ (ՀՀ 2006թ.պետական բյուջեով՝ 49.8 մլն.դրամ) և 12.7 մլն.դրամ (2006թ.՝ 52.1 մլն. դրամ), որը պայմանավորված է ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հիվանդանոցային պայմաններում բուժվող մեկ հիվանդի մեկ օրվա միջին ծախսը գործող 9200 դրամի դիմաց 10200 դրամի չափով նախատեսելու հետ: Միաժամանակ նախատեսվում է հիվանդանոցային պայմաններում բուժվող մարդկանց թվաքանակը պահպանել 2006թ. նակարդակով համապատասխանաբար 392 և 407 մարդ:

-«Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում **«Հաշմանդամներին անվճար պրոթեզաօրթոպեդիկ պարագաներով, վերականգնման, տեխնիկական միջոցներով ապահովում և դրանց վերանորոգում»** ծրագրով ծախսերի աճը կազմում է 163.7 մլն.դրամ (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով՝ 649.6 մլն. դրամ) պայմանավորված՝ ա/ վերջին տարիներին բժշկասոցիալական փորձաքննության հանձնաժողովների և պրոթեզավորող կազմակերպությունների գործունեության ակտիվացման՝ պրոթեզավորման կամ վերականգնողական պարագայի կարիք ունեցող հաշմանդամների վաղ հայտնաբերմամբ, ինչպես նաև այդ պարագաների տրման ժամկետները լրանալու և նորերը հատկացնելու և հաշմանդամներին տրամադրվող պրոթեզաօրթոպեդիկ պարագաների ցանկում նոր պարագաներ ընդգրկելու անհրաժեշտությամբ,

բ/ հաշմանդամների համար աչքի պրոթեզների 3.0 մլն. դրամի չափով (50 հաշմանդամի համար) և ձայնաստեղծ սարքերի 35.0 մլն.դրամով (100 ձայնաստեղծ սարք) ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների ներառմամբ,

գ) պրոթեզա-օրթոպեդիկ պարագաների և հաշմանդամների կյանքը թեթևացնող այլ պարագաների և նրանց վերանորոգման մեկ պայմանական միավորի շուկայական միջին գների և դրանց կարիքը ունեցող անձանց թվաքանակի փոփոխությամբ (2006թ. 12898 պայմանական միավոր, մեկ միավորի շուկայական միջին գինը՝ 50.36 հազ. դրամ.):

-«Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում հաշմանդամների տվյալների տեղեկատվական համակարգի շահագործման և սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն «Նորք» տեղեկատվավերլուծական կենտրոն» ՓԲԸ-ին ծրագրով համակարգչային ծրագրային ապահովման սպասարկման, շահագործման աշխատանքների և անհրաժեշտ գրասենյակային ապրանքների և նյութերի ձեռքբերման համար նախատեսվել է 16.7 մլն. դրամ:

-«Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում «ԲՍՓ ձևաթղթի տպագրության ծառայությունների ձեռք բերում» ծրագրով նախատեսվել է 4.7 մլն. դրամ (2006թ. մակարդակով):

-«Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում դպրոցն ավարտաց, ինչպես նաև ուշ տարիքում տեսողությունը կորցրած հաշմանդամների համար հատուկ տառատեսակներով գրքերի տպագրության, տետրերի պատրաստման և «խոսադ գրքերի» ձայնագրության ծառայությունների ձեռքբերում ծրագրով, հիմք ընդունելով «Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքի (ՀՕ-92-Ն 31.05.2005թ.) 18-րդ հոդվածի պահանջը՝ ուշ տարիքում տեսողությունը կորցրած անձանց Բրայլի համակարգով լրացուցիչ ուսուցում կազմակերպելու համար 2007թ. նախատեսվում է 11.5 մլն.դրամ (2006թ. մակարդակով):

-«Զբաղվածության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում իրականացվող վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ» ծրագրով նախատեսվել է պահպանել ծախսերի 2006թ. մակարդակը՝ 700.0 մլն.դրամ և ի հաշիվ շահառուների թվաքանակի նվազման՝ 1134 մարդով (նախատեսվում է ընդգրկել 7696 շահառու, 2006թ.՝ 8830 շահառուի դիմաց), մեկ օրվա աշխատավարձը բարձրացնել 200 դրամի չափով (2006թ.՝ 1200 դրամ):

-«Զբաղվածության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում իրականացվող «Դպրոցական աշխատակազմի օպտիմալացման և սոցիալական աջակցության ենթածրագրի իրականացման ուղեկցման ծախսեր» ծրագրի ծախսերը պահպանվել են 2006թ. մակարդակով՝ 5.3 մլն դրամի չափով:

- «Զբաղվածության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում գործազուրկների տվյալների տեղեկատվական համակարգի («Գործ» համակարգ) շահագործման և սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն «Նորք» տեղեկատվավերլուծական կենտրոն ՓԲԸ-ին» ծրագրի գծով նախատեսվել է 19.5 մլն դրամ:

- «Զբաղվածության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում աշխատաշուկայում հավասարակշռության ստեղծման նպատակով պետական աջակցություն «Երիտասարդների մասնագիտական կողմնորոշման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրի նպատակն է աշխատանքի մասնագիտական խորհրդատվության, աշխատանքի տեղավորման և մասնագիտական կողմնորոշման ծառայությունների մատուցումը երիտասարդներին: Կենտրոնի պահպանման համար նախատեսվել է 7.7 մլն դրամ:

-«Սոցիալական աջակցության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում «ՍԾՏԳ ձևաթղթի տպագրության ծառայությունների ձեռքբերում» ծրագրի ծախսերը պահպանվել են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով՝ 11.7 մլն. դրամ:

-«Սոցիալական աջակցության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում ընտանեկան նպաստի տվյալների բազայի շահագործման և սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն «Նորք» տեղեկատվա-վերլուծական կենտրոն» ՓԲԸ-ին» ծրագրով ծախսերը պահպանվել են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով՝ 29.2 մլն. դրամ:

-«Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում **«Սոցիալական ապահովության քարտերի համակարգի ներդրման, տեղեկատվական բազայի վարման և շահագործման նպատակով»** պետական աջակցություն **«Նորք» տեղեկատվա-վերլուծական կենտրոն ՓԲԸ –ին»** ծրագրով 2007 թվականին կշարունակվի իրականացվել գործատուների կողմից անհատականացված հաշվետվությունների ներկայացումը, որը կարտացուցի կենսաթոշակային ապահովագրության համար յուրաքանչյուր ապահովագրված անձի կողմից և նրա համար կատարված վճարումները: Այդ համակարգը թույլ է տալիս մեծացնել յուրաքանչյուր աշխատողի ապահովագրական ստաժի հաշվառման ճշտությունն ու պարզեցնում է կենսաթոշակի նշանակման գործընթացը և ուղղակի կապահովի կատարված վճարումների և նշանակված կենսաթոշակների չափերի միջև: Ծախսերը պահպանվել են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով՝ 133.1 մլն. դրամ:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում երեխաների շուրջօրյա խնամքի իրականացման նպատակով պետական աջակցություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության **Ենթակայությանը հանձնված երեխաների տուն-ինտերնատ» ՊՈԱԿ-ներին»** ծրագրի ծախսերի աճը 313.6 մլն. դրամի չափով (2006թ.՝ 954.6 մլն դրամ) կամ մեկ խնամվողի միջին օրական պահպանման համար ծախսը կազմում է 3715.8 դրամ (2006 թվականին այն կազմել է 2797.0 դրամ), պայմանավորված է կոմունալ ծառայությունների սակագների աճի և գործուղման նորմաների բարձրացման, ինչպես նաև աշխատողների աշխատավարձի և սննդի ծախսերի 20% բարձրացմամբ (2007թ. մեկ խնամվողի սննդի միջին օրական ծախսը կկազմի 967.7 դրամ, 2006թ.՝ 806.4 դրամի դիմաց) և մասնագիտացված մանկատների աշխատողների աշխատավարձի աճով, 3 հաստիքային միավորի ավելացմամբ, սաների համար տարեկան նախատեսված անձնական մանր ծախսերի ավելացմամբ, առանձին ծախսատեսակների հաշվարկների ճշտմամբ:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում **«Պետական աջակցություն ՀՀ մանկական խնամակալական կազմակերպությունների շրջանավարտներին»** ծրագրով ծախսերի աճը ՀՀ 2006թ.

պետական բյուջեով հաստատվածի նակտմամբ կազմում է 54.9 մլն. դրամ, որը հիմնականում պայմանավորված է շահառուների համար բնակարանի գնի աճով՝ 50 շահառու, մեկ բնակարանի գինը 5.7 մլն. դրամ (2006թ՝ 56 շահառու, մեկ բնակարանի գինը 4.0 մլն. դրամ): Այս ծրագրի ընդհանուր նպատակն է ապահովել ՀՀ մանկատների շրջանավարտների սոցիալական պաշտպանությունը և նրանց ինտեգրումը հասարակության մեջ, բնակարանների հատկացումը, մասնագիտական կողմնորոշումը, ուսուցումը, վերապատրաստումը, անվճար բուժօգնության և իրավաբանական աջակցության տրամադրումը:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում պետական աջակցություն մանկական խնամակալական կազմակերպությունների բեռնաթափման նպատակով» ծրագրով ծախսերը պահպանվել են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով՝ 17.0 մլն. դրամ:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում ռիսկի գոտում հայտնված երեխաներին սոցիալական հոգածության տրամադրման նպատակով պետական աջակցություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության ենթակայությանը հանձնված «Երեխաների սոցիալական հոգածության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ներին» ծրագրի ծախսերի աճը 2006թ. պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ 11.3 մլն.դրամի չափով պայմանավորված է կոմունալ ծառայությունների սակագների աճով, գործուղման նորմաների, աշխատողների աշխատավարձի և սննդի ծախսերի 20% բարձրացմամբ, 6 հաստիքային միավորների ավելացմամբ:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում «Մանուկ» տեղեկատվական համակարգի շահագործման և վարման նպատակով պետական աջակցություն «Նորք» տեղեկատվավերլուծական կենտրոն» ՓԲԸ-ին» ծրագրով նախատեսվել են 5.9 մլն.դրամ, մանկատան երեխաների և որդեգրումների հաշվառման, համապատասխան բազայի վարման, շահագործման և սպասարկման ծառայությունների իրականացման նպատակով:

-«Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ» ծրագրի շրջանակներում առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներին բնակարանի տրամադրման հետ կապված ծախսեր: Ծրագրի նպատակն է ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից կենտրոնացված հաշվառված 328 առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներից բնակարանային հերթի վերցված 15 անձանց համար 2007թ. բնակարանների ձեռքբերումը: Համաձայն ՀՀ կառավարության 2003թ-ի հուլիսի 23-ի N 983-Ն որոշման առանց ծնողական խնամքի երեխաներին բնակարան տրամադրվում է ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Վերջինիցս ելնելով, որպես նոր ծրագիր ծախս է նախատեսվել 85.0 մլն. դրամի չափով, ընդ որում մեկ բնակարանի գինը նախատեսվել է 5.7 մլն. դրամ (հաշվի է առնվել «Պետական աջակցություն ՀՀ մանկական խնամակալական կազմակերպություններին» ծրագրով մեկ բնակարանի ձեռքբերման համար նախատեսված միջին գինը):

-«**Մարդասիրական օգնության կարգով ստացվող պարենամթերքի բաշխման ծառայությունների ձեռք բերում**» ծրագրի ծախսերը պահպանվել են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով՝ 54.9 մլն. դրամ:

-«**Սոցիալական աջակցություն**» ծրագրի ծառայությունների շրջանակներում ընտանեկան նպաստի և միանվագ դրամական օգնության վճարման հետ կապված փոստային ծառայությունների ձեռքբերում» ծրագրի ծախսերի աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ կազմում է 24.8 մլն.դրամ, կապված «Ընտանեկան նպաստի և միանվագ դրամական օգնություն» ծրագրով նախատեսված ծախսերի ավելացման հետ:

-«**Սոցիալական աջակցության ծառայություններ**» ծրագրի շրջանակներում «**Սոցիալապես անապահով քաղաքացիներին կամ ընտանիքներին դրամական օժանդակություն հրատապ օգնության համար**» ծրագրով ծախսը կազմում է 8.3 մլն. դրամ: Այդ միջոցներով նախատեսվում է 7000 դրամի չափով օգնություն տրամադրել 1178 մարդու (2006թ.՝ 2150 մարդու՝ 3500 դրամ):

-«**Սոցիալական աջակցության ծառայություններ**» ծրագրի շրջանակներում մինչև երկու տարեկան երեխայի խնամքի և երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստների սովորների «**Նպաստ-2**» համակարգի շահագործման և սպասարկման նպատակով պետական աջակցություն «**Նորք**» տեղեկատվավերլուծական կենտրոն» ՓԲԸ-ին» ծրագրով ծախս է նախատեսվել 8.6 մլն.դրամի չափով:

-«**Մեթոդաբանական ձեռնարկների մշակման և սոցիալական ապահովության ոլորտի կադրերի վերապատրաստման նպատակով պետական աջակցություն «Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ» ՊՈԱԿ-ին**» ծրագրի գծով նախատեսվող ծախսերի աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ կազմում է 33.9 մլն. դրամ, պայմանավորված կապի ծառայությունների, սակագների աճի և գործուղման նորմաների, ինչպես նաև աշխատողների աշխատավարձի 20% բարձրացմամբ:

-«**Փախստականների սոցիալական խնդիրների լուծման միջոցառումներ**» ծրագրի գծով ծախսը կազմում է 14.0 մլն դրամ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ ծախսերի աճը 1.8 մլն դրամով, պայմանավորված է կոմունալ ծառայությունների սակագների աճով, ինչպես նաև աշխատողների աշխատավարձի ծախսերի 20% բարձրացմամբ:

-«**Փախստականների և նրանց ընտանիքների վերաբերյալ տեղեկատվական ծառայությունների գնում**» ծրագրի շրջանակներում պետական աջակցություն «**Համակարգչային կենտրոն**» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրով նախատեսվել է 39.4 մլն դրամ, որի նպատակն է փախստականների և միգրանտների հաշվառման, վերահաշվառման և այլ աշխատանքների կատարումը: Աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ՝ 9.8 մլն. դրամ, պայմանավորված է կոմունալ ծառայությունների սակագների աճով,

աշխատողների աշխատավարձի ծախսերի 20% բարձրացմամբ, ինչպես նաև տեղեկատվական ինտերնետային համակարգի ստեղծման, սպասարկման և շահագործման գծով ծախսերի ավելացմամբ (2 սերվերի ձեռքբերում):

-«Պետական աջակցություն «Յատուկ կացարան» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրի գծով ծախսերի աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ 0.8 մլն. դրամի չափով պայմանավորված է կոմունալ ծառայությունների սակագների աճով, ինչպես նաև աշխատողների աշխատավարձի և սննդի ծախսերի 20% բարձրացմամբ:

-«Այլ օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագրի գծով նախատեսվել է 78.8 մլն դրամ:

-«Սոցիալական օգնության ծառայությունների գործունեության կազմակերպման քննազավառում պետության կողմից համայնքի ղեկավարին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ֆինանսավորում» ծրագրի գծով նախատեսվել է 158.5 մլն դրամ:

4. Այլ սոցիալական ծրագրեր

Այս ենթախմբով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող հատկացումները կկազմեն 10770.3 մլն դրամ, կամ 2006 թվականի նկատմամբ կաճեն 4875.9 մլն դրամով: Այս ենթախմբում արտացոլված են հետևյալ ծրագրերը.

-«Փոխհատուցում զոհված ազատամարտիկների երեխաներին ԲՈՒՀ-երում վճարովի ուսուցման համար» ծրագրով նախատեսվել է 15.0 մլն դրամ,

-«Փախստականի կարգավիճակ հայցողին միանվագ նպաստ» ծրագրով նախատեսվել է 0.5 մլն դրամ: Ծախսերի աճը կազմում է 0.05 մլն. դրամ,

-«Միանվագ սոցիալական ապահովագրության վճարներ ՀՀ պաշտպանության ժամանակ հաշմանդամ դարձած զինծառայողներին և զոհված (մահացած) զինծառայողների ընտանիքներին» ծրագրով նախատեսվել է 130.0 մլն դրամ,

-«Վետերանների պատվովճարներ» ծրագրի գծով ծախսերի նվազումը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ 190.9 մլն. դրամի չափով (2006թ.՝ 1054.4 մլն. դրամ) կապված է վետերանների թնաքանակի նվազման հետ 1575 մարդով (2006թ.՝ 8700 մարդ),

-«Բռնադատված քաղաքացիներին պատճառված վնասի դիմաց միանվագ դրամական փոխհատուցում» ծրագրի գծով նախատեսվել է 2.6 մլն դրամ,

-«Վարժական հավաքների և զինծառայության ընթացքում մահացած (զոհված) զինծառայողների հուղարկավորության, գերեզմանների բարեկարգման, տապանաքարերի պատրաստման և տեղադրման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցում» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 187.0 մլն դրամ, 2006թ. նկատմամբ ծախսերի աճը կազմում է 28.0 մլն. դրամ, որը պայմանավորված է զինծառայողների մահվան դեպքում գերեզմանների բարեկարգման, տապանաքարերի պատրաստման և տեղադրման հետ կապված ծախսերի նախատեսվող ավելացմամբ,

-«Հայրենական Մեծ Պատերազմի վետերաններին, 25.11.1998թ. ՀՕ-258 օրենքի 13 հոդվածում նշված պատճառներով հաշմանդամ դարձածներին, ինչպես նաև ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ զոհված (մահացած) զինծառայողների ընտանիքներին դրամական օգնության տրամադրում» ծրագրով նախատեսվել է 2378.8 մլն դրամ: Աճը ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ 538.2 մլն.դրամի չափով պայմանավորված է դրամական օգնության ամսական չափերի բարձրացմամբ`

ա) ՀՊ մասնակիցների համար` կանխատեսվում է դրամական օգնության չափը սահմանել` 3800 դրամ (2006թ.` 3000 դրամ),

բ) ՀՊ հաշմանդամների և նրանց հավասարեցված անձանց համար` 2007թ.` 5700 դրամ (2006թ.` 4500դրամ),

գ) զոհված զինծառայողների ընտանիքներին` 7500 դրամ (2006թ.` 6000 դրամ),

դ) հինգ և ավելի երեխա ունեցող զոհված զինծառայողների ընտանիքներին ըստ տարիների` 2500-ական դրամ (2006թ.` 2000 դրամ),

-«Արտոնյալ պայմաններով երկարաժամկետ բյուջետային վարկերի տրամադրում բռնադատված քաղաքացիներին անհատական բնակարանային շինարարություն իրականացնելու համար» ծրագրով նախատեսվել է 150.0 մլն դրամ:

- «ՀՀ ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների կողմից զեղջ սակագնով կամ անվճար ծառայություններ մատուցելու հետևանքով չստացված եկամուտների փոխհատուցում» ծրագրի գծով ծախսը պահպանվել է ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակով` 20.0 մլն դրամ,

-«Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրվող նվիրաբերության միջոցների հաշվին իրականացվող զարգացման ծրագիր» ծրագրով նախատեսված է 13.0 մլն դրամ,

-«ՎՏԲ -Հայաստան» ՓԲԸ-ում ավանդատու հանդիսացող քաղաքացիների, որպես նախկին ԽՍՀՄ Խնայքանկի ՀԽՍՀ հանրապետական բանկում մինչև 1993 թվականի հունիսի 10-ը ներդրված ավանդների դիմաց փոխհատուցում» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 1000.0 մլն դրամ,

-«ՀՀ քաղաքացիական գործերով վերաքննիչ դատարանի 05-1680 գործով 15.07.2005թ. վճռի համաձայն կերակրողը կորցնելու կապակցությամբ կրած վնասի փոխհատուցում» ծրագրով նախատեսվել է 1.1 մլն դրամ,

-«Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սոցիալական պաշտպանության ոլորտի կառավարման» ծրագրի գծով նախատեսվել է 535.7 դրամ: Նշված ծրագրի նպատակը բնակչության աղքատ և խոցելի խավի սոցիալական պաշտպանվածության բարձրացումն է: Ծրագիրն ուղղված է ժամանակակից սոցիալական ապահովության կառավարման համակարգի ստեղծմանը, որը հնարավորություն կտա ոչ միայն պետական

սոցիալական ծրագրերի արդյունավետ կառավարման և վերահսկողության իրականացման համար, այլ նաև հիմք կհանդիսանա աղքատ ընտանիքներին և բնակչության առանձին խմբերին բարելավված սոցիալական ծառայություններ մատուցելու համար:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է ընդհանուր աջակցություն սոցիալական պաշտպանության ոլորտին, այդ թվում՝ տեղեկատվական հոսքերի կորպորատիվ ցանցի ստեղծում և ներդրում, ոլորտում կառավարման տեղեկատվական համակարգի կատարելագործում, զբաղվածության ծառայությունների բարելավում, հաշմանդամ գործազուրկների համար աշխատանքային վերականգնման կենտրոնների ստեղծում, գործազուրկ երիտասարդների համար մասնագիտական կողմնորոշման ծառայությունների մատուցում, ՀՀ աշխատանքի պետական տեսչության տեխնիկական հզորացում, կենսաթոշակային արդիական համակարգի ստեղծման նպատակով կենտրոնացված գրանցման համակարգի ստեղծում, սոցիալական աջակցության կենտրոնական և տեղական բաժանմունքների աշխատակիցների ուսուցում, գործազուրկների վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպում, խորհրդատվական և ուսուցողական այլ աշխատանքների իրականացում,

«Ձողված (մահացած) և առաջին, երկրորդ և երրորդ կարգի հաշմանդամ զինծառայողների անօթևան ընտանիքներին բնակարանով ապահովում և բակարանային պայմանների բարելավում» ծրագրով նախատեսվում է 3000.0 մլն դրամ (2006թ. սույն ծրագրի ծախսերը նախատեսված են 08 խմբի 02 ենթախմբում),

«Փախստականներին բնակարանով ապահովելու համար սերտիֆիկատների ձեռքբերում» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 815.0 մլն դրամ (2006թ. սույն ծրագրի ծախսերը նախատեսված են 08 խմբի 02 ենթախմբում),

«Գյուների և Սպիտակ քաղաքներին՝ բնակարաններ ձեռք բերելու համար սերտիֆիկատների տրամադրում» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 815.0 մլն դրամ (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով սույն ծրագրի ծախսերը նախատեսված են եղել 08 խմբի 02 ենթախմբում),

«Գյուղական բնակավայրերում անօթևան մնացած ընտանիքների համար բնակարանային շինարարություն» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 815.0 մլն դրամ (ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով սույն ծրագրի ծախսերը նախատեսված են եղել 08 խմբի 02 ենթախմբում):

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության գծով նախատեսված ծախսերը ծրագրային դասակարգմամբ ներկայացված են «Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի N 7 հավելվածի N 3 աղյուսակում:

Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության բնագավառի ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի փաստացի և 2007 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ, արտացոլված է սույն բացատրագրի N 5 աղյուսակում:

Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության, երեխաների իրավունքների պաշտպանության 2007 թվականի տարեկան և Ձբաղվածության կարգավորման 2007 թվականի պետական ծրագրերը արտացոլված են սույն բացատրագրի համապատասխանաբար NN 2-4 հավելվածներում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության գծով նախատեսված ծրագրերի կատարողական չափորոշիչներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 8 հավելվածի N 3 աղյուսակում:

Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-3 աղյուսակում:

Մշակույթի, տեղեկատվության և սպորտի բնագավառում (առանց պետական կառավարման մարմինների կենտրոնական ապարատի) ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված հատկացումները կազմում են 14444.7 մլն դրամ` ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 13051.1 մլն դրամի դիմաց կամ աճը կազմում է 1393.6 մլն դրամ (10.7 տոկոս):

Ծախսերի աճը պայմանավորված է`

- մշակույթի ոլորտի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների (գրադարաններ, թանգարաններ, մշակույթի տներ, կենտրոններ, այլ մշակութային հիմնարկներ, թատերահամերգային կազմակերպություններ, պատմամշակութային ժառանգության հետազոտական կենտրոն), ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի և մանկական ամսագրերի հրատարակչությունների աշխատողների աշխատավարձը նախատեսվող 20 տոկոսով բարձրացմամբ կամ 587.0 մլն դրամով ծախսերի աճով: Մշակույթի ոլորտի աշխատողների միջին ամսական աշխատավարձը կկազմի 34600 դրամ` ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 28592 դրամի դիմաց,

- ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման ծախսերի 86.9 մլն դրամ աճով,

- կապիտալ ծախսերի (գրադարաններում և թանգարաններում մշակութային արժեքների պահպանվածությունն ապահովող ժամանակակից սարքավորումների, թատերահամերգային կազմակերպությունների ծայնային և լուսային համակարգերի վերականգնման, այլ ակտիվների ձեռքբերման, կապիտալ նորոգման ծախսեր)` 161.8 մլն դրամ աճով,

- կինեմատոգրաֆիայի գծով ծախսերի 170.8 մլն դրամ աճով,

- մշակութային և երիտասարդական միջոցառումների իրականացման ծախսերի աճով, համապատասխանաբար` 62.4 մլն և 26.6 մլն դրամով,

- հրատարակչական ծախսերի 145.7 մլն դրամ աճով,

- ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ոլորտում միջազգային տարբեր մակարդակի միջոցառումներին, ուսումնամարզական հավաքներին, հանրապետական առաջնություններին Հայաս-

տանի հավաքական թիմերի մասնակցության ապահովման նպատակով ՀՀ մարզական ֆեդերացիաներին պետական աջակցման և նոր ծրագրերի ծախսերի 309.3 մլն դրամ աճով,

- կապիտալ հիմնանորոգման և շինարարության ծախսերի 326.0 մլն դրամ աճով:

Բացի վերը նշվածից, ոլորտի ծախսերը նվազել են 482.9 մլն դրամով:

Միջնաժամկետ հեռանկարում այս բնագավառի ծախսերը նախատեսվում են 2008 թվականին՝ 12406.9 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 14184.1 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված հատկացումները ներկայացված են ներքոհիշյալ ենթախմբերում ընդգրկված պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների, խմբագրությունների սուբսիդավորման, մշակութային, երիտասարդական, սպորտային ծրագրերի իրականացման, ընկերություններին, հասարակական կազմակերպություններին պետական աջակցության, գրականության հրատարակման գծով պետական պատվերի ծախսերի տեսքով:

Գրադարանների համար առաջնահերթ նպատակն է գրադարանային հավաքածուի պահպանության և գրադարանային-տեղեկատվական սպասարկման ապահովումը:

Գրադարանների գծով 2007 թվականի համար նախատեսված միջոցները՝ 934.5 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 757.3 մլն դրամի դիմաց) ուղղվելու են 16 գրադարաններին (10-ը մարզկենտրոններում) և Հայաստանի ազգային գրապալատին սուբսիդիայի հատկացման, վերջիններիս համար սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերման և մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման համար, համապատասխանաբար՝ 847.6 մլն, 40.4 մլն և 46.5 մլն դրամ:

Սուբսիդիաների հատկացումը նպատակ ունի ապահովել.

- գրադարանային հավաքածուների պահպանումը և սպասարկումը՝ 757.7 մլն դրամ,

- գրադարանային հավաքածուների համալրումը՝ 70.8 մլն դրամ,

- գրադարանային միջոցառումների և ցուցահանդեսների կազմակերպումը՝ 19.1 մլն դրամ,

Գրադարանների գծով ծախսերի աճը՝ 177.2 մլն դրամով, կան 23.4 տոկոսով պայմանավորված է.

- աշխատողների աշխատավարձի նախատեսվող բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 102.8 մլն դրամ,

- ապրանքների ձեռքբերման և ծառայությունների մատուցման ծախսերի աճով՝ 12.3 մլն դրամով (գործուղման ծախսեր՝ 1.1 մլն դրամ, կապի ծառայությունների ծախսեր՝ 0.4 մլն դրամ, ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու ծախսեր՝ 0.3 մլն դրամ, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր՝ 0.2 մլն դրամ, էլեկտրաէներգիայի ծախսեր՝ 1.8 մլն դրամ, կապված նոր տեղադրված սարքերի, սարքավորումների շահագործման հետ, հրատարակչական ծախսեր՝ 2.1 մլն դրամ, այլ ծախսեր՝ 6.4 մլն դրամ, պայմանավորված նոր ծրագրի ընդունմամբ (ՀՀ ԳԱԱ գրադարանի տեղեկատվամատենագիտական ծառայության ավտոմատացում և գրքային հավաքածուների պահպանում),

- գրադարանների և Հայաստանի ազգային գրապալատի համար սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերման ծախսերի ավելացմամբ՝ 15.6 մլն դրամով,

- մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման ծախսերի նախատեսմամբ՝ 46.5 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով գրադարանների աշխատողների աշխատավարձի նախատեսվող 20 տոկոս բարձրացումը հնարավորություն կընձեռի այդ հաստատությունների աշխատողների միջին աշխատավարձը հասցնել 36322 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 30040 դրամի դիմաց:

Հատկացվող ֆինանսական միջոցներով 2007 թվականին կվարձատրվեն այս ոլորտի 1221 աշխատողներ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով գրադարանների համար կանխատեսվում է 2008 և 2009 թվականներին հատկացնել, համապատասխանաբար՝ 920.6 մլն և 1054.2 մլն դրամ:

Թանգարանների գծով 2007 թվականի համար նախատեսված միջոցները՝ 1347.6 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 1880.6 մլն դրամի դիմաց) ուղղվելու են 39 թանգարաններին (12-ը՝ մարզկենտրոններում) սուբսիդիայի հատկացման, թանգարանների համար կապիտալ ծախսերի իրականացման և մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման համար, համապատասխանաբար՝ 1166.9 մլն, 152.9 մլն և 27.8 մլն դրամ:

Թանգարանների սուբսիդիաների հատկացումը նպատակ ունի ապահովել .

- թանգարանային առարկաների և թանգարանային հավաքածուների պահպանությունը՝ 1033.0 մլն դրամ,

- թանգարանային հավաքածուների հրապարակումը (ցուցադրությունների, ցուցահանդեսների, թանգարանային միջոցառումների կազմակերպում)՝ 82.7 մլն դրամ,

- թանգարանային հավաքածուների համալրումը, մշակութային արժեքների, գեղարվեստական ստեղծագործությունների ձեռքբերումը՝ 46.2 մլն դրամ,

- «Թանգարան անիվների վրա» ծրագրի իրականացումը (մարզերում ցուցահանդեսների կազմակերպում)՝ 5.0 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով թանգարանների գծով ծախսերի նվազումը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի դիմաց՝ 533.0 մլն դրամով, կամ 28.3 տոկոսով պայմանավորված է թանգարանների հիմնանորոգման ծախսերի նվազմամբ՝ 791.4 մլն դրամով:

Միաժամանակ ծախսերը աճել են՝ 258.4 մլն դրամով, որը պայմանավորված է.

- աշխատողների աշխատավարձի բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 128.9 մլն դրամ,

- ապրանքների ձեռքբերման և ծառայությունների մատուցման ծախսերի աճով՝ 36.5 մլն դրամով (գործուղման ծախսեր՝ 1.9 մլն դրամ, կապի ծառայությունների ծախսեր՝ 0.8 մլն դրամ, ջրնուղ-կոյուղուց օգտվելու ծախսեր՝ 1.3 մլն դրամ, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր՝ 14.6 մլն դրամ, էլեկտրաէներգիայի ծախսեր՝ 10.2 մլն դրամ, կապված նոր սարքերի, սարքավորումների շահագործման հետ, այլ ծախսեր՝ 7.7 մլն դրամ, կապված ցուցադրությունների կազմակերպման հետ),

- կապիտալ ծախսերի աճով՝ 93.0 մլն դրամով, կապված 109.9 մլն դրամի նոր ծրագրերի նախատեսմամբ՝ («Գառնի» և «Զվարթնոց» արգելոց-թանգարանների գիշերային գեղարվեստական լուսավորություն և ռադիոֆիկացում՝ 34.5 մլն դրամ, Օրբելի եղբայրների տուն թանգարանի գազաֆիկացում և Փայտարվեստի թանգարանի կապիտալ նորոգում՝ 3.9 մլն դրամ, Երևանի պատմության թանգարանի և Ա. Թամանյանի թանգարան-ինստիտուտի մշտական ցուցադրությունների կազմակերպում, համապատասխանաբար՝ 71.0 և 0.5 մլն դրամ) և համաձայն ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի սարքերի, սարքավորումների ծախսերի նվազմամբ՝ 16.9 մլն դրամով, կապված որոշ ծրագրերի ավարտման հետ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով թանգարանների աշխատողների նախատեսվող աշխատավարձի բարձրացումը 20 տոկոսով հնարավորություն կընձեռի միջին աշխատավարձը հասցնել 36840 դրամի՝ 2006 թվականի 30821 դրամի դիմաց: Հատկացվող ֆինանսական միջոցներով 2007 թվականին կվարձատրվեն այս ոլորտի 1478 աշխատողներ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով թանգարանների համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 1231.7 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 2232.4 մլն դրամ:

Մշակույթի տների, ակումբների, կենտրոնների գծով 2007 թվականի համար նախատեսված միջոցները՝ 968.2 մլն դրամ (2006 թվականի՝ 18.9 մլն դրամի դիմաց) ուղղվելու են 4 կազմակերպություններին սուբսիդիայի հատկացմանը, մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության իրականացմանը, համապատասխանաբար՝ 22.7 մլն, 449.5 մլն և 496.0 մլն դրամ: Սուբսիդիաների հատկացումը նպատակ ունի աջակցել մշակույթի տների և կենտրոնների պահպանմանը:

Մշակույթի տների, ակումբների, կենտրոնների գծով ծախսերի աճը՝ 949.3 մլն դրամով, կամ շուրջ 51 անգամ պայմանավորված է.

- աշխատողների աշխատավարձի բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 2.7 մլն դրամ,
- ապրանքների ձեռքբերման և ծառայությունների մատուցման ծախսերի աճով՝ 0.1 մլն դրամ,
- սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերման ծախսերի աճով՝ 1.0 մլն դրամ,
- մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման և շինարարության իրականացմամբ՝ 945.5 մլն դրամ:

2007 թվականին նախատեսվող մշակույթի տների, ակումբների, կենտրոնների աշխատողների աշխատավարձի բարձրացումը հնարավորություն կտա այդ հաստատությունների աշխատողների միջին աշխատավարձը հասցնել 34558 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 28798 դրամի դիմաց: Հատկացվող ֆինանսական միջոցներով 2007 թվականին կվարձատրվեն այս ոլորտի 34 աշխատողներ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով մշակույթի տների, ակունքների և կենտրոնների համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 22.4 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 22.5 մլն դրամ:

Այլ մշակութային հիմնարկների գծով 2007 թվականի համար նախատեսված միջոցները՝ 506.7 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 606.0 մլն դրամի դիմաց), ուղղվելու են «Հայաստանի ազգային արխիվ», «Տեղեկատվական-վերլուծական և հասարակության հետ կապերի կենտրոն», «Ժողովրդական ստեղծագործության և արհեստագործության կենտրոն», «Երևանի կենդանաբանական այգի», «Մշակութային արժեքների փորձագիտական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների սուբսիդավորման իրականացմանը:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով այլ մշակութային հաստատությունների գծով նախատեսված ծախսերի նվազումը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ՝ 99.3 մլն դրամով, կամ 16.4 տոկոսով պայմանավորված է «Պետական աջակցություն «ԱՅԱՍ» ծովային հետազոտությունների ակունքին» ծրագրի ավարտմամբ (175.0 մլն դրամ):

Միաժամանակ նշված հաստատությունների գծով ծախսերը աճել են 75.7 մլն դրամով, որը պայմանավորված է.

- աշխատողների աշխատավարձի բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 45.3 մլն դրամ,

- ապրանքների ձեռքբերման և ծառայությունների մատուցման ծախսերի աճով՝ 16.6 մլն դրամ (գործուղման ծախսեր՝ 0.2 մլն դրամ, կապի ծառայությունների ծախսեր՝ 0.6 մլն դրամ, ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու ծախսեր՝ 0.5 մլն դրամ, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր՝ 6.5 մլն դրամ, այլ ծախսեր՝ 8.8 մլն դրամ),

- սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերման ծախսերի աճով՝ 13.8 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող այլ մշակութային հիմնարկների աշխատողների աշխատավարձի բարձրացումը հնարավորություն կտա այդ աշխատողների միջին աշխատավարձը հասցնել 38277 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 31898 դրամի դիմաց: Հատկացվող ֆինանսական միջոցներով 2006 թվականին կվարձատրվեն հաստատությունների 497 աշխատողներ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նշված հիմնարկներին կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 512.3 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 520.9 մլն դրամ:

Արվեստի գծով 2007 թվականի համար նախատեսված միջոցները՝ 3297.8 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 2989.7 մլն դրամի դիմաց) կուղղվեն 40 թատերահամերգային կազմակերպություններին սուբսիդիաների հատկացմանը, մշակութային միջոցառումների իրականացմանը, ժողովրդական պատվավոր կոչումների արժանացած

անձանց պատվովճարի վճարմանը և կապիտալ ծախսերի իրականացմանը, համապատասխանաբար՝ 1871.8 մլն, 758.1 մլն, 35.4 մլն և 632.5 մլն դրամ:

2007 թվականին պետական բյուջեից արվեստի ոլորտին հատկացվող միջոցներն կուղղվեն՝

- օպերային և բալետային արվեստի, թատերարվեստի, երաժշտարվեստի գործունեության զարգացմանը և տարածմանը՝ 1871.8 մլն դրամ,

- ստեղծագործական գործունեության աջակցմանը և խթանմանը՝ 52.0 մլն դրամ,

- փառատոնների, մրցույթների, ցուցահանդեսների և այլ միջոցառումների իրականացմանը՝ 152.8 մլն դրամ,

- հոբելյանական միջոցառումների անցկացմանը՝ 20.3 մլն դրամ,

- միջազգային մշակութային համագործակցությանը՝ 80.0 մլն դրամ,

- տարածքային համագործակցության իրականացմանը՝ 53.0 մլն դրամ

- Ֆրանսիայի Հանրապետությունում Հայաստանի տարվա միջոցառումների իրականացմանը՝ 400.0 մլն դրամ,

- հանդիսատեսի սպասարկման բարելավմանը՝ 427.5 մլն դրամ (սարքերի, սարքավորումների, այլ ակտիվների, տրանսպորտային միջոցի ձեռքբերում, կապիտալ նորոգում) ,

- ժողովրդական պատվավոր կոչումների արժանացած անձանց պատվովճարի վճարմանը՝ 35.4 մլն դրամ («ժողովրդական» պատվավոր կոչման արժանացած՝ 104 անձի ծախսեր),

- մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգմանը՝ 25.0 մլն դրամ,

- արվեստի գծով Երևանի համաքաղաքային նշանակության ծախսերի իրականացմանը՝ 180.0 մլն դրամ:

Սուբսիդիաների տրամադրումը նպատակ ունի ապահովելու թատրոններին, համերգային կազմակերպություններին և այդ կազմակերպությունների բնականոն գործունեությունը՝ որպես հայ մշակութային յուրօրինակության, ազգային ինքնագիտակցության, լեզվի պահպանման և ամրապնդման միջոց:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով արվեստի գծով նախատեսված ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ 308.0 մլն դրամով, կամ 10.3 տոկոսով պայմանավորված է՝

- թատերահամերգային կազմակերպությունների աշխատողների աշխատավարձի բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 294.6 մլն դրամ,

- թատերահամերգային կազմակերպությունների ապրանքների ձեռքբերման և ծառայությունների մատուցման ծախսերի աճով՝ 13.1 մլն դրամ (գործուղման ծախսեր՝ 3.8 մլն դրամ, կապի ծառայությունների ծախսեր՝ 0.1 մլն դրամ, ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու ծախսեր՝ 2.0 մլն դրամ, վառելիքի և ջեռուցման ծախսեր՝ 0.4 մլն դրամ, այլ ծախսեր՝ 6.8 մլն դրամ),

- մշակութային միջոցառումների իրականացման ծախսերի աճով՝ 62.4 մլն դրամ (գործուղումների և նոր ծրագրերի ծախսեր),

- «Ժողովրդական» պատվավոր կոչման արժանացած անձանց ամենամսյա պատվովճար» ծրագրով ծախսերի ավելացմամբ՝ 1.0 մլն դրամ (կանխատեսվում է այդ կոչման արժանացող անձանց քանակի ավելացում),
- կապիտալ ծախսերի աճով՝ 34.2 մլն դրամ,
- մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման ծախսերի նախատեսմամբ՝ 25.0 մլն դրամ,
- Երևանի համաքաղաքային նշանակության ծախսերի նախատեսմամբ՝ 180.0 մլն դրամ:

Բացի վերը նշվածից, այս ենթախմբով ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի դիմաց նվազել են 302.3 մլն դրամով (պայմանավորված է 2007 թվականին «Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի տարվա միջոցառումների իրականացում» ծրագրի ավարտմամբ):

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող թատերահամերգային կազմակերպությունների աշխատողների աշխատավարձի բարձրացումը հնարավորություն կտա այդ աշխատողների միջին աշխատավարձը հասցնել 32555 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 26774 դրամի դիմաց: Հատկացվող ֆինանսական միջոցներով 2007 թվականին կվարձատրվեն թատերա-համերգային կազմակերպությունների 3450 աշխատողներ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով արվեստի համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 2546.8 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 2600.2 մլն դրամ:

Կինեմատոգրաֆիային ուղղված հատկացումները նպատակ ունեն ապահովել միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան՝ հայրենական կինոարտադրության, միջազգային կինոփառատոններին և կինոշուկաներին Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության աջակցությունը, մանուկների և պատանիների համար հայկական կինոնկարների արտադրության և հասարակական-քաղաքական իրադարձությունների, կինոտարեգրության վավերագրման խթանումը: Կինեմատոգրաֆիայի ոլորտի գծով 2007 թվականի համար նախատեսված հատկացումները՝ 653.7 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 482.9 մլն դրամի դիմաց), կուղղվեն կինոարտադրության կազմակերպմանը՝ 439.3 մլն դրամ (4 խաղարկային, 3 մուլտիպլիկացիոն և 11 վավերագրական կինոնկարների արտադրություն), կինոշուկաներին և կինոփառատոններին մասնակցության ապահովմանը՝ 40.4 մլն դրամ, կինո-ֆոտո-ֆոնո հավաքածուի պահպանմանն ու համալրմանը՝ 13.7 մլն. դրամ (հայկական ֆիլմերի նոր պատճենների ձեռքբերում), ազգային կինոծրագրերի իրականացման նպատակով «Հայաստանի ազգային կինոկենտրոն» ՊՈԱԿ-ին աջակցմանը՝ 93.9 մլն դրամ և ՀՀ արխիվային հավաքածուի մաս կազմող կինոհավաքածուի վերականգնման և թվայնացման աշխատանքների իրականացմանը՝ 66.4 մլն դրամ:

Կինեմատոգրաֆիայի ոլորտի գծով 2007 թվականի ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ 170.8 մլն դրամով, կամ 35.4 տոկոսով պայմանավորված է լրացուցիչ ծախսերի նախատեսմամբ, որից.

- վավերագրական կինոնկարների պատճենների արտատպում, վերականգնում և թվայնացում՝ 8.3 մլն դրամ,
- վավերագրական կինոնկարների արտադրություն կինոժապավենի վրա՝ 30.0 մլն դրամ,
- վավերագրական կինոնկարների մասնակցության ապահովում կինոփառատոններին՝ 1.2 մլն դրամ,
- կինոնկարների արտադրության, միջազգային կինոփառատոններին մասնակցության, կինո-ֆոտո-ֆոնո հավաքածուի պահպանման գծով գործուղման ծախսերի փոխհատուցում՝ 31.6 մլն դրամ,
- ազգային կինոծրագրերի իրականացման նպատակով «Հայաստանի ազգային կինոկենտրոն» ՊՈԱԿ-ին աջակցություն՝ 33.3 մլն դրամ,
- ՀՀ արխիվային հավաքածուի մաս կազմող կինոհավաքածուի վերականգնման և թվայնացման աշխատանքների իրականացում՝ 66.4 մլն դրամ :

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով կինեմատոգրաֆիայի համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 584.1 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 554.6 մլն դրամ:

Հուշարձանների և մշակութային արժեքների վերականգնման և պահպանման գծով 2007 թվականի համար նախատեսված հատկացումները՝ 715.5 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 782.2 մլն դրամի դիմաց), կուղղվեն ՀՀ տարածքում պատմության և մշակույթի 895 հուշարձանների պահպանական գոտիների նախագծմանը, 5255 հուշարձանների հաշվառմանը և ցուցակագրմանը, 597 հուշարձանների վկայագրմանը, 50 հուշարձանների կադաստրի կազմմանը, 779 հայկական պատմամշակութային ժառանգության գիտատեղեկատու շտեմարանի կազմմանը և թվայնացմանը, 4 վտանգված և վերականգնվող պատմամշակութային անշարժ հուշարձանների պեղումների կատարմանը, «Հուշարձան» տարեգրքի հրատարակմանը՝ 55.2 մլն դրամ և 21 հուշարձանների համար վերականգնման աշխատանքների իրականացմանը՝ 660.3 մլն դրամ:

Հուշարձանների և մշակութային արժեքների վերականգնման և պահպանման գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ծախսերի նվազումը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ՝ 66.6 մլն դրամով, կան 8.5 տոկոսով պայմանավորված է հուշարձանների վերականգնման ծախսերի նվազմամբ՝ 79.7 մլն դրամով:

Միաժամանակ ծախսերի աճել են 13.1 մլն դրամով, որը պայմանավորված է.

- պատմամշակութային ժառանգության գիտահետազոտական կենտրոնի աշխատողների աշխատավարձի 20 տոկոս բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 5.1 մլն դրամ, որը կրճեռի կենտրոնի 64 աշխատողների միջին ամսական աշխատավարձը հասցնել 42694 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 31131 դրամի դիմաց,

- ապրանքների գնման ու ծառայությունների վճարման ծախսերի աճով՝ 8.0 մլն դրամ (գործուղման ծախսեր՝ 2.2 մլն դրամ, կապի ծառայությունների և ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու ծախսեր՝ 0.4 մլն դրամ, այլ ծախսեր՝ 5.4 մլն դրամ, որից 4.7 մլն դրամը հուշարձանների կադաստրի կազմման համար):

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հուշարձանների և մշակութային արժեքների վերականգնման և պահպանման համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 255.5 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 921.5 մլն դրամ:

ՀՀ ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ոլորտին ուղղված հատկացումները նպատակ ունեն ապահովել ազգաբնակչության առողջության ամրապնդումը, անհատի ներդաշնակ զարգացումը, տարբեր տարիքային և սոցիալական խմբերի համար ֆիզիկական դաստիարակության անընդհատության, հայրենիքի պաշտանությանը պատրաստ երիտասարդության ֆիզիկական պատրաստականության ապահովումը, բարձրակարգ մարզիկների պատրաստումը, պետական ծրագրերի միջոցով ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ազգային համակարգի կատարելագործումը:

Սպորտի ոլորտի գծով 2007 թվականի համար նախատեսվում են 1484.7 մլն դրամ հատկացումներ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 1175.4 մլն դրամի դիմաց), որոնք ուղղվելու են Հայաստանի հավաքական թիմերի մասնակցության ապահովմանը Պեկինի 29-րդ օլիմպիական խաղերին, միջազգային տարբեր մակարդակի միջոցառումներին, ուսումնամարզական հավաքներին, հանրապետական առաջնություններին Հայաստանի հավաքական թիմերի մասնակցության ապահովման նպատակով ՀՀ մարզական ֆեդերացիաներին պետական աջակցմանը, մարզերի միջև սպորտային խաղերի անցկացմանը, հավաքական թիմերի համար մարզագույքի, մարզահանդերձանքի ձեռքբերմանը, մարզերում ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի զարգացման ծրագրի, Աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններում հաղթողների և մրցանակակիրների պարգևատրման ծախսերի իրականացմանը, «Չեսս» շախմատային ակադեմիա» հիմնադրամին, նավամոդելային սպորտի և ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիաներին պետական աջակցմանը:

Սպորտի գծով ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ 309.3 մլն դրամով, կամ 26.3 տոկոսով պայմանավորված է.

- «Մարզածևերի զարգացման նպատակով պետական աջակցություն ՀՀ մարզական ֆեդերացիաներին» ծրագրով նախատեսված հատկացումների աճով՝ 130.0 մլն դրամով (օլիմպիական վարկանիշային մրցումներին մասնակցության ապահովում),

- «Պետական աջակցություն «Սպորտային միջոցառումների կազմակերպման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրով նախատեսված պահպանման ծախսերի աճով՝ 5.7 մլն դրամ,

- նոր ծրագրերի նախատեսմամբ՝ 223.7 մլն դրամ (Համաշխարհային ունիվերսիադային ՀՀ ուսանող-մարզիկների մասնակցության ապահովում՝ 23.0 մլն դրամ, Համահայկական չորրորդ խաղերի անցկացում՝ 80.0 մլն դրամ, 2008թ. Պեկինի 29-րդ օլիմպիական խաղերին մասնակցության ապահովում՝ 18.0 հազ. դրամ, 2008թ. Պեկինի Պարալիմպիկ խաղերին մասնակցության

նախապատրաստում՝ 10.0 հազ. դրամ, 2007թ. Եվրոպայի առաջնության փնջային նախընտրական մրցաշարերին ՀՀ ֆուտբոլի հավաքական թիմերի նախապատրաստում և մասնակցություն՝ 50.0 մլն դրամ, Իսպանիայում և Բելգրադում կայանալիք Եվրոպայի երիտասարդության ձմեռային և ամառային օլիմպիական փառատոններին մասնակցություն, համապատասխանաբար՝ 14.1 և 23.6 մլն դրամ և ՀՀ մարզական կոչումների և մարզական կարգերի վկայականների և կրծքանշանների պատվիրում՝ 5.0 մլն դրամ):

Միաժամանակ ծախսերը նվազել են՝ 50.1 մլն դրամով, որը պայմանավորված է ծրագրերի ավարտմամբ (ՈՒսանողական մարզական խաղերի անցկացում՝ 2.8 մլն դրամ, Թուրինի 20-րդ ձմեռային օլիմպիական խաղերին մասնակցության ապահովում՝ 29.3 մլն դրամ և Հայաստանի Հանրապետությունում կազմակերպվող մինչև 20 տարեկան պատանիների և աղջիկների շախմատի Աշխարհի առաջնության անցկացում՝ 18.0 մլն դրամ):

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով սպորտի համար կանխատեսվում է 2008 թվականին հատկացնել 1269.3 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 1199.0 մլն դրամ:

Հեռուստատեսության և ռադիոյի ոլորտին ուղղված հատկացումները նպատակ ունեն ապահովել քաղաքական, տնտեսական, կրթական, մշակութային, մանկապատանեկան, գիտալուսավորչական, հայոց լեզվի և պատմության, մարզական, զվարճալի և հանրության համար կարևոր ու նշանակալից այլ տեղեկատվություն ստանալու ՀՀ քաղաքացիների իրավունքը:

Հեռուստառադիոհաղորդումների համար 2007 թվականին նախատեսվում է հատկացնել 3189.7 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 3184.5 մլն դրամի դիմաց), որն ուղղվելու է հանրային հեռուստառադիոհաղորդումների պատրաստմանն ու հեռարձակմանը, պահուստային բազայի պահպանմանը, Հասարակական կարծիքի ուսումնասիրմանը, «Միր» միջպետական հեռուստառադիոընկերության գործունեության ծախսերում ՀՀ մասնաբաժնի իրականացմանը, պետական գնումների իրապարակայնության ապահովմանը և «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական տեղեկատվական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի սուբսիդավորմանը:

Ինչպես 2006 թվականին, այնպես էլ 2007 թվականին հանրային հեռուստաընկերության և ռադիոընկերության հաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման ժամերի միջին օրական ծավալը նախատեսվում է՝ 18 և 50 ժամ, իսկ Շիրակի հեռուստատեսային և ռադիոյի հաղորդումների, յուրաքանչյուրը՝ 0.5 ժամ: Միաժամանակ, հանրային հեռուստաընկերությունն իրականացնում է հաղորդումների հեռարձակում արտասահման (Եվրոպա, Մերձավոր Արևելք, Հյուսիսային Աֆրիկա):

Հեռուստառադիոհաղորդումների համար ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվող ծախսերը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ աճել են 5.2 մլն դրամով, կամ 0.2 տոկոսով, որը պայմանավորված է.

- «Միր» միջպետական հեռուստառադիոընկերության գործունեության ծախսերում ՀՀ մասնաբաժնի ապահովման գծով ծախսերի աճով՝ 7.0 մլն դրամ (հեռուստատեսության և ռադիոյի հաղորդումների ծավալների ավելացում),

- «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական տեղեկատվական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի սուբսիդավորման ծախսերի աճով՝ 3.7 մլն դրամ, այդ թվում սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերման ծախսեր՝ 0.7 մլն դրամ (ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը լուսաբանող տպագիր նյութերի, հրապարակումների ծավալների ավելացում),

- «Հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման նպատակով պետական աջակցություն «Հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոն» ՓԲԸ-ին» ծրագրի ծախսերի աճով՝ 1.9 մլն դրամ (սոցիոլոգիական և փորձագիտական հետազոտությունների ծավալների ավելացում),

- պետական գնումների հրապարակայնության ապահովման ծախսերի աճով՝ 0.3 մլն դրամ (գնումների պաշտոնական տեղեկագրերում հրապարակվող մրցույթների գովազդում):

Միաժամանակ, «Հեռուստահաղորդումների պատրաստման և հեռարձակման նպատակով պետական աջակցություն «Հայաստանի համրային հեռուստաընկերություն» ՓԲԸ-ին» ծրագրի գծով ծախսերը նվազել են՝ 7.7 մլն դրամով (տարադրամի փոխարժեքի նվազման հետ կապված հեռուստահաղորդումները արտասահման հեռարձակման համար նախատեսված ծախսերը նվազել են՝ 57.7 մլն դրամով, որից 50.0 մլն դրամը ուղղվել է Հանրային հեռուստաընկերության տեխնիկական վերազինմանը):

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հեռուստառադիոհաղորդումների համար 2008-2009 թվականներին կանխատեսվում է հատկացնել յուրաքանչյուր տարի՝ 3205.2 մլն դրամ:

Գրահրատարակչության համար նախատեսված հատկացումները նպատակ ունեն ապահովել տեղեկատվություն ստանալու և տարածելու իրավունքը, գրահրատարակչական արտադրանքի տեսքով ազգային և համաշխարհային գրական, գիտական, մշակութային արժեքների մատչելիությունը:

Գրահրատարակչական ոլորտի համար 2007 թվականին նախատեսվում է հատկացնել 767.4 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 621.5 մլն դրամի դիմաց), որն ուղղվելու է մանկական, հանրագիտարանային, այլ, գիտահանրամատչելի, հոբելյանական, թարգմանական գրականության, թերթերի, ամսագրերի, մենագրությունների, պետական և ոչ պետական մամուլի հրատարակումների հրատարակմանը:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով գրահրատարակչության ոլորտում նախատեսվող ծախսերի աճը 145.9 մլն դրամով, կամ 23.5 տոկոսով՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված մակարդակի նկատմամբ պայմանավորված է՝

- գիտական և մանկական ամսագրերի և թերթերի խմբագրությունների աշխատողների աշխատավարձը 20 տոկոսով բարձրացմամբ (ներառյալ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները)՝ 7.6 մլն դրամ, որը հնարավորություն կընձեռի 106

աշխատողների միջին ամսական աշխատավարձը հասցնել 28394 դրամի՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 22992 դրամի դիմաց,

- կապի ծառայությունների ծախսերի աճով՝ 0.3 մլն դրամ,
- ՀՀ պաշտոնական տեղեկագրերի, «Էկոնոմիկա» հանդեսի և «Նեյրոքիմիա» գիտական ամսագրի հրատարակման ծախսերի աճով, համապատասխանաբար՝ 29.9 մլն, 3.0 մլն և 3.0 մլն դրամ,

- նոր ծրագրերի նախատեսմամբ՝ 109.7 մլն դրամ (իրավաբանական տերմինաբանության զարգացում՝ 14.0 մլն դրամ, Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգի զարգացում՝ 23.0 մլն դրամ, «Պաշտոնական հայտարարություններ» կայքէջի ստեղծում և վարում՝ 23.0 մլն դրամ, «Թարգմանչական աշխատանքների իրականացման նպատակով պետական աջակցություն «ՀՀ փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին»՝ 31.4 մլն դրամ, մասնավորեցվող պետական գույքի վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակում՝ 18.3 մլն դրամ):

Միաժամանակ ծախսերը նվազել են 7.6 մլն դրամով, որը պայմանավորված է 2007 թվականին սարքերի, սարքավորումների և գույքի ձեռքբերման գծով ծախսերի չնախատեսմամբ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով գրահրատարակչության համար կանխատեսվում է հատկացնել 2008 թվականին՝ 696.7 մլն դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 653.4 մլն դրամ:

Տեղեկատվության ձեռքբերում ենթախմբով նախատեսված 55.8 մլն դրամը (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 55.8 մլն դրամի դիմաց) կուղղվի տեղեկատվության պահպանմանը, արխիվացմանը և պետական կառավարման մարմիններին, զանգվածային լրատվական միջոցներին և օտարերկրյա դեսպանատներին պաշտոնական ինֆորմացիայի հաղորդման նպատակով տեղեկատվության ձեռքբերմանը:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով տեղեկատվության պահպանման, արխիվացման և ձեռքբերման համար կանխատեսվում է հատկացնել յուրաքանչյուր տարի՝ 55.9 մլն դրամ:

Երիտասարդական ծրագրերի իրականացման համար 2007 թվականին նախատեսված հատկացումները՝ 342.8 մլն դրամ (ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված՝ 316.2 մլն դրամի դիմաց) կուղղվեն հասարակական կյանքին երիտասարդների ակտիվ մասնակցության խթանմանը, երիտասարդների զբաղվածության հնարավորությունների մեծացմանը, երիտասարդության շրջանում առողջ ապրելակերպի խթանմանը, պետական երիտասարդական քաղաքականության իրականացման համագործակցության մակարդակի բարձրացմանը, հայրենասիրական դաստիարակությանը, ինչպես նաև «Համահայկական երիտասարդական միջազգային կենտրոն» հիմնադրամի գործունեության ապահովմանը:

Երիտասարդական ծրագրերի իրականացման գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված ծախսերի աճը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված նակարդակի նկատմամբ 26.6 մլն դրամով, կամ 8.4 տոկոսով պայմանավորված է.

- երիտասարդական ծրագրերի գծով իրականացվող միջոցառումների շրջանակներում գործուղումների գծով ծախսերի և «Երիտասարդական միջոցառումների կազմակերպման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի աշխատողների աշխատավարձի աճով, համապատասխանաբար՝ 23.9 մլն և 2.7 մլն դրամ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով երիտասարդական ծրագրերի համար կանխատեսվում է հատկացնել յուրաքանչյուր տարի՝ 342.8 մլն դրամ:

Քաղաքական կուսակցություններին, հասարակական կազմակերպություններին, արհմիություններին, ազգային փոքրամասնություններին 2007 թվականին պետական աջակցություն տրամադրելու նպատակով հատկացումները՝ 180.2 մլն դրամ նախատեսված են ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված հատկացումների չափով և կուղղվեն ազգային փոքրամասնություններին, հասարակական կազմակերպություններին պետական աջակցության և «Կուսակցությունների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջի համաձայն ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրություններում 3 և ավելի տոկոս ձայն հավաքած կուսակցություններին և կուսակցությունների դաշինքներին նյութական աջակցության տրամադրմանը, համապատասխանաբար՝ 10.0 մլն, 100.0 մլն և 70.2 մլն դրամ:

ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով քաղաքական կուսակցությունների, հասարակական կազմակերպությունների, արհմիությունների, ազգային փոքրամասնությունների աջակցման համար կանխատեսվում է հատկացնել յուրաքանչյուր տարի՝ 180.2 մլն դրամ:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեով ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարության գծով նախատեսված ծախսերը ծրագրային դասակարգմամբ ներկայացված են «Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի N 7 հավելվածի N 4 աղյուսակում:

Մշակույթի, տեղեկատվության և սպորտի բնագավառի ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ, արտացոլված է սույն բացատրագրի N 7 աղյուսակում:

2007 թվականի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի տարեկան ծրագիրը արտացոլված է սույն բացատրագրի N 5 հավելվածում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեով ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարության գծով նախատեսված ծրագրերի կատարողական չափորոշիչներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 8 հավելվածի N 4 աղյուսակում:

Մշակույթի, տեղեկատվության և սպորտի բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության

կանխատեսվող ծրագրային ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-4 աղյուսակում:

Բյուջետավորման բնագավառում ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող բարեփոխումները

2001 թվականից սկսած՝ ՀՀ կառավարությունը ձեռնամուխ է եղել նախապատրաստական աշխատանքներ կատարելու բյուջետավորման՝ մուտքերի (ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող ռեսուրսներ) վրա հիմնված եղանակից արդյունքների վրա հիմնված եղանակին աստիճանական անցման նպատակով անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման համար: Արդյունքում, ՀՀ 2002 - 2004 թվականների պետական բյուջեների կազմում (2003 թ.՝ ՀՀ պետական բյուջեի մասին ՀՀ օրենքում, իսկ 2002 և 2004 թթ.՝ ՀՀ կառավարության այդ տարիների բյուջետային ուղերձներում) ներառվել են սոցիալական ոլորտներում (կրթություն, առողջապահություն և սոցիալական ապահովություն) այդ տարիների պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացվելիք ծախսային ծրագրերի ակնկալվող արդյունքների ցուցանիշները:

2003 թվականին մշակվել է ծրագրային բյուջետավորման բարեփոխման գործողությունների ծրագիր: Այս գործողությունների ծրագիրը հաշվի է առնում այն փաստը, որ ծախսային ծրագրի արդյունավետ կառուցվածքը հիմք է հանդիսանում հաջող ծրագրային բյուջետավորման և քաղաքականության ու բյուջեների միջև կապի համար:

Համաձայն այս գործողությունների ծրագրի՝ պահանջվում է, որ բոլոր պետական մարմինները վերափոխեն իրենց ծրագրերն այնպիսի սկզբունքներով, որի արդյունքում ունենան ծառայությունների օգտակար համախմբում: Դրա նպատակն է ՀՀ կառավարությանն ավելի արդյունավետ տեղեկատվություն ներկայացնել այն ծառայությունների կամ ուղղակի արդյունքների վերաբերյալ, որոնք տրամադրվելու են բյուջետային գումարների դիմաց: Ծրագրերի վերափոխումով և դրանց ֆինանսական գնահատականը տալով ըստ ծառայությունների՝ ՀՀ կառավարությունն ավելի լավ տեղեկատվություն կունենա մատուցվող ծառայությունների արժեքի վերաբերյալ: Սա կօգնի ՀՀ կառավարությանը, որպեսզի այն ավելի լավ հասկանա ծառայությունների մատուցման համար կատարվող ծախսային որոշումների հնարավոր հետևանքները և այդպիսով, կօգնի ռեսուրսներն ուղղել այն ոլորտներին և միջոցառումներին, որոնք լավագույնս կնպաստեն ՀՀ կառավարության նպատակների իրականացմանը: Այսպիսով, այս տեղեկատվությունը շատ կարևոր է, որպեսզի ուժեղանա քաղաքականության և բյուջեների միջև կապը Հայաստանում: Դրա հետ մեկտեղ հաշվի առնելով որ ներկայումս իրականացվում է ԱՀՌԾ գործընթացը, ավելացել են քաղաքական պահանջները՝ կառավարության միջոցառումների, ձեռքբերված արդյունքների և հաշվետվողականության միջև կապերի թափանցիկության առումով:

Այս մոտեցումը 2003-2004 թթ. փորձնականորեն կիրառվել է ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունում (ԱՄՀՆ)՝ ըստ գործողությունների ծրագրի պահանջների, իսկ սկսած 2004 թվականից, այն կիրառվում է նաև երեք այլ նախարարություններում. ՀՀ առողջապահության, ՀՀ կրթության և գիտության, ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություններում: Համաձայն գործողությունների ծրագրի, ՀՀ ԱՄՀՆ ծրագրերի նոր կառուցվածքը հրատարակվել է ՀՀ 2005-2007թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրում և ներառվել է ՀՀ 2005 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքում, իսկ վերոնշյալ երեք նախարարությունների նոր կառուցվածքը՝ ՀՀ 2006-2008, 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրում և ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեում ու ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի

նախագծում: Վերջինում, որպես ծրագրային բյուջետավորման հերթական կարևոր քայլ, բացի այն, որ ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի մասին օրենքի նախագծում ներառվել են նշված չորս նախարարությունների բյուջետային նոր ձևաչափով խմբավորված բյուջետային ծրագրերը, այլև պետական բյուջեի նախագծի բաղկացուցիչ մաս հանդիսացող ՀՀ կառավարության բյուջետային ուղերձի կազմում ներառվել են նաև նրանց գերատեսչական մակարդակով իրականացվող ծրագրերի կատարողական չափորոշիչները (արդյունքները): Ներկայումս դիտարկվում է դրանց՝ յուրաքանչյուր գերատեսչության գծով առանձին փասթաթղթի տեսքով մշակման գործառույթի արմատավորման հարցը, որը նշանակված է լինելու հանրությանը (ներառյալ Ազգային ժողովը, կառավարությունը, հանրապետության հանրությանը, արտաքին աշխարհը) մանրամասնորեն ներկայացնելու գերատեսչության ռազմավարական նպատակները և դրանց շրջանակներում նախատեսվող ծրագրերի իրականացման կատարողական չափորոշիչները (արդյունքները):

Նշված աշխատանքների առավել արդյունավետ կատարումը կազմակերպելու նպատակով ՀՀ կառավարությունը համագործակցում է Միացյալ Թագավորության միջազգային զարգացման նախարարության օժանդակությամբ 2002 թվականից հրավիրված փորձագետների հետ, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության ուսուցման կենտրոնում իրականացվող դասընթացների միջոցով պետական կառավարման մարմինների աշխատակիցների շրջանում տարածում է բյուջետավորման նոր եղանակների կիրառման գիտելիքները:

Ներկայումս, վերը նշված միջոցառումների կատարմանը զուգահեռ, կատարվում են քննարկումներ արդյունքների վրա հիմնված բյուջետային ծախսային ծրագրերի գանձապետական կատարման ու դրա վերաբերյալ հաշվետվողականության ապահովման հարցերի շուրջ:

Ծրագրային բյուջետավորման համակարգի ներդրումը նախատեսում է, որպեսզի բոլոր պետական մարմինները վերաձևակերպեն իրենց ծախսային ծրագրերն այնպիսի սկզբունքներով, որի արդյունքում ունենան ծառայությունների օգտակար համախմբում՝ ապահովելով ծրագրի իրականացման նպատակով կատարվող բոլոր ծախսերի բաշխումը ծրագրի միջև: Դրանք պետք է ընդգրկեն ոչ միայն այն ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն հատկացվում են ծրագրին, այլև անուղղակի ծախսերը (ծրագրերի գոյություն ունեցող կառուցվածքով պետական մարմինների կենտրոնական ապարատի աշխատակազմի՝ ինչպես քաղաքականություն մշակող, մոնիտորինգ իրականացնող, այնպես էլ ծառայություններ մատուցող ստորաբաժանումների գծով ծախսերը՝ աշխատավարձ, կոմունալ սպասարկման և պահպանման ծախսեր, որոնք խմբավորված են պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների կենտրոնական ապարատների պահպանման ծրագրերում): Որպեսզի ծառայությունների վրա հիմնված ծրագրերն արտացոլեն այդ ծառայությունների մատուցման համար կատարված բոլոր ծախսերը, որոնք ավանդորեն խմբավորվել են կենտրոնական ապարատի պահպանման ծրագրերում, դրանք պետք է բաշխվեն ծառայությունների վրա հիմնված ծրագրերի միջև:

Բյուջեների կատարման ավտոմատացման ներկայիս պայմաններում ՀՀ պետական բյուջեն միայն ծրագրային դասակարգմամբ հաստատելը լուրջ բարդություններ առաջ բերում է բյուջեների կատարման և հաշվետվությունների ներկայացման առումով: Խոսքը վերաբերվում է բյուջեներից իրականացվող վճարումների նկատմամբ գանձապետական համակարգի կողմից ներկայումս իրականացվող նախնական հսկողության և բյուջեների կատարման, ինչպես նաև հիմնարկների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ պետական մարմինների կողմից գանձապետարան ներկայացվող հաշվետվությունների արժանահավատության գնահատման գործառույթների թուլացմանը կամ վերացմանը: Միաժամանակ, միայն

ծրագրային դասակարգմամբ բյուջեն հաստատելու պայմաններում էապես կաճեն գանձապետական համակարգի, պետական մարմինների և մատակարարների միջև իրականացվող գործառնությունների ծավալները, քանի որ մեկ ծախսատեսակը մի քանի ծրագրերի միջև բաժանելը կստեղծի լրացուցիչ աշխատանք: Ուստի հարցը կարգավորելու նպատակով, ինչպես և նախորդ տարիներին նախատեսվում է կիրառել հետևյալ մոտեցումը:

Ծրագրային բյուջետավորման համակարգի ներդրման ժամանակ բյուջեների կատարման և հաշվետվությունների ներկայացման ոլորտում առաջ եկող խնդիրների կարգավորման նպատակով վերը նշված չորս նախարարությունների ծրագրերը հաստատման են ներկայացվել 2 ձևաչափերով՝

ա) Ձևաչափ N 1. Ծառայությունների վրա հիմնված ծրագրերի գործող դասակարգմամբ՝ ըստ ծախսերի գործառնական, տնտեսագիտական և գերատեսչական դասակարգումների, որտեղ կենտրոնական ապարատի պահպանման ծախսերը բաշխված չեն ծրագրերի միջև: Այս դասակարգումը կօգտագործվի բյուջեների կատարման, դրամական հոսքերի կառավարման, վերահսկման և հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով:

բ) Ձևաչափ N 2. Ծառայությունների վրա հիմնված ծրագրերի նոր կառուցվածքով, որտեղ կենտրոնական ապարատի (առաջիկայում միայն ծառայություններ մատուցող՝ պետական կառավարման հանրապետական մարմինների կենտրոնական ապարատների կառուցվածքի բաղկացուցիչ մաս կազմող գործակալությունների գծով) պահպանման ծախսերը բաշխված են այլ ծրագրերի միջև: Նշված մոտեցումը 2007 թվականին կիրականացվի ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի և ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունների համար: Այն ստորև ներկայացված է ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության օրինակի ձևով աղյուսակ Ա-ում: Այս ձևաչափը կօգտագործվի՝ աջակցելու պետական բյուջեի մասին որոշումների կայացմանը և հիմք կհանդիսանա եռամսյակային և տարեկան մոնիտորինգի և հաշվետվության համար:

Վերոհիշյալ երկու ձևաչափերը պետք է մեկը մյուսով պայմանավորված և սերտորեն փոխկապակցված լինեն: Այս մոտեցմամբ պետական բյուջեի հաստատումը առանձնացնում է պետական բյուջեի կատարման, դրամական հոսքերի կառավարման և հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով ծախսային ծրագրերի դասակարգումը (1-ին ձևաչափ) պետական բյուջեի պլանավորման և հաշվետվության համար օգտագործվող ծախսային ծրագրերի դասակարգումից (2-րդ ձևաչափ), ըստ որում վերջինիս իրականացումը բնութագրող կատարողական չափորոշիչները կսահմանվեն են ՀՀ կառավարության կողմից :

Բյուջեների կատարման, ինչպես նաև հիմնարկների ֆինանսատնտեսական գործունեության վերաբերյալ հաշվետվությունների նպատակով ՀՀ պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմիններն ու գանձապետարանը պետք է կիրառեն 1-ին ձևաչափը: Միաժամանակ, հիմք ընդունելով 1-ին ձևաչափով ներկայացված հաշվետվությունները և պետական բյուջեի մասին օրենքով սահմանված՝ 1-ին ձևաչափից 2-րդ ձևաչափին անցման սկզբունքները, ՀՀ պետական կառավարման հանրապետական մարմինները պետք է ինքնուրույն հաշվարկեն և կազմեն նույն հաշվետվությունները 2-րդ ձևաչափով և ներկայացնեն գանձապետարան: 2-րդ ձևաչափով ներկայացված հաշվետվությունների արժանահավատության համար ողջ պատասխանատվությունը պետք է վերապահվի այդ հաշվետվությունը ներկայացնող պետական մարմիններին, քանզի գանձապետարանը չունի և չի կարող ունենալ այդ հաշվետվությունների արժանահավատության գնահատման համապատասխան գործիքներ:

Աղյուսակ Ա ՀՀ ԱՄՆ կենտրոնական ապարատի կառուցվածքի բաղկացուցիչ մաս կազմող գործակալությունների գծով պահպանման ծախսերի բաշխումը ծառայությունների վրա հիմնված ծրագրերի միջև

Խումբ N	Ծրագիր N	Ծրագրի անվանումը	Ձևաչափ N1	Կենտրոնական ապարատի ծախսերի բաշխում	Ձևաչափ N2
06	1	Քաղաքականություն, պլանավորում, աջակցություն և մոնիտորինգ աշխատանքի, սոցիալական ապահովության և սոցիալական ապահովագրության ոլորտում	1540.2	(1221.3)	318.2
06,02	2	Տարեցներին մատուցվող ծառայություններ	1335.0	-	1335.0
02	2.1	Այլընտրանքային ծառայություն	9.9	-	9.9
06	3	Հաշմանդամներին մատուցվող ծառայություններ	967.3	232.3	1200.3
06	4	Զբաղվածության ծառայություններ	732.5	589.3	1321.8
06	5	Սոցիալական ապահովագրության և սոցիալական ապահովության ծառայություններ	133.1	-	133.1
06	6	Ընտանիքներին, կանանց և երեխաներին մատուցվող ծառայություններ	1886.3	-	1886.3
06	7	Մեթոդաբանական և վերապատրաստման ծառայություններ	59.0	-	59.0
06	8	Մարդասիրական օգնության ծառայություններ	54.9	-	54.9
06	9	Սոցիալական աջակցության ծառայություններ	374.7	-	374.7
06	10	Ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն	26429.8	-	26429.8
06	11	Աշխատանքի ոլորտում վերահսկողություն	-	241.2	241.2
06	12	Բռնադատված քաղաքացիներին պատճառված վնասի դիմաց միանվագ դրամական փոխհատուցում	2.6	-	2.6
06	13	Մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստ	217.9	-	217.9
06	14	Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստ	1326.0	-	1326.0
06	15	ՎՏԲ-Հայաստան ՓԲԸ-ում ավանդատու հանդիսացող քաղաքացիների, որպես նախկին ԽՍՀՄ Խնայբանկի ՀԽՍՀ հանրապետական բանկում մինչև 1993 թվականի հունիսի 10-ը ներդրված դրամական ավանդների դիմաց փոխհատուցում	1000.0	-	1000.0
06	16	Այլ օբյեկտների հիմնանորոգում	78.8	-	78.8
06	17	Սոցիալական օգնության ծառայությունների գործունեության կազմակերպման բնագավառում պետության կողմից համայնքի ղեկավարին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ֆինանսավորում	-	158.5	158.5
04	18	Գիտական և գիտահետազոտական գործունեության հիմնարար և կարևորագույն նշանակություն ունեցող կիրառական հետազոտությունների ծրագրի շրջանակներում պետական աջակցություն այլ պետական մարմինների կազմակերպություններին	2.3	-	2.3

Ջրային տնտեսության ոլորտին ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 7,705.1 մլն դրամ (առանց նպատակային վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. համար նախատեսված 5347,1 մլն դրամի և ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված 7,468.1 մլն դրամի դիմաց:

Ոլորտում ՀՀ 2007թ. պետբյուջեի նախագծով նախատեսվող ծախսերի համեմատությունը՝ ՀՀ 2005թ. բյուջետային տարվա փաստացի և ՀՀ 2006թ. բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 8 աղյուսակում:

Նշված ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը:

«Որոտան-Արփա-Սևան ԹՇ վարչություն» ՊՅ-ի պահպանում, Որոտան-Արփա-Սևան ջրային համակարգի շահագործում, տեխնիկական վիճակի բարելավում և նորոգում»

«ՈԱՍ ԹՇՎ» ՊՅ-ի պահպանման և «Որոտան-Արփա-Սևան» թունելի հիմնանորոգման աշխատանքների իրականացման համար ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 311.79 մլն դրամ, որը համապատասխանում է 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. համար նախատեսված ցուցանիշին:

ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է սուբսիդիա, որից

ա) **Ոռոգման համակարգի ընկերությունների համար**՝ 5,420.0 մլն դրամ: ՀՀ 2006թ. հաստատված պետական բյուջեով նախատեսվել էր 3,720.1 մլն դրամ, իսկ ճշտված բյուջեն կազմել է 5,715.3 մլն դրամ: 2007թ. բյուջեի նախագծով 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. համար նախատեսված համապատասխան ցուցանիշից ավել է 2,200.0 մլն դրամով, որը պայմանավորված է թերհավաքագրման և մատակարարվող ջրի ինքնարժեքի ու իրացման գնի տարբերության հետևանքով առաջացած ֆինանսական ճեղքվածքի ավելացումով:

բ) **«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ին** 1,381.26 մլն դրամ, որը համապատասխանում է 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. նախատեսված համապատասխան ցուցանիշին:

Կոլեկտորադրենաժային ցանցի մաքրում և ընթացիկ նորոգում 2007թ. բյուջեի նախագծում կոլեկտորադրենաժային ցանցի մաքրման (304 կմ) և ընթացիկ նորոգման աշխատանքների իրականացման համար նախատեսվել է 333.0 մլն. դրամ, որը համապատասխանում է 2007-2009թթ. 2007թ. ՄԺԾԾ-ով նախատեսված համապատասխան ցուցանիշին:

Կոլեկտորադրենաժային ցանցի պահպանում և շահագործում, գրունտային ջրերի մակարդակների և որակի որոշման աշխատանքներ

Ծրագիրը 2004թ. իրականացվել է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության «Մելիորացիա» ՓԲԸ կողմից, որի կառավարման լիազորությունները համաձայն ՀՀ կառավարության 30.09.04թ. N0 1348-Ն որոշման 2005 թվականի հունվարի 1-ից վերապահվել է ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեին: Ծրագրի աշխատանքների իրականացման համար ՀՀ 2007թ. պետբյուջեի նախագծում նախատեսված գումարը՝ 87.0 մլն դրամ համապատասխանում է 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. նախատեսված համապատասխան ցուցանիշին:

Ջրային համակարգերի օգտագործման և պահպանության տեխնիկական հանձնաժողովի պահպանում

ՀՀ 2007թ. պետբյուջեի նախագծում հանձնաժողովի պահպանման համար նախատեսվել է 14.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով 2007թ. նախատեսված համապատասխան ցուցանիշին:

2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ նոր ծրագրերը՝

Կուլեկտորադրենաժային ցանցի կառուցում

Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Արմավիրի մարզի Մարգարա գյուղում 1.3 կմ փակ դրենաժային ցանցի կառուցում՝ 48.0 մլն դրամ:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հիմնանորոգում

Ծրագրով նախատեսվում է նպաստել ՀՀ Կոտայքի մարզի Բջնի գյուղի ջրամատակարարման բարելավման հիմնախնդիրների լուծմանը՝ 110.0 մլն դրամ:

Բացի այդ 2007 թվականին ջրային տնտեսության ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. ՀՀ Արմավիրի մարզում կոյուղու համակարգի պարզարանային կայանի կառուցման ծրագիր (Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկ)

Ծրագրի նպատակն է՝ Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի բնակչությանը էկոլոգիապես մաքուր, անխափան, անհրաժեշտ քանակի և տնտեսապես արդյունավետ ջրամատակարարման ապահովում, ջրահեռացման իրականացում, առանց վնաս հասցնելու սպասարկման տարածքի ազգաբնակչության առողջությանը:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել Արմավիր և Մեծամոր քաղաքների կոյուղու համակարգի պարզարանային կայանի կառուցման աշխատանքներ, որի նպատակով ընտրված են Արմավիր և Մեծամոր քաղաքային, Նորապատ և Ակնալիճ գյուղական համայնքները:

2. ՀՀ Լոռու մարզի ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերի վերականգնման ծրագիր (Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկ)

Ծրագրի նպատակն է՝ ՀՀ Լոռու մարզի բնակչությանը (Վանաձոր քաղաքի և ՀՀ Լոռու մարզի 16 գյուղական բնակավայրերի) մաքուր, հիգիենիկ խմելու ջրի անընդմեջ մատակարարումը, որը կհամապատասխանի պահանջարկին և կապահովի տնտեսական արդյունավետությունը, հոսքային ջրերի հեռացման այնպիսի համակարգի կառուցումը, որը վտանգ չի սպառնա բնակչության առողջությանը: Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է ձեռնարկել անհապաղ միջոցառումներ ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի թերությունների վերացման, ինչպես նաև համակարգի ընթացիկ և կապիտալ վերանորոգման ու վերակառուցման աշխատանքների կազմակերպման ուղղությամբ, որի արդյունքում ակնկալվում է 24-ժամյա խմելու ջրի որակի ջրամատակարարման անխափան ապահովում: Ընդ որում ծրագրի շրջանակներում առաջին փուլում նախատեսվում է Վանաձոր քաղաքի, Լեռնապատ, Շահունյան և Դարպաս համայնքների ջրամատակարարման և

ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում, իսկ մնացած 12 համայնքների համար բնակավայրերի մուտքագծերի վրա տեղադրել ջրաչափեր՝ նպատակ ունենալով կարգավորել ջրի սպառումը և դրա հաշվառումը:

3. ՀՀ Շիրակի մարզի մի շարք բնակավայրերի ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերի վերականգնման ծրագիր (Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկ)

Ծրագրի նպատակն է ՀՀ Շիրակի մարզի բնակչությանը (Գյումրի քաղաքի և ՀՀ Շիրակի մարզի 36 գյուղական համայնքների) մաքուր, հիգիենիկ խմելու ջրի անընդմեջ մատակարարումը, որը կհամապատասխանի պահանջարկին և կապահովի տնտեսական արդյունավետությունը, հոսքային ջրերի հեռացման այնպիսի համակարգի կառուցումը, որը վտանգ չի սպառնա բնակչության առողջությանը: Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է ձեռնարկել անհապաղ միջոցառումներ ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի թերությունների վերացման, ինչպես նաև համակարգի ընթացիկ և կապիտալ վերանորոգման ու վերակառուցման աշխատանքների կազմակերպման ուղղությամբ: Ընդ որում, ծրագրի շրջանակներում առաջին փուլում նախատեսվում է Գյումրի և Մարալիկ քաղաքների, Ախուրյան և Ազատան համայնքների ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնում, իսկ մնացած 26 համայնքների համար բնակավայրերի մուտքագծերի վրա տեղադրել ջրաչափեր՝ նպատակ ունենալով կարգավորել ջրի սպառումը և դրա հաշվառումը:

4. Երևանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է Երևան քաղաքին ապահովելու շուրջօրյա հուսալի ջրամատակարարմամբ՝ միաժամանակ նվազեցնելով կեղտաջրերի բացթողումներից առաջացող շրջակա միջավայրի աղտոտումը, այսինքն՝ քաղաքի ընդհանուր ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգի սկսած բարելավումների շարունակական իրականացում և ընդհանուր արդյունավետության բարձրացում:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել աշխատանքներ էլեկտրաէներգիայի սպառման զգալի կրճատման ուղղությամբ, մասնավորապես անարդյունավետ սարքերի՝ նոր սարքավորումներով փոխարինում, ջրի կորուստների կրճատում, ջրաղբյուրների հուսալիության նպատակով ջրատարների համար քլորացման համակարգերի տեղադրում Գառնի և Արամուս / Կաթնաղբյուր համայնքների համար, քլորացման կայանների շենքերի բարելավում, ներառյալ ջեռուցումը և քլորացման ցիլինդրների բարելավված շահագործման համար սարքավորումները, Ապարանի և Կաթնաղբյուրի ընտրված հորերի պոմպերի փոխարինում դրանց ամբողջ համակարգի հիդրավլիկային համապատասխանեցնելու համար, ջրաչափերի տեղադրում հորերի հոսքերը և աշխատանքային ընթացքը հսկելու համար, ինչպես նաև ջուրը աղբյուրներից քաղաքի բաշխիչ ցանց տեղափոխող ջրատարների հուսալիության նպատակով խաչաձև միացումներ զուգահեռ ջրատարների միջև (Արզնի 1 և 2, Արարատյան, Շոր-Շոր, Ապարան, Կաթնաղբյուր):

5. Համայնքային ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ ջրամատակարարման համակարգի բարելավումը, Հայաստանի Հանրապետության բոլոր մարզերում (բացառությամբ Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի՝ KFW-ի կողմից իրականացվող ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծրագրերում ընդգրկված տարածաշրջանները՝ ՀՀ Արմավիրի, ՀՀ Լոռու, ՀՀ Շիրակի մարզերի մի շարք բնակավայրեր) կառուցվածքային բարեփոխումների միջոցով ջրմուղ-կոյուղու կազմակերպությունների առավել արդյունավետ կառավարումը, ծախսվող էլեկտրաէներգիայի կրճատումը, համակարգի ֆինանսական վիճակի առողջացումն ու մասնավոր ներդրողների համար գրավիչ պայմանների ստեղծումը:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում շարունակվելու է գլխամասային կառուցվածքների, ջրատարների, ջրի մաքրման կայանների (ՋՄԿ), օրվա կարգավորող ջրամբարների (ՕԿՁ) բաշխիչ ցանցերի վերանորոգման և գոտիավորման ու նորերի կառուցման, հոսակորուստների հայտնաբերման և վերացման, կապտածների, ՋՄԿ-ների վերանորոգման, քլորակայանների վերանորոգման, նոր սարքավորումների տեղադրման, նոր քլորակայանների կառուցման, բնակավայրերում կոյուղու ցանցերի վերանորոգման, հնարավորության դեպքում պոմպային համակարգերի ինքնահոսի փոխարինման, պոմպերի փոխարինման, բնակավայրերի ցանցերի գոտիավորման միջոցով շենքային պոմպերի կրճատման, ջրաչափերի տեղադրման, լաբորատորիաների, մեքենասարքավորումների, համակարգիչների, ստուգիչ-չափիչ սարքավորումների և անհրաժեշտ գույքի գնման, ուսուցողական ու հասարակական տեղեկատվությունների կազմակերպման աշխատանքների իրականացումը:

6. Ոռոգման համակարգերի զարգացման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ կենսունակ ոռոգման ենթակառուցվածքի ստեղծմամբ և կառուցվածքային բարեփոխումների իրականացմամբ օժանդակել գյուղական ազգաբնակչության կենսամատակարարակի բարձրացմանը: Ծրագրի նպատակներից են նաև հանրապետության ոռոգելի հողատարածքների ջրապահովվածության բարելավումը, ոռոգման համակարգերի շահագործման ծախսերի նվազեցումը, ինչպես նաև համակարգում ջրի հաշվառման և կառավարման կատարելագործումը:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերականգնել առավել հրատապություն պահանջող վթարային կառուցվածքները, մասնավորապես վերակառուցել Արմավիրի մայր ջրանցքի գլխամասը, ոռոգման համակարգերի մեխանիկականից ինքնահոսի անցման շինարարական, մասնավորապես Եղեգնաձորի, Այգեձորի և Այրումի ինքնահոս ջրագծերի կառուցման աշխատանքներ, հիմնադրել ջրօգտագործող ընկերություններ՝ նրանց փոխանցելով ոռոգման կառավարումը և համակարգերի օգտագործումը, պետական կառավարման ներքո թողնելով «Ոռոգում-ջրառ» ՓԲԸ-ի գործառույթները, իրականացնել ներտնտես-

սային ցանցի վերականգման աշխատանքներ, կառուցվածքային փոփոխություններ իրականացնել և ուժեղացնել «Ռոռոլում-ջրառ» ՓԲԸ-ի կառավարումը:

7. Պատվարների անվտանգության ծրագիր (Յամաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է բարձրացնել այն պատվարների անվտանգությունը, որոնց վթարի հավանականությունը ամենաբարձրն է, ապահովել պատվարների հուսալի շահագործումը, հիմնականում ոռոգման նպատակով օգտագործվող ջրամբարների պատվարների վերականգնումը և պատվարների անվտանգության պահպանման միջոցառումների իրականացումը:

Այդ նպատակով ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել պատվարների շինարարական վերականգնողական աշխատանքներ (մասնավորապես հեղեղային ջրիեռների, ոռոգման և այլ հիմնական կառուցվածքների վերականգնում ջրթողների), անվտանգության ապահովման սարքավորումների դաշտային տեղադրումների գծով աշխատանքներ (մասնավորապես անվտանգության սարքավորումների տեղադրում պատվարների վրա, վաղ ահազանգային համակարգի տեղադրում ներքին բյեֆի ջրածածկման գոտու բնակավայրերում), ջրամբարները շահագործող կազմակերպության տեխնիկական հագեցվածության ապահովման գծով աշխատանքներ (անհրաժեշտ մոնիտորինգի սարքավորումների, «Կողան» ռադիոկայանի և մեքենամեխանիզմների ձեռքբերում) և մնացած պատվարների ուսումնասիրության գծով աշխատանքներ (դաշտային հետազոտություններ թվով 60 պատվարների համար, վթարային իրավիճակների հայտնաբերում, վերականգնողական միջոցառումների մշակում և արժեքների գնահատում):

8. Պատվարների անվտանգության երկրորդ ծրագիր (Յամաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է բարձրացնել այն պատվարների անվտանգությունը, որոնց վթարի հավանականությունը ամենաբարձրն է, ապահովել պատվարների հուսալի շահագործումը, հիմնականում ոռոգման նպատակով օգտագործվող ջրամբարների պատվարների վերականգնումը և պատվարների անվտանգության պահպանման միջոցառումների իրականացումը:

Այդ նպատակով ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել պատվարների շինարարական վերականգնողական աշխատանքներ թվով 47 ոռոգման պատվարների և հիմնական կառուցվածքների վերականգնում, անվտանգության ապահովման սարքավորումների դաշտային տեղադրման աշխատանքներ (մասնավորապես թվով 56 պատվարների համար չափող և հսկող սարքավորումների և նույն ջրամբարների ջրածածկման գոտում ահազանգման համակարգի (շչակների) տեղադրում), թվով 55 պատվարների համար անհրաժեշտ սարքավորումների ձեռքբերման և թվով 16 պատվարների գծով մոտեցնող ճանապարհների բարելավման աշխատանքներ:

9. Յայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երրորդ ծրագիր (Յամաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է աջակցել ՀՀ կառավարության քաղաքականությանը՝ բարձրացնելու աղքատների և խոցելի խմբերի կենսամակարդակը՝ բարելավելով որակն ու մատչելիությունը և մեծացնել համայնքային ենթակառուցվածքների և ծառայությունների տարածվածությունը աղքատության առավել բարձր աստիճան ունեցող համայնքներում և ամենախոցելի խմբերի համար:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է կենտրոնանալ Հայաստանի սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի երկրորդ վարկային ծրագրի աշխատանքների շարունակման վրա, այսինքն շարունակել մարզերում առավել ցածր կենսամակարդակ ունեցող համայնքներում սոցիալ-տնտեսական ենթակառուցվածքների բարելավման աշխատանքները:

Միաժամանակ 2007 թվականին ջրային տնտեսության ոլորտում Գերմանիայի զարգացման վարկերի աջակցությամբ նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային դրամաշնորհային ծրագրերը.

1. ՀՀ Լոռու մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագիր,

2. «Լոռի-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կադրերի պատրաստման և որակավորման բարձրացման ծրագիր,

3. ՀՀ Շիրակի մարզի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի վերականգնման ծրագիր,

4. «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի կադրերի պատրաստման և որակավորման բարձրացման ծրագիր:

Գյուղատնտեսության ոլորտի զարգացման համար (առանց նպատակային վարկային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 5038.7 մլն դրամ՝ ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականին գյուղատնտեսության ոլորտի ծրագրերի իրականացման համար նախատեսված 3838.9 մլն դրամի դիմաց (աճը կազմում է 31.3%) և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված 4427.5 մլն դրամի դիմաց (աճը կազմում է 13.8%): Քննարկվող բյուջեի նախագծով հատկացումները օգտագործվելու են հետևյալ ուղղություններով՝

ա) գյուղատնտեսական նշանակության հողերի օգտագործման արդյունավետության բարձրացում,

բ) բույսերի պաշտպանություն,

գ) անասնաբուժություն և հակահամաճարակային պայքար,

դ) անտառների պահպանություն , վերականգնում,

ե) սերմնաբուծություն,

- զ) անասնաբուծություն,
- է) աջակցություն գյուղատնտեսական տվյալների հավաքագրմանը,
- ը) հիդրոօդերևութաբանական միջոցառումներ,
- թ) հակահեղեղային միջոցառումներ,
- ժ) սուբսիդավորման ծրագրի իրականացում:

Հողերի բարելավման աշխատանքների իրականացման ուղղությամբ նախատեսվում է 610.9 մլն դրամ, այդ թվում.

ա) հողերի ագրոքիմիական հետազոտությունների կատարման, բերրիության բարձրացման միջոցառումներ՝ 42.3 մլն դրամ: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին, իսկ աճը 2006 թվականի համար հաստատված գումարի նկատմամբ պայմանավորված է աշխատավարձի 20%-ով բարձրացմամբ (ագրոքիմիական դաշտային հետազոտություններ՝ 170 համայնքներում, 92910 լաբորատոր փորձաքննության կատարում, քարտեզների և մշակաբույսերի պարարտացման գիտականորեն հիմնավորված երաշխավորագրերի կազմում),

բ) գյուղատնտեսական հողատեսքերի պահպանման, բարելավման և ինժեներական կառուցվածքների վերականգնմանը՝ 268.6 մլն դրամ: Նախատեսվում է Ապարանի հեղեղատարի 1.6 կմ և Աղստև գետի շուրջ 3 կմ երկարությամբ հատվածներում՝ հունի մաքրում և ափերի ամրացման աշխատանքներ:

գ) բնական կերհանդակների բարելավմանը և ջրարբիացմանը ուղղվելու է 300.0 մլն դրամ՝ ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հաստատված չափաքանակին համապատասխան:

Բույսերի պաշտպանության գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 389.0 մլն դրամ՝ ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հաստատված գումարի չափով:

Բույսերի պաշտպանության աշխատանքների կատարման համար նախատեսված միջոցների բաշխումը հետևյալն է.

ա) բույսերի կարանտինի և գյուղմշակաբույսերի բուսասանիտարական վիճակի մոնիտորինգի, լաբորատոր փորձաքննությունների հիման վրա կամխարզելիչ և ախտորոշիչ ծառայությունների իրականացմանն ուղղվելու է 89.0 մլն դրամ: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին, իսկ աճը 2006 թվականի համար հաստատված գումարի նկատմամբ պայմանավորված է աշխատավարձի 20%-ով բարձրացմամբ (243.2 հազ. հա դաշտային հետազոտություն, թունանյութերի 800 հատ լաբորատոր փորձաքննություն, բույսերի կարանտին առավել վտանգավոր օրգանիզմների վարակի հայտնաբերման նպատակով 8000 փորձանմուշների լաբորատոր փորձաքննություն),

բ) բույսերի պաշտպանության միջոցառումներ՝ 300.0 մլն դրամ: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի

ծրագրով նախատեսված չափաքանակներին (մկների դեմ պայքար 73 հազ. հա վրա, մորեխների դեմ պայքար՝ 10 հազ. հա վրա, պայքար անտառի վնասակար օրգանիզմների դեմ՝ 20 հազ. հա վրա):

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով անասնաբուժության և հակահամաճարակային միջոցառումների բնագավառում հատկացումներն ուղղվելու են.

ա) պատվաստուկների և հակահամաճարակային միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ պարագաների ձեռքբերմանը՝ 843.8 մլն դրամ՝ կենդանիների վարակիչ (դաբաղ, սիբիրախտ, խշխշան պալար, տավարի ժանտախտ, խոզի ժանտախտ, թռչունների ժանտախտ) և ոչ վարակիչ (բրուցելյոզ, տուբերկուլյոզ, պաստերելյոզ, լեյկոզ) հիվանդությունների կանխատեսման և վերացման միջոցառումների համար (9938.8 հազ. հակահամաճարակային պատվաստումների իրականացման համար պատվաստանյութերի ձեռքբերում): Տարբերությունը 2006 թվականի համար հաստատված և 2007 թվականի համար ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված չափաքանակների նկատմամբ (46.44 մլն դրամ) պայմանավորված է վակցինաների պահպանման համար անհրաժեշտ սառնարանների ձեռքբերման ծախսերի նախատեսմամբ:

բ) գյուղատնտեսական կենդանիների հիվանդությունների լաբորատոր ախտորոշման և կենդանական ծագում ունեցող հումքի և նյութի փորձաքննության միջոցառումների իրականացմանը՝ 154.3 մլն դրամ: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված չափաքանակներին, իսկ աճը 2006 թվականի համար հաստատված գումարի նկատմամբ պայմանավորված է աշխատավարձի 20%-ով բարձրացմամբ:

գ) անասնաբուժական ծառայության, հակահամաճարակային միջոցառումների, կենդանիների հիվանդությունների կանխարգելման աշխատանքների կազմակերպման բնագավառում պետության կողմից համայնքի ղեկավարին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ֆինանսավորմանը՝ 384.0 մլն դրամ՝ պատվաստումներ և ախտորոշում, կենդանիների և մարդու համար ընդհանուր հիվանդություններից բնակչության պաշտպանությունը ապահովող միջոցառումների իրականացման համար: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված չափաքանակներին, իսկ աճը 2006 թվականի համար հաստատված 280.3 մլն դրամի նկատմամբ պայմանավորված է 70 միավորով անասնաբույժների հաստիքների ավելացմամբ (33.6 մլն դրամ) և աշխատավարձը 32 հազ. դրամի փոխարեն 40 հազ. դրամ նախատեսմամբ (70.08 մլն դրամ):

դ) անասնաբուժական ոստիկանական դասակի ծառայությունների համար նախատեսվում է հատկացնել 14.0 մլն դրամ՝ համաձայն ՀՀ ոստիկանության հետ կնքված պայմանագրի:

ե) գյուղատնտեսական նշանակության այլ օբյեկտների հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է հատկացնել 150.0 մլն դրամ: Նախատեսվում է իրականացնել 5 տարածաշրջանային անասնաբուժական լաբորատորիաների հիմնանորոգման աշխատանքներ:

Անտառային տնտեսության բնագավառում հատկացումներն ուղղվելու են.

-անտառների պահպանության և վերարտադրության աշխատանքներին՝ 1289.7 մլն դրամ, որի հաշվին իրականացվելու է 369.4 հազ. հա վրա անտառային պետական ֆոնդի անտառների պահպանության, անտառային տնտեսություն վարող կազմակերպությունների պահպանում, անտառվերականգնման և անտառչինական աշխատանքներ: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին:

- անտառի պետական մոնիտորինգի իրականացման համար՝ 52.6 մլն դրամ՝ ապօրինի հատումների, բնափայտի տեղափոխման, իրացման և այլ բացասական գործողությունների կանխարգելման նպատակով նախատեսվում է կատարել համապատասխան դիտարկումներ, ուսումնասիրություններ և իրականացնել անտառային պետական մոնիթորինգը: Ծրագրին հատկացվող գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին, իսկ 30.9 մլն դրամով գումարի ավելացումը 2006 թվականի նախատեսված 21.6 մլն դրամի նկատմամբ պայմանավորված է 20 հաստիքային միավորի ավելացմամբ:

Սերմերի որակի ստուգման և սորտափորձարկման աշխատանքների համար նախատեսվել են բյուջետային հատկացումներ 28.3 մլն դրամի չափով, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին, իսկ աճը 2006 թվականի համար հաստատված գումարի նկատմամբ պայմանավորված է աշխատավարձի 20%-ով բարձրացմամբ: Ծրագիրը հնարավորություն կտա գյուղացիական տնտեսություններին ու անհատներին ապահովելու բարձրակարգ սերմերով: Նշված գումարների հաշվին իրականացվելու է սելեկցիոն նվաճումների պետական գրանցամատյանի վարում (300 սորտ), բույսերի նոր սորտերի պաշտոնական տեղեկատվության հրապարակում (400 օրինակ), բարձր վերարտադրության սերմնադաշտերի ապրոբացիա (1250 հա), սերմերի ծլունակության և ադտոտվածության փորձաքննություն, հսկողություն, ինչպես նաև գյուղատնտեսական մշակաբույսերի նոր սորտի սերմերի արտադրական փորձարկում (150 սորտ), սերտիֆիկացման և ներդրման միջոցառումներ:

Գյուղատնտեսական կենդանիների արհեստական սերմնավորման միջոցառումների իրականացմանը նախատեսվում է ուղղել 41.5 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին: Ծրագրով նախատեսվում է մոտ 14.6 հազ. կովերի, 3.7 հազ. մերունների և 1.2 հազ. գլուխ այծի արհեստական սերմնավորում, 460 հազ. չափաբաժին խորը սառեցված սերմնահեղուկի բանկի պահպանում:

Գյուղատնտեսության հետագա զարգացման նպատակով նախատեսվում է աջակցություն գյուղատնտեսական տվյալների հավաքագրմանը՝ 166 հազ. հա արոտների մոնիտորինգի համար՝ 30 մլն դրամի չափով, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին:

Հիդրոոդերևութաբանական միջոցառումների համար նախատեսվում է 2.2 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված և 2007 թվականի համար ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարի չափով՝ ամենօրյա տեղեկագրերի, կլիմայական ամսական տեսությունների և ըստ մարզերի եղանակի կանխատեսումների տրամադրման, տասնօրյակային ագրոոդերևութաբանական տեղեկագրերի տրամադրման նպատակով:

Համաձայն ՀՀ կառավարության և Համաշխարհային Բանկի միջազգային զարգացման ընկերակցության միջև 2005 թվականի հուլիսի 20-ին ստորագրված «Գյուղական ձեռնարկությունների և փոքրածավալ առևտրային գյուղատնտեսության զարգացման» վարկային համաձայնագրի (վարկ թիվ 4095-AM) 4-րդ հավելվածի 3-րդ ենթակետի «(a)» և «(b)» ենթակետերի պահանջների գյուղական խորհրդատվական ծառայությունների իրականացման նպատակով գյուղատնտեսության աջակցության մարզային և համայնքային կենտրոնների ֆինանսավորման համար նախատեսվում է 44.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարին:

Ճապոնիայի կառավարության «Պարենային արտադրության աճ» ծրագրի շրջանակներում ձևավորված գործընկերային ֆոնդի հաշվին հակահեղեղային միջոցառումների իրականացմանը ուղղվել է 369.1 մլն դրամ և անտառվերականգնման միջոցառումների իրականացման համար՝ 399.3 մլն դրամ:

Հատուկ միջոցառումների իրականացման համար նախատեսվում է 1.0 մլն դրամ՝ ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված և ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսված գումարի շրջանակներում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է «Սուբսիդավորման փորձնական ծրագրի իրականացում» նոր ծրագիրը՝ 235.0 մլն դրամ: Ծրագրի իրականացման նպատակն է հանրապետության գյուղատնտեսության վարման համար առավել անբարենպաստ երկու մարզերի մեկական տարածաշրջաններում՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզի Արագածի և ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակի տարածաշրջաններում տնտեսվարող սուբյեկտների արտադրական կարողությունների բարձրացումը և ճյուղի զարգացման համար բարենպաստ նախադրյալների ստեղծումը:

Գյուղատնտեսության ոլորտի 2007 թվականի բյուջետային ծախսերի (առանց նպատակային վարկային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) համեմատությունը՝ 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի, 2006 թվականի համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 9 աղյուսակում:

Գյուղատնտեսության բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-6 աղյուսակում:

Բացի այդ, գյուղատնտեսության ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. Թռչնագրիպին հակազդելու ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է աջակցել ընտանի թռչունների շրջանում բարձր ախտածին թռչնագրիպի վարակով և կենդանիների այլ հիվանդություններով մարդկանց համար առաջացված վտանգը նվազեցնելու և մարդկանց միջավայրում գրիպի պանդեմիայի ու վարակիչ այլ հիվանդությունների բռնկումների հսկողությանն ու արձագանքմանը պատրաստվելու ուղղությամբ:

Ծրագրի շրջանակներում գյուղատնտեսության ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել Ազարակի անասնապահական և բույսերի կարանտինի սահմանային հսկիչ կետի շինարարական աշխատանքներ, բեկարի 16 հորերի շինարարական աշխատանքներ, Երևանի անասնաբուժական լաբորատորիայի շենքի վերանորոգման աշխատանքներ, թվով 5 մարզային ախտորոշիչ լաբորատորիաների վերանորոգման աշխատանքներ, «Գյուղատնտեսական բարեփոխումների աջակցություն» ծրագրի իրականացման գրասենյակ՝ պետական հիմնարկի գրասենյակային պայմանների բարելավման աշխատանքներ, անասնաբուժական և ախտորոշիչ սարքերի և սարքավորումների ձեռքբերում, կապիտալ ներքին տրանսֆերտների տրամադրում գյուղացիական և ֆերմերային տնտեսություններին, այլ ակտիվների ձեռքբերման ծախսեր (այդ թվում մեկ շարժական դիակիզարան, պաշտպանիչ արտահագուստներ, դիմակներ, ձեռնոցներ, արագ ախտահանիչ նյութեր, 120 հոգանոց անասնաբուժական անձնակազմի անվտանգության համար հանդերձանք, գրասենյակային կահույք, համակարգիչներ, հեռախոսներ, ֆաքսեր) :

2. Գյուղական ձեռնարկությունների և փոքրածավալ առևտրային գյուղատնտեսության զարգացման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ աջակցել Հայաստանի փոքր և միջին գյուղական ձեռնարկությունների զարգացմանը՝ ֆերմերների ու գյուղական ձեռնարկատերերի համար շուկաներն առավել մատչելի դարձնելու և գյուղական շրջաններում շուկայամետ և պետական ներդրումներ խթանելու միջոցով:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականից բույսերի պաշտպանության միջոցառումների և սերմնաբուծության զարգացումը շարունակական դարձնելու համար նախատեսվում է ժամանակակից բազմազան սարքավորումների, սերմերի հիվանդությունների արագ ախտորոշման լաբորատոր սարքերի ձեռքբերման, համապատասխան մասնագետների պատրաստման՝ ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան գիտական կենտրոններում, միջոցառումների իրականացում: 2007 թվականին նախատեսվում է ավարտել Գյումրիի սելեկցիոն կայանի վերանորոգման աշխատանքները, ինչպես նաև Շաքիի ջրագծի կառուցման աշխատանքները :

Գյուղատնտեսության ենթակառուցվածքների վերականգնման և զարգացման ծրագրերի իրականացման համար 2007 թվականին բյուջեի նախագծով նախատեսվում է նաև մրցակցային

հիմունքներով դրամաշնորհների տրամադրում գյուղացիական միջին և փոքր տնտեսություններին, ինչպես նաև դրամաշնորհների տրամադրում համայնքների զարգացման և ամրապնդմանն ուղղված նախապես հաստատված ծրագրերի համար:

3. Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագիր (Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամ և Նավթ արդյունահանող երկրների հիմնադրամ)

Ծրագրի նպատակն է աջակցել Հայաստանի Հանրապետության առավել աղքատ 7 լեռնային մարզերում (Տավուշի, Գեղարքունիքի, Լոռու, Շիրակի, Վայոց Ձորի, Արագածոտնի, Սյունիքի) գյուղատնտեսությանն առնչվող տնտեսական գործունեության և նշված մարզերի գյուղաբնակ ազգաբնակչության եկամուտների կայուն աճին միտված միջոցառումների իրականացմանը:

Այդ նպատակով ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է վարկային համաձայնագրի պայմանների համաձայն 2005 թվականին ստեղծված Գյուղական ֆինանսավորման կառույցի միջոցով իրականացնել գյուղական ձեռնարկատիրության ֆինանսավորում (մասնավորապես նախատեսվում է աջակցել գյուղատնտեսական գործունեության ակտիվացմանը՝ ծրագրի գործունեության տարածաշրջանն ընդգրկող գյուղական փոքր և միջին արտադրողների ու ձեռնարկատերերի համար համապատասխան ֆինանսավորումը մատչելի դարձնելու, վարկերի և դրամաշնորհների տրամադրման միջոցով), տնտեսական հիմնավորված ենթակառուցվածքների ստեղծման աշխատանքներ, որի շրջանակներում նախատեսվում է բարելավել մատակարար-արժեքային շղթայի գործունեության արդյունավետությունը՝ հիմնական ենթակառուցվածքների թերությունների վերացման ճանապարհով:

2007 թվականին ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել նաև միջհամայնքային ճանապարհների վերականգնման, համայնքների գազաֆիկացման, ոռոգման և խմելու ջրագծերի կառուցման և վերականգնման աշխատանքներ:

Միաժամանակ գյուղատնտեսության ոլորտում 2007 թվականին Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային դրամաշնորհային ծրագրերը.

- 1. Թռչնագրիպին հակազդելու ճապոնական ծրագիր,**
- 2. Գյուղական ձեռնարկությունների և փոքրածավալ առևտրային գյուղատնտեսության զարգացման ծրագիր:**

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով **քաղաքաշինության ոլորտի** գծով հատկացումները նախատեսվել են՝ հիմնվելով «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի, ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրի, այլ համապատասխան օրենսդրական և իրավական ակտերի հիման վրա: Նախագծի կազմման հիմքում դրվել են քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի բազայի ձևավորման, ՀՀ հանրակրթական դպրոցների բարելավման և շինարարության, մշակութային օբյեկտների բարելավման, անօթևան

ընտանիքների և փախստականների, սողանքավտանգ գոտիներում բնակվող ընտանիքների բնակապահովման և աղքատության մակարդակի կրճատման սկզբունքները:

Յուրաքանչյուր պետության համար քաղաքաշինությունը ռազմավարական նշանակություն ունեցող ոլորտներից մեկն է, որի զարգացումը էապես կնպաստի պետության առջև ծառայած սոցիալ-տնտեսական մի շարք լուրջ հիմնախնդիրների լուծմանը:

Այս ոլորտում ներկայացված են ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված կապիտալ շինարարության, շինվերանորոգման աշխատանքների և քաղաքաշինության նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի դաշտի ձևավորման, ՀՀ հանրակրթական դպրոցների հիմնանորոգման և բարելավման, բնակարանաշինության, մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման և վերականգնման, առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգման և այլ ծրագրեր:

Քաղաքաշինությունը, լինելով երկրի տարածքային կազմակերպման ու զարգացման, ազգաբնակչության, արտադրողական ուժերի ու միջոցների տեղաբաշխման, բնակավայրերի ու միջբնակավայրային տարածքների կապերի, կառուցապատման ու հատակագծման հիմքը, ընդգրկում է տարածքային պլանավորման, ճարտարապետության, բնակարանային-կոմունալ տնտեսության, շինարարության և շինինդուստրիայի, բնական և տեխնածին երևույթներից տարածքի պաշտպանության ոլորտները: ՀՀ կառավարության ստանձնած պարտավորություններն ապահովելու համար քաղաքաշինության բնագավառի 2007 թվականի համար քաղաքականության հիմնական ուղղություններն ու գերակայություններն են՝

- (i) անօթևան ընտանիքների բնակարանով ապահովումը,
- (ii) Աղետի գոտին զարգացման գոտու վերածելու ծրագրի իրականացումը,
- (iii) ՀՀ տարածքում հակասողանքային և այլ առաջնահերթ միջոցառումների ծրագրի իրականացումը՝ օգտագործելու այլ երկրների փորձն ու տեխնիկական աջակցությունը,
- (iv) ՀՀ հանրակրթական դպրոցների հիմնանորոգման և բարելավման և ՀՀ մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման ծրագրերի իրականացումը,
- (v) Քաղաքաշինական նորմատիվային փաստաթղթերի կազմումը,
- (vi) Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգման աշխատանքների իրականացումը,
- (vii) Վարչական օբյեկտների հիմնանորոգումն և այլն:

2007 թվականին առաջնահերթությունը կտրվի շարունակական աշխատանքների հետևյալ ուղղություններին.

1. **«Կրթական օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագրով** ՀՀ կառավարության 2002թ. մայիսի 20-ի N 593 որոշմամբ հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետության 1413 հանրակրթական դպրոցների համալրման, հիմնանորոգման, վերականգնման, ուժեղացման ծրագիրը, որի իրականացման համար պահանջվում է 58.3 մլրդ դրամ: ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով դպրոցների հիմնանորոգման, մարզադպրոցների հիմնանորոգման և շինարարության համար նախատեսվել է 13201.1 մլն դրամ: Նշված գումարից 9280.3 մլն դրամի աշխատանքների պատվիրատու է հանդիսանում ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությունը,

3635.8 մլն դրամինը՝ ՀՀ մարզպետարանները: Նշված 13201.1 հազար դրամ գումարից 12100.6 մլն դրամը նախատեսվել է դպրոցների հիմնանորոգման համար: Սպորտդպրոցների շինվերանորոգման աշխատանքների համար նախատեսվել է 897.1 մլն դրամ, այդ թվում շինարարական աշխատանքների համար՝ 110.9 մլն և հիմնանորոգման աշխատանքների համար՝ 786.2 մլն դրամ, Փոքր Միեր կրթահամալիրի շինարարական աշխատանքների համար նախատեսվել է 25,0 մլն դրամ:

Բացի վերը նշվածից՝ Կրթական օբյեկտների շինարարության նպատակով նախատեսվել է 813.6 մլն դրամ:

2. Մշակութային օբյեկտների հիմնանորոգման և բարելավման ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 1044.8 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրում 2007 թվականի համար այդ նպատակով նախատեսված է 1000,0 մլն դրամի դիմաց):

3. «Գյուղական բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների համար բնակարանային շինարարություն» ծրագիրը, որը նախկինում մտել է Աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագրի մեջ: ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով այս նպատակով հատկացվել է 875.0 մլն դրամ, որը ուղղվել է ՀՀ Լոռու և ՀՀ Շիրակի մարզերի գյուղական բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծմանը: ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում այդ նպատակով ընդգրկվել է 815,0 մլն դրամ:

4. «Փախստականների բնակարանային ապահովում բնակարանների գնման վկայագրերի տրամադրման միջոցով» ծրագրի գծով ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հատկացվել է 875.0 մլն դրամ, որով Երևան քաղաքում և Կոտայքի մարզում պետք է լուծվի փախստականների բնակարանային խնդիրների մի մասը: ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով այս նպատակով նախատեսվել է 815,0 մլն դրամ: Դրանից բացի, 815,0 մլն դրամ նախատեսվել է նաև Գյումրի և Սպիտակ քաղաքում անօթևան ընտանիքների համար բնակարանների ձեռքբերման նպատակով:

5. «Նախագծային աշխատանքներ» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 672.0 մլն դրամ: Այդ թվում՝ նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի մշակման համար՝ 500,0 մլն դրամ, ՀՀ համայնքների գլխավոր հատակագծերի մշակման համար՝ 100,0 մլն դրամ և պետական քաղաքաշինական կադաստրի ներդրման և վարման պետական նպատակային ծրագրի մշակման համար՝ 15,0 մլն դրամ, նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի մշակման համար՝ 30,0 մլն դրամ և Սևանա լճի առափնյա տարածքների ծրագրային փաստաթղթերի մշակման համար՝ 27,0 մլն դրամ:

6. «Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագրով ՀՀ հիվանդանոցների շենքերի հիմնանորոգման համար ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 830.0 մլն. դրամ, ՀՀ 2006 թ. պետական բյուջեով հաստատված 394.0 հազար դրամի դիմաց:

7. ք. Գյումրիի ՀՀ ԳԱԱ Ա. Նազարյանի անվան երկրաֆիզիկականի և ինժեներիայի սեյսմաբանության ինստիտուտի անավարտ շենքի ավարտման համար ՀՀ

քաղաքաշինության նախարարությանը նախատեսվել է 107,9 մլն դրամ:

8. Սողանքային գոտիներում գտնվող բնակելի տների բնակիչների բնակարանային խնդիրների լուծման ծրագրով նախատեսվել է 250,0 մլն դրամ:

9. Չոհված (մահացած) և առաջին, երկրորդ և երրորդ կարգի հաշմանդամ զինծառայողների անօթևան ընտանիքներին բնակարանով ապահովման և բնակարանային պայմանների բարելավման համար նախատեսվել է 3,000.0 մլն դրամ՝ 2006 թ. 1,789.0 մլն դրամի դիմաց:

Քաղաքաշինության ոլորտի 2007 թվականի բյուջետային ծախսերի (առանց նպատակային վարկային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) համեմատությունը՝ 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի, 2006 թվականի համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 10 աղյուսակում:

Առևտրի և տնտեսական զարգացման ոլորտի համար (առանց նպատակային վարկային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 922,5 մլն դրամ, որից՝

Հայաստանում փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության ծրագրի իրականացման համար ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է՝ 400.0 մլն դրամ, այն համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով սահմանված չափաքանակին: Նշված ծրագրի համար ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված էր 350.0 մլն դրամ: 50.0 մլն դրամի ավելացումը ենթադրում է ՓՄՁ սուբյեկտներին տեխնիկական, ինչպես նաև ֆինանսական (վարկային երաշխավորությունների տրամադրում) աջակցության ցուցաբերում: Ֆինանսավորում պահանջող ծրագրային միջոցառումներն են՝ ՓՄՁ ՋԱԿ կենտրոնական գրասենյակի և մարզային մասնաճյուղերի ամրապնդում ու դրանց գործունեության ընդլայնում՝ 52,9 մլն դրամ, վարկային երաշխավորությունների տրամադրման ծրագրի շարունակում և ընդլայնում՝ 150,0 մլն դրամ, ՓՄՁ սուբյեկտներում նորարարությունների և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրմանն աջակցություն՝ 5.0 մլն դրամ, ՓՄՁ սուբյեկտներում որակի կառավարման (ISO 9000 շարքի), սննդամթերքի արտադրության ոլորտում արդյունաբերական վտանգների վերլուծության և կրիտիկական կետերի վերահսկման և այլ միջազգային ստանդարտների ներդրմանն աջակցություն՝ 10.0 մլն դրամ, Հայաստանում և արտերկրներում կազմակերպվող ցուցահանդեսներին ՓՄՁ սուբյեկտների մասնակցությանն աջակցություն՝ 15.0 մլն դրամ, ՓՄՁ սուբյեկտներին գործարար տեղեկատվական և խորհրդատվական աջակցություն՝ 18,0 մլն դրամ, ՓՄՁ սուբյեկտներին ուսուցողական աջակցություն՝ 7,0 մլն դրամ, սկսնակ գործարարների ձեռներեցությանն աջակցություն՝ 20,0 մլն դրամ:

- Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրվող նվիրաբերության միջոցների հաշվին իրականացվող զարգացման ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 22.0 մլն. դրամ:

- **ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման պետական ծրագրի** իրականացման համար ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է 250.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով սահմանված չափաքանակին:

- **ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման պետական ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման ծրագրի գծով** ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է՝ 70.0 մլն դրամ: Նշված հատկացումների հաշվին պետք է իրականացվի զբոսաշրջային ոլորտի գովազդա-տեղեկատվական ապահովման համակարգի կատարելագործումը՝ 57.5 մլն դրամ, զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային ուսումնասիրությունների իրականացումը՝ 12.5 մլն դրամ:

- **«Ծաղկածորը՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխանող զբոսաշրջային կենտրոն» նպատակային խնդիրների լուծման ծրագրով** նախատեսվում է 180.0 մլն դրամ, որի հաշվին նախատեսվում է 2007թ. ընթացքում ՍԻ ԷՆ ԷՆ հեռուստաալիքով պարբերաբար իրականացնել Հայաստանը ներկայացնող և գովազդող հոլովակների հեռարձակումը՝ 150.4 մլն դրամ: Ռուսերեն, անգլերեն, գերմաներեն և ֆրանսերեն լեզուներով Հայաստանի, այդ թվում, Ծաղկածորի վերաբերյալ զբոսաշրջային ուղեցույցերի մշակման, հրատարակման և տարածման նպատակով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է 2.5 մլն դրամ: Օտարերկրյա տուրօպերատորների Ծաղկածոր ճանաչողական այցերի կազմակերպման նպատակով՝ 9.8 մլն դրամ: Մասնագիտացված կոնֆերանսներին և ցուցահանդեսներին մասնակցությունը՝ 17.3 մլն դրամ:

- **«Պետական աջակցություն ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարության «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի կողմից ստանդարտացման աշխատանքների կատարմանը»** ծրագիրը շարունակական է: Այս ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է 41.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով սահմանված չափաքանակին: ՀՀ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպությանը անդամակցության պահանջներից ելնելով՝ 2007 թվականին նախատեսվում է ակտիվացնել տեխնիկական կանոնակարգերի և միջազգային ու եվրոպական ստանդարտներին ներդաշնակ ազգային ստանդարտների մշակման և ընդունման աշխատանքները:

- **«Պետական աջակցություն ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման նախարարության «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ի կողմից չափումների միասնականության ապահովման աշխատանքների կատարմանը»** ծրագիրը նույնպես շարունակական է: Նշված ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է՝ 21.5 մլն

դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով սահմանված չափաքանակին: Նշված ծրագրի շրջանակներում ազգային էտալոնների պահպանման, տեխնիկական սպասարկման և միջպետական էտալոնների բաղադրամասն համար նախատեսվել է 8.898 մլն դրամ, հետազոտական աշխատանքների կատարման համար՝ 5.209 մլն դրամ, ազգային ստանդարտների մշակման համար՝ 3.810 մլն դրամ:

- ՀՀ 2007 թվականի տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների և չափագիտական կանոնների ու նորմերի պահպանման վերահսկողության պետական ծրագիրը շարունակական ծրագիր է, որի գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում նախատեսվել է 100.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով նախատեսված չափաքանակին:

- Լեռնահանքային ձեռնարկությունների տեխնոլոգիական նախագծման նորմեր մշակելու ծրագիրը նոր ծրագիր է, որի գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում նախատեսվել է 20.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով նախատեսված չափաքանակին: Ծրագրի ակնկալվող արդյունքը Լեռնահանքային ձեռնարկությունների տեխնոլոգիական նախագծման նոր նորմերի մշակումն է: Նշված ծրագրի համար իրավական հիմք է հանդիսացել՝ ՀՀ «Ընդերքի մասին» օրենսգրքի 3-րդ հոդվածը և «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածը:

- «Տեխնիկական անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին կանոնադրական խնդիրների իրականացման և տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման ծրագիրը նոր ծրագիր է: Ծրագրի իրականացման համար ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է՝ 52.0 մլն դրամ:

Նշված ծրագրի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» 2005 թվականի հոկտեմբերի 24-ին ընդունված ՀՀ օրենքով, որը ուժի մեջ է մտել 2006թ. հունվարի 1-ից:

Ծրագրի իրականացման նպատակը «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում տեխնաժին վթարների կանխարգելումն է, դրանց հետևանքների վերացումը, նման վթարների հետևանքով հասարակությանը և տնտեսությանը հասցվող վնասների ռիսկի նվազեցումը, ինչպես նաև բնակչության և շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը:

Ծրագրի իրականացումը կնպաստի ՀՀ կառավարության ընդհանուր նպատակի իրագործմանը տեխնիկական անվտանգության պետական կարգավորման բնագավառում:

-«Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության հետանդամակցային պարտավորությունների իրականացման», ծրագիրը նույնպես նոր ծրագիր է: Ծրագրի իրականացման համար ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է՝ 38.0 մլն.դրամ:

Ծրագրի իրականացման նպատակը ԱՀԿ-ում ընթացող գործընթացների, բազմակողմ բանակցությունների ընթացիկ փուլի, համաշխարհային առևտրի ընթացիկ զարգացումների, վերլուծությունների, նորությունների վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրումն է :

Ծրագրի յուրաքանչյուր արդյունքին հասնելու համար անհրաժեշտ միջոցառումներն են՝

ա/ ԱՀԿ-ում ընթացող գործընթացների, համաշխարհային առևտրի ընթացիկ զարգացումների, վերլուծությունների, նորությունների, ինչպես նաև ԱՀԿ շրջանակներում ընթացող բազմակողմ բանակցությունների ընթացիկ փուլի և զարգացումների լուսաբանում, վերլուծությունների իրականացում,

բ/ ԱՀԿ յուրաքանչյուր երկրի համար առանձին դասակարգիչների ստեղծում, որտեղ կհավաքագրվեն այդ երկրների (ինչպես նաև անդամակցման գործընթացում գտնվող երկրների) առևտրատնտեսական բնագավառին վերաբերվող բոլոր գործող օրենքներն ու կանոնակարգերը,

գ/ Փոփոխման ենթակա և նոր ՀՀ օրենսդրական ակտերի նախագծերի հավաքագրում և դրանց ներկայացում,

դ/ ՀՀ ԱՀԿ հետանդամակցային պարտավորությունների կատարման ընթացքի մեկնաբանում,

ե/ ՀՀ-ում տեղի ունեցող առևտրատնտեսական բնագավառին վերաբերող գործընթացների, ՀՀ հարկային, մաքսային կանոնակարգերի և շուկայի կոնյուկտուրայի ներկայացում,

զ/ ԱՀԿ անդամ երկրների առևտրատնտեսական օրենքների, իրավական ընթացակարգերի, առևտրատնտեսական քաղաքականությունների, ռեժիմների, վերջիններիս զարգացման դինամիկայի վրա հիմնված ներկա իրավիճակի և ապագա կանխատեսումների մասին տեղեկատվության հավաքագրում և մեկնաբանում:

Այս ոլորտում նախագծված 2007 թվականի բյուջետային ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 11 աղյուսակում (առանց վարկային ծրագրի):

ՀՀ առևտրի և տնտեսական զարգացման բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպության 2007թ. ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված է սույն բացատրագրի N 20-7 աղյուսակում :

Բացի վերը նշված ծրագրերի 2007 թվականին առևտրի և տնտեսական զարգացման ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. Ձեռնարկությունների ինկուբատորի ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակներն են՝ նորաստեղծ ձեռնարկություններին բիզնեսի զարգացման ծառայությունների տրամադրումը և շարունակական ուսուցումն ու վերապատրաստումը: Մասնավորապես, անհյուրընկալ բիզնես միջավայրում օտարերկրյա ընկերությունների հետ բիզնես կապերին աջակցելու միջոցով ընկերության ձևավորման հնարավորության ցուցադրումը,

տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների հնարավորության ցուցադրումը, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտների մասնագետների, ուսանողների, ընկերությունների կառավարիչների և աշխատակիցների տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում կարողությունների շարունակական զարգացման մեխանիզմների փորձարկումը:

Ծրագիրը համաձայն վարկային համաձայնագրի նախատեսվում էր ավարտել 2006 թվականի դեկտեմբերի 31-ին, սակայն որոշ պայմանագրերի գծով վճարումները նախատեսված է իրականացնել 2007 թվականի ընթացքում՝ կապված պայմանագրերով նախատեսված մատակարարվող ապրանքների, իրականացվող աշխատանքների և ծառայությունների ընդունման և վճարման համար պահանջվող ժամանակից:

2. Օտարերկրյա ներդրումների և արտահանման խթանման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ օտարերկրյա ներդրողներին հայաստանյան շուկա ներգրավելու նպատակով ռազմավարության մշակումը, գործարար գործարքների ձևակերպման ռացիոնալիզացման և մասնավոր ու պետական հատվածների հարաբերությունների պարզեցման ուղղությամբ միջոցառումների մշակումը: Ծրագիրը նպատակաուղղված է արտաքին ներդրումների խթանման և արտահանումների զարգացման համար պատասխանատու կառույց համարվող Ջարգացման հայկական գործակալության (ՋՀԳ) հզորացմանը:

ՀՀ էներգետիկայի ոլորտի համար (առանց նպատակային վարկային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի), ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 738.8 մլն դրամ, որից՝

- **«Հայկական ԱԷԿ» ՓԲԸ-ում աշխատած միջուկային վառելիքի չոր եղանակով պահպանման պահեստարանի կառուցում»** ծրագրով 717.9 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով այս նպատակով ծախսեր չեն նախատեսվել):

-**«Պետական աջակցություն «Ռադիոակտիվ քափոնների վնասազերծում» ՓԲԸ-ին»** ծրագրով՝ 20.9 մլն դրամ (ծրագիրը շարունակական է): 2007 թվականին նշված ծրագրով նախատեսված գումարը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով սահմանված չափաքանակին:

Այս ոլորտում նախագծված 2007 թվականի բյուջետային ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 12 աղյուսակում (առանց վարկային ծրագրի):

Բացի այդ, էներգետիկայի ոլորտում 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել նաև հետևյալ նպատակային վարկային ծրագրերը.

1. Քաղաքային ջեռուցման ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ մեծացնել մաքուր, արդյունավետ, ապահով և մատչելի ջեռուցման տեխնոլոգիաների օգտագործումը քաղաքային դպրոցներում և բազմաբնակարան շենքերում:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին որակյալ ջերմամատակարարման համակարգի ստեղծման նպատակով մասնավորապես նախատեսվում է օրենսդրական դաշտի բարելավում և գազի ու ջեռուցման ծառայությունների կանոնակարգերի, անվտանգության ստանդարտների, մատակարարների և սարքավորումների համար վկայագրերի մշակում, բնակարանատերերի ընկերակցությունների, ջերմամատակարար ընկերությունների և տեղական ֆինանսական հաստատությունների կարողությունների կառուցում համայնական ջեռուցման համակարգերի անցկացման համար, ջեռուցման և դրան առնչվող ենթակառուցվածքների ֆինանսավորում, մասնավորապես՝ բնակարանատերերի համար ջեռուցման ծառայությունների մատչելիությունն ընդլայնելու համար ենթավարկերի տրամադրում և բարելավված ջեռուցման ծառայություններից օգտվելու համար ապրանքների, աշխատանքների և դրամաշնորհների տրամադրում բազմաբնակարան շենքերում ապրող աղքատ տնտեսություններին, գազով աշխատող տեղական ջեռուցման համակարգերի տեղադրման և վերականգնման համար ընտրված դպրոցներին ապրանքների, աշխատանքների և խորհրդատվական ծառայությունների մատուցում և այլն:

2. Համակցված շոգեգազային ցիկլով էներգաբլոկի կառուցման ծրագիր (Միջազգային համագործակցության ճապոնական բանկ)

Ծրագրի նպատակն է «Երևան ՋԷԿ» ՓԲԸ-ում համակցված շոգեգազային ցիկլով բնական գազով աշխատող նոր էներգաբլոկի կառուցում՝ 205 Մվտ էլեկտրական և 103 Գկալ/ժամ ջերմային հզորությամբ, ինչն ունի իր տնտեսական և էկոլոգիական առավելությունները:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին մասնավորապես նախատեսվում է հիմնականում այս ծրագրի իրականացման համար խորհրդատվական և նախագծահետազոտական աշխատանքների իրականացում և ծրագրի գլխավոր կապալառուի ընտրության դեպքում կանխավճարի և որոշ մատակարարված ապրանքների դիմաց վճարում:

3. Էլեկտրահաղորդման գծերի և բաշխիչ ցանցերի վերականգնման ծրագիր (Միջազգային համագործակցության ճապոնական բանկ)

Ծրագրի նպատակն է՝ էլեկտրաէներգիայի հաղորդման և բաշխման համակարգերի վերականգնումը, ֆինանսական կարգապահության ուժեղացումը, ճյուղային հաստատություններում հզորությունների կառուցումը, ինչը նախատեսում է թվով 15 հատ 110 կվ հզորությամբ ենթակայանների հիմնական սարքավորումներով վերազինում, բարձրավոլտ ենթակայանների համար անհրաժեշտ սարքավորումների ձեռքբերում, ՀՀ էներգահամակարգի նոր SCADA/Կապի համակարգի ներդրում, ինչպես նաև խորհրդատվական աշխատանքների իրականացում:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին մասնավորապես նախատեսվում է վերը նշված աշխատանքների իրականացման համար կապալառուների ընտրության 2 մրցույթ և համապատասխան պայմանագրերի կնքում, ինչի արդյունքում կվճարվեն կնքված պայմանագրերի կանխավճարային գումարները:

4. Էլեկտրաէներգիայի տեղափոխման սեկտորի վերակառուցման ծրագիր (Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկ (KFW))

Ծրագրի նպատակն է ՀՀ կառավարության և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության միջև 1998 թվականի դեկտեմբերի 12-ին կնքված «1997 թվականի ֆինանսական համագործակցության մասին» համաձայնագրով տրամադրված 27.5 մլն գերմանական մարկ վարկի մնացորդային գումարով և ՀՀ կառավարության և Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության միջև 2004 թվականի ապրիլի 5-ին կնքված «Կովկասյան նախաձեռնության շրջանակներում ֆինանսական համագործակցության մասին» համաձայնագրով նախատեսվող 4.7 մլն Եվրո վարկային միջոցներով նախատեսված «Ալավերդի-2» ենթակայանի ամբողջական վերականգնման աշխատանքների իրականացումը՝ ներառյալ բոլոր էլեկտրական սարքավորումների փոխարինումը նոր արևմտաեվրոպական սարքավորումներով:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին մասնավորապես նախատեսվում է վերը նշված աշխատանքների իրականացման համար գլխավոր կապալառուին վճարել պայմանագրի գումարի երաշխիքային գումարները:

5. Վերականգնվող էներգետիկայի ծրագիր (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն)

Ծրագրի նպատակն է՝ նոր հողմային կայանների և փոքր հիդրոկայանների կառուցում և գործող հիդրոկայանների վերականգնում, որն իրականացվելու է ենթավարկերի տրամադրման միջոցով:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականին նախատեսվում է վարկերի տրամադրում «Կասկադ-Կրեդիտ» վարկային կազմակերպությանը, որն իր հերթին այդ գումարները ենթավարկերի տեսքով պետք է տրամադրի ծրագրի շահառուներին:

Միաժամանակ էներգետիկայի ոլորտում 2007 թվականին Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ նախատեսվում է իրականացնել **Վերականգնվող էներգետիկայի դրամաշնորհային ծրագիրը**:

Բնապահպանության ոլորտում ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով (առանց նպատակային վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում ստացվող միջոցների և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի) նախատեսվում է հատկացնել 1422.4 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով հաստատված 1278.5 մլն դրամ և ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1382.0 մլն դրամի դիմաց), որից 1110.7 մլն դրամ գումարն ուղղվելու է ընթացիկ ծախսերին, իսկ 311.7 մլն դրամը՝

կապիտալ ծախսերին: ոլորտին հատկացված միջոցները ուղղվելու են հետևյալ ծրագրերի իրականացմանը:

Ձկան պաշարների համալրման համար նախատեսված է 10.0 մլն դրամ: Ծրագրով իրականացվելու է Հայաստանի հազվագյուտ և անհետացող ձկնատեսակների արհեստական վերարտադրությունը և դրանց մանրածկերի վերադարձը Սևանա լիճ:

Սևանա լճում սիգի, կարասի, խեցգետնի արդյունագործական պաշարների որոշման և պոպուլյացիայի վիճակի ու թվաքանակի գնահատման և հաշվառման նպատակով նախատեսվել է 4.0 մլն դրամ:

«Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը նախատեսվում է 4.8 մլն դրամ, որի շրջանակներում իրականացվելու է ՀՀ տարածքում ընդերքի երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների հաշվառման, ստացված արդյունքների վերլուծության և ընդհանրացման, այդ աշխատանքների պետական գրանցման, հանքավայրերի և օգտակար հանածոների պաշարների հաշվառման, երկրաբանական հաշվետվությունների հավաքագրման և պահպանման ապահովումը:

ՀՀ Արմավիրի, Շիրակի և Վայոց Ձորի մարզերում պահուստային հանքավայրերի գույքագրմանն ուղղվելու է 25.3 մլն դրամ:

Թվարկված ծրագրերի համար նախատեսված գումարները համապատասխանում են ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակին:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքներին ուղղվելու է 39.0 մլն դրամ, որի շրջանակներում իրականացվելու են տարածաշրջանային երկրաբանական, երկրաքիմիական, երկրաֆիզիկական, հիդրոերկրաբանական աշխատանքներ: Ծախսերի ավելացումը 20.0 մլն դրամի չափով ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակի նկատմամբ պայմանավորված է ՀՀ տարածքի երկրաբանական արտածին պրոցեսների (սողանքների) մշտադիտարկումների և ՀՀ հանքահունքային հենքի զարգացման ռազմավարության մշակման աշխատանքների նախատեսմամբ:

Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների գործունեությունն ապահովելու համար ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակին համապատասխան նախատեսվում է 401.6 մլն դրամ, որի շրջանակներում «Սևան» և «Դիլիջան» ազգային պարկերում, «Խոսրովի անտառ», «Շիկահող» պետական արգելոցներում, ինչպես նաև «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ի տնօրինության ներքո գտնվող բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում կատարվելու են ազգային պարկերի և արգելոցների բնական էկոհամակարգերի, լանդշաֆտային ու կենսաբանական բազմազանության, գենոֆոնդի, բնության ժառանգության գիտական ուսումնասիրության, պահպանության, վերականգնման, վերարտադրության, հաշվառման, գույքագրման դիտանցի ապահովումը, բնու-

թյան հուշարձանների պահպանությունը, ինչպես նաև տնկարկների պահպանության և պաշտպանության իրականացումը:

Սևանա լճի ջրածածկ անտառտնկարկների մաքրման աշխատանքների կատարման համար նախատեսվել է 41.7 մլն դրամ, որի հաշվին իրականացվելու է շուրջ 125 հա ջրածածկ անտառտարածքի մաքրման աշխատանքներ:

Նախագծով 5.0 մլն դրամ ուղղվելու է Էրեբունի արգելոցին տեխնիկական աջակցության և սարքավորումների տրամադրման և «Արգելոցապարկային համալիր» ՊՈԱԿ-ում մոնիտորինգի ու հետազոտական կայանի ստեղծման նպատակով:

ՀՀ կենդանիների և բույսերի Կարմիր գրքի լրամշակման նպատակով նախագծով ուղղվելու է 9.9 մլն դրամ:

«Սոսու» պուրակ» պետական արգելավայրի վերականգնման նպատակով նախատեսվել է 23.0 մլն դրամ:

Բնապահպանական ոլորտի գծով վերլուծական-տեղեկատվական աշխատանքների, համակարգչային ցանցի սպասարկման և զարգացման միջոցառումների իրականացմանն ուղղվելու է 18.3 մլն դրամ: Ծախսերի աճը ՀՀ 2007-2009թթ. միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակի համեմատ 9.7 մլն դրամով պայմանավորված է աշխատանքների ծավալների ավելացմամբ, ինչպես նաև կապիտալ ակտիվների ձեռքբերման նախատեսմամբ:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովող նորմատիվ փաստաթղթի մշակման աշխատանքներին նախատեսվել է ուղղել 5.0 մլն դրամ:

Հանրապետության ջրային օբյեկտների և օդային ավազանի աղտոտվածության վիճակի մոնիտորինգի իրականացման համար նախատեսվում է հատկացնել 91.9 մլն դրամ՝ ՀՀ 2007-2009թ.թ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար սահմանած չափաքանակին համապատասխան:

«Հայաստանի հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի պետական ծառայություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը նախատեսվել է 369.8 մլն դրամ, որի հաշվին իրականացվելու է ՀՀ պետական իշխանության մարմիններին, ազգաբնակչությանը, տնտեսության տարբեր ճյուղերին հիդրոօդերևութաբանական փաստացի պայմանների և դրանց սպասվող փոփոխությունների, կլիմայի ներկա և հետագա վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությամբ ապահովումը: Ծախսերի ավելացումը ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակի համեմատ 17.9 մլն դրամով բացատրվում է «Ծազկածորը՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխանող զբոսաշրջության կենտրոն» նպատակային խնդիրների լուծման միջոցառումների ցանկով նախատեսված հիդրոօդերևութաբանական միջոցառումներ» և «Սևանա լճում և նրա ավազանում կատարվող հիդրոօդերևութաբանական մոնիտորինգի ծրագրի» ծրագրերի իրականացման համար նախատեսված 7.0 մլն դրամի չափով ծախսերը՝ «Պետական աջակցություն «Հայաստանի հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի պետական ծառայություն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրում

ներառելու հետ, ինչպես նաև 10.9 մլն դրամի չափով աշխատավարձի գծով (գիշերային և չնորմավորված աշխատանքի, բարձրլեռնայնության դիմաց լրավճարների) և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով ծախսերի ավելացմամբ:

Հիդրոօդերևութաբանական կայանների և «Շրջակա միջավայրի վրա ներգործության մոնիտորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տեխնիկական վերազինման նպատակով նախագծով նախատեսվել է համապատասխանաբար 71.1 մլն դրամ և 91.4 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակին:

«Ծաղկածորը միջազգային չափանիշներին համապատասխանող զբոսաշրջության կենտրոն» նպատակային խնդիրների լուծման ծրագիրը և միջոցառումների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 6-ի N 948-Ն որոշման համաձայն նախագծում նախատեսվել է 19.1 մլն դրամ` Ծաղկածորի օդային ավազանի աղտոտվածության մոնիտորինգի կայանի ստեղծման և շահագործման նպատակով: ՀՀ 2007-2009թ.թ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար սահմանած չափաքանակի նկատմամբ ծախսերի ավելացումը 13.3 մլն դրամով բացատրվում է դիտակայանի կառուցման և տվյալների անընդհատ փախանցման ու կայանի ավտոմատ կառավարման 2 ծրագրային փաթեթների ձեռքբերման գծով ծախսերի նախատեսմամբ:

Ջրային պետական կադաստրի տեխնիկական իրականացման ծրագրին, ինչպես նաև Ջրի ազգային ծրագրի մշակման աշխատանքներին (ծրագրի շրջանակներում կատարվելու են նաև ՀՀ Արարատի և Շիրակի մարզերում խորքային հորերի և բնաղբյուրների գույքագրման աշխատանքներ) նախատեսվել է համապատասխանաբար` 16.3 մլն և 81.8 մլն դրամ:

Նախագծով նախատեսվել է 7.0 մլն դրամի չափով պետական աջակցություն «Թափոնների ուսումնասիրության կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությանը:

«Շիկահող» ՊՈԱԿ-ի վարչական շենքի հիմնանորոգման, Արաքս գետի հիդրոլոգիական դիտակետերի վերանորոգման և շինարարական աշխատանքների, Հայաստանի Հանրապետությունում «Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին» Ստոկհոլմի կոմվեցիայի իրականացման գործողությունների ազգային ծրագրով նախատեսված միջոցառումների իրականացման նոր ծրագրերին ուղղվելու է համապատասխանաբար 15.0 մլն դրամ, 43.2 մլն դրամ և 4.9 մլն դրամ:

Այս ոլորտում նախագծված 2007 թվականի բյուջետային ծախսերի համեմատությունը` 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 13 աղյուսակում (առանց վարկային ծրագրի և պետական կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերի):

Բնապահպանության բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-8 աղյուսակում:

Բացի այդ, 2007 թվականին բնապահպանության ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել **Բնական պաշարների կառավարման և չքավորության նվազեցման ծրագիրը (Համաշխարհային բանկ, Միջազգային զարգացման ընկերակցություն):**

Ծրագրի նպատակն է՝ բնական ռեսուրսների պայմանների բարելավումը՝ կառավարման համակարգի բարեփոխումների միջոցով և գյուղական բնակչության աղքատության նվազեցումը ՀՀ Տավուշի և Գեղարքունիքի մարզերի լեռնային գոտիներում: Տարածաշրջանային և գլոբալ մակարդակներում ծրագիրը կնպաստի Հարավային Կովկասի այս տարածաշրջանի յուրահատուկ էկոհամակարգի բարելավմանը և հզորացմանը: Ծրագիրը կստեղծի երկարաժամկետ ֆիսկալ օգուտներ՝ որպես մեծացված տեղական եկամուտների և տեղական հարկերից եկամուտների ու սոցիալական պաշտպանության ավելի ցածր ծախսերի արդյունք: Սոցիալական օգուտներից կլինեն, մասնավորապես, տեղական եկամուտների աճը, աշխատատեղերի թվի ավելացումը, անտառների կառավարումից առաջացած եկամուտների աճը:

Ծրագրի շրջանակներում 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է աջակցություն ցուցաբերել 16 միկրոհավաք ավագանների կառավարման պլանների նախապատրաստման և այդ պլաններով նախատեսված գործողությունների իրականացմանը: Մինչև ծրագրի ավարտը նախատեսվում է ընդգրկել 40 ջրահավաքներ: 2007 թվականի ընթացքում իրականացվելու են անտառվերականգնման աշխատանքներ Իջևան և Սևքար անտառտնտեսությունների տարածքներում: Նախատեսվում է նաև կատարելագործել այս բնագավառը կարգավորող ՀՀ օրենսդրությունը և իրականացնել համակարգի կառուցվածքային բարեփոխումներ, աջակցել «Հայաստառ» ՊՈԱԿ-ի թվով 5 անտառտնտեսության կառավարման պլանների մշակմանը, դրանց ենթակառուցվածքների հզորացմանը, կադրերի վերապատրաստմանը և մասնագիտական որակավորման բարձրացմանը, «Սևան» և «Դիլիջան» ազգային պարկերի կառավարման պլանների մշակմանը, ենթակառուցվածքների հզորացմանը, պարկերի տարածքներում և պահպանական գոտիներում կենսաբազմազանության պահպանությանը, արդյունավետ օգտագործման ուղիների մշակմանը, կադրերի վերապատրաստմանը և մասնագիտական որակավորման բարձրացմանը, հասարակության էկոլոգիատեղեկատվական աշխատանքների իրականացմանը:

Միաժամանակ, Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ նախատեսվում է իրականացնել նաև **Բնական պաշարների կառավարման և չքավորության նվազեցման նպատակային դրամաշնորհային ծրագիր:**

Տրանսպորտի և կապի ոլորտին 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 21558.4 մլն դրամ (առանց պետական կառավարման ապարատի), ՀՀ 2006թ. պետական բյուջեով հաստատված 19899.5 մլն դրամի դիմաց: Ավելացումը հիմնականում պայմանավորված է «ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ճանապարհների 2006-2008թթ. եռամյա զարգացման և 2006թ. վերականգնման ու պահպանման տարեկան աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.12.2005թ. № 2412-Ն

որոշմամբ, ինչպես նաև ավտոճանապարհների հիմնանորոգման և պահպանման աշխատանքների ծավալների աճով:

1.«Պետական նշանակության ավտոճանապարհների հիմնանորոգում» ծրագրով «ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ճանապարհների 2006-2008թթ. եռամյա զարգացման և 2006թ. վերականգնման ու պահպանման տարեկան աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 29.12.2005թ. № 2412-Ն որոշման կատարումն ապահովելու նպատակով ՀՀ 2007թ պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է 13674.0 մլն դրամ: Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Նախագահի և ՀՀ վարչապետի հանձնարարականներով, ՀՀ կառավարության որոշումներով, «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագրի շրջանակներում կնքված համաձայնագրերով՝ ՀՀ կառավարության ստանձնած պարտավորությունների և գարնանային հեղեղումներից քանդված ճանապարհահատվածների վերականգնման աշխատանքների կատարումը:

ՀՀ կառավարության առանձին որոշումներով նշված ծրագրով նախատեսված աշխատանքների մի մասն ավարտվելու է 2006թ., իսկ այդ տարում կատարված աշխատանքների դիմաց վճարումների ֆինանսավորման մնացորդային մասը նախատեսվում է իրականացնել 2007թ.:

2.«Պետական նշանակության ավտոճանապարհների պահպանում և շահագործում» ծրագրով ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ճանապարհների 2006-2008թթ. եռամյա զարգացման և 2006թ. վերականգնման ու պահպանման տարեկան աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2005թ. դեկտեմբերի 29-ի № 2412-Ն որոշման համաձայն ՀՀ կառավարության ստանձնած պարտավորությունների իրականացումն ապահովման նպատակով ՀՀ 2007թ պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 5990.0 մլն դրամ: Նշված ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանության, միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոճանապարհների ընթացիկ նորոգման, նշագծման և ճանապարհային նշանների տեղադրման աշխատանքները, ինչպես նաև մի շարք կամուրջների և թունելների շահագործումը:

3. «Տեղական (մարզային) նշանակության ավտոճանապարհների պահպանում ու շահագործում և ձմեռային պահպանություն» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 469.4 մլն դրամ՝ մարզային նշանակության ավտոճանապարհների ձմեռային պահպանության, ինչպես նաև ճանապարհների ընթացիկ նորոգման աշխատանքների իրականացման համար:

4. «Տրանսպորտային օբյեկտների հիմնանորոգում» ծրագրով նախատեսվում է հատկացնել 615.0 մլն դրամ՝ «ՀՀ ընդհանուր օգտագործման պետական ճանապարհների 2006-2008թթ. եռամյա զարգացման և 2006թ. վերականգնման ու պահպանման տարեկան աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2005թ. դեկտեմբերի 29-ի № 2412-Ն որոշման համաձայն ՀՀ կառավարության ստանձնած պարտավորությունների իրականացումն ապահովելու նպատակով: Ծրագրով նախատեսվում է նաև իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 02.07.01թ. № 591 որոշմամբ հաստատված

Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհների տեխնիկական վթարավտանգ վիճակում գտնվող կամրջային կառուցվածքների հիմնանորոգման աշխատանքները:

5. «ՀՀ համայնքներին կենտրոնական փողոցների բարեկարգման համար սուբվենցիայի տրամադրում» ծրագրով նախատեսվում է Աշտարակի և Եղեգնաձորի քաղաքային համայնքներին հատկացնել 50.0-ական մլն դրամ:

6. «Ծաղկաձորի ճանապարհների հողային աշխատանքների իրականացում ծրագրով Ծաղկաձորի ճանապարհների հողային աշխատանքների կատարման համար նախատեսվում է հատկացնել 220.0 մլն դրամ:

7. «ՀՀ ոչ ռեզիդենտ կազմակերպությունների կողմից գեղջ սակագնով կամ անվճար ծառայություններ մատուցելու հետևանքով չստացված եկամուտների փոխհատուցում» ծրագրով ՀՀ 2007թ. պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է հատկացնել 20.0 մլն դրամ, որը համապատասխանում է ՀՀ 2007- 2009 թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով այս ծրագրի գծով 2007թ. համար հաստատված չափաքանակին:

8. «Պետական աջակցություն «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է հատկացնել 470.0 մլն դրամ` ՀՀ կառավարության 06.10.2005թ. «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՊՈԱԿ ստեղծելու մասին № 1807-Ն որոշման համաձայն «ՀՀԿ» ՊՈԱԿ-ին պետական աջակցություն ցուցաբերելու համար:

Այս ոլորտում 2007թ. բյուջեի նախագծով նախատեսված ծախսերի համեմատությունը` ՀՀ 2005թ. բյուջետային տարվա փաստացի և ՀՀ 2006թ. բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի № 14 աղյուսակում:

Տրանսպորտի և կապի բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-9 աղյուսակում:

ՀՀ անշարժ գույքի կադաստրի ուղորտում ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 729,7 մլն դրամի ծախս ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված 1069,2 մլն դրամի դիմաց: Հատկացված միջոցների հաշվին 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ ծրագրերը.

1.«Կադաստրային քարտեզագրում` առաջին պետական գրանցման աշխատանքների իրականացում» ծրագրով նախատեսվել է 5.0 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնա-ժամկետ ծախսային ծրագրով 2007 թվականի համար սահմանված 10,0 մլն դրամ չափաքանակի դիմաց):

Ծրագրի իրականացման հիմնական նպատակը 1998-2002 թվականների ընթացքում քարտեզագրված Հայաստանի Հանրապետության Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի, Շիրակի և Տավուշի մարզերի 11 համայնքների կադաստրային քարտեզների և հատակագծերի թարմացումն է` մշտապես արդիական, ժամանակակից մակարդակին և տեղանքին համապատասխան քարտեզներ ունենալու նպատակով:

2. «Գեոդեզիայի և քարտեզագրության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից իրականացվող աշխարհագրական անվանումների հաշվառման և գրանցման աշխատանքների պետական պատվեր» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 7,0 մլն. դրամ: Ծրագրով 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության աշխարհագրական անվանումների քարտադարանի (տեղեկատվական բանկի) վարման, համալրման և թարմացման աշխատանքներ, որոնք կրում են շարունակական բնույթ:

3.«Գեոդեզիայի և քարտեզագրության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից իրականացվող պետական մասշտաբային շարքի բազային քարտեզների ստեղծման և օդալուսանկարահանման աշխատանքների իրականացման պետական պատվեր» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 245,6 մլն դրամ: Ծրագրով 2007թ. ընթացքում նախատեսվում են պետական մասշտաբային շարքի բազային տեղագրական քարտեզների ստեղծման աշխատանքներ իրականացնել նաև ԼՂՀ տարածքում:

4. «Քարտեզագրված միավորների թվայնացման աշխատանքների իրականացման պետական պատվեր» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 1,797 մլն դրամ: Ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է ճշգրտված գրաֆիկական տվյալների մուտքագրում և թվայնացում, ինչպես նաև նախկինում քարտեզագրված ՀՀ 11 համայնքների ճշգրտված անշարժ գույքի միավորների թվայնացում Կադաստրային քարտեզագրման անշարժ գույքի միավորների ծածկագրում:

5.«Գույքի նկատմամբ իրավունքների առաջին պետական գրանցման աշխատանքների իրականացում և սեփականության իրավունքի վկայականների տրամադրում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 40,0 մլն դրամ: ՀՀ 2007-2009թթ. ՄԺԾԾ-ով սահմանված չափաքանակում նշված աշխատանքների համար գումար նախատեսված չէ: Ծրագրով նախատեսում է ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության հայտերի հիման վրա կատարել 40.0 մլն դրամի պետական գրանցում, ավարտել գույքի և դրա նկատմամբ իրավունքների ու սահմանափակումների մասին տեղեկատվական համակարգի ստեղծումը, գույքի և դրա նկատմամբ իրավունքների և սահմանափակումների մասին տվյալների մատչելիության, օբյեկտիվության և անընդհատության ապահովումը:

6.«Գեոդեզիական աշխատանքների իրականացման (WGS-84 համաշխարհային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգում նոր գեոդեզիական ցանցի ստեղծման աշխատանքների շարունակություն) աշխատանքների պետական պատվեր» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 40,0 մլն դրամ: Ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գեոդեզիական պլանային և բարձունքային ցանցերի արդիական վիճակում պահելը և Հայաստանի Հանրապետության պետական վարչատարածքային միավորների (համայնքների) սահմանների ամրացման աշխատանքների իրականացման, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում WGS-84

համաշխարհային գեոդեզիական կոորդինատային համակարգում ստեղծված 0-ական, 1 և 2 դասի ցանցի արդիականացման, հիմնակետերի պահպանման, ինչպես նաև ոչնչացված հիմնակետերի վերականգնման և դիտարկման, նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթերի մշակման միջոցառումներն ու ֆինանսավորման հաշվարկները :

7. «Անշարժ գույքի պետական միասնական կադաստրի տեղեկատվության տրամադրում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 20.0 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով այս աշխատանքների համար նախատեսված 30,0 մլն դրամի դիմաց):

Ծրագրով 2007 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրավունքների պետական գրանցման մեխանիզմների կատարելագործում և կադաստրային տվյալների մասին տեղեկատվության մատչելիության, անընդհատության և օբյեկտիվության ապահովում:

8. «Գույքահարկի և հողի հարկի բազայի ստեղծման նպատակներով անշարժ գույքի, այդ թվում՝ հողերի կադաստրային գնահատման աշխատանքների իրականացում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 40.0 մլն դրամ: Ծրագրով 2007թ. ընթացքում նախատեսվում են՝ «Գույքահարկի մասին» ՀՀ օրենքի բաղկացուցիչ մասը կազմող հավելվածով սահմանված Շենքերի և շինությունների կադաստրային գնահատման կարգին համապատասխան, իրականացնել շենքերի և շինությունների կադաստրային գնահատություններ:

9. «Անշարժ գույքի կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգի ներդրում, զարգացում և տեղեկատվական բանկի սպասարկում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 133,8 մլն դրամ (ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսային ծրագրով այս աշխատանքների համար նախատեսված 158,8 մլն դրամի դիմաց):

Ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է տարածքային ստորաբաժանումներում կադաստրային գործերի տվյալների մուտքագրում և էջերի տեսաներածում, շենքերի, շինությունների թվային պլան - հատակագծերի ստեղծում:

10. «Երկրատեղեկատվական համակարգի նախագծում, ներդրում և սպասարկում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 87,3 մլն դրամ:

Ծրագրով 2007 թվականին նախատեսվում է իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության Ալավերդի քաղաքի և Երևան քաղաքի Արաբկիր, Աջափնյակ և Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքների բազային երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծման աշխատանքները, որոնք իր մեջ ներառում են թվային քարտեզագրական հիմքի ստեղծումը և անհրաժեշտ տվյալների հավաքագրումը՝ տեղագրական և կադաստրային քարտեզների ու հատակագծերի հիման վրա:

11. «Անշարժ գույքի գնահատման նոր համակարգի ներդրման նպատակով հողի հարկի և դրա վրա գտնվող շենքերի և շինությունների, անշարժ գույքի շուկայի

համակարգված դիտարկումների իրականացման պետական պատվեր» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 47,0 մլն դրամ:

Ծրագրով 2007թ. ընթացքում նախատեսվում է՝ հողամասերի և դրանց վրա կառուցված շենքերի, շինությունների միասնական գնային իրավիճակի համակարգված դիտարկումների իրականացում (2007թ. ընթացքում, շարունակում յուրաքանչյուր տարի):

12. «Հասարակական տեղեկացվածություն» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 8,0 մլն դրամ: Ծրագրով 2007թ. նախատեսվում է ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից իրականացվող ընթացիկ և ծրագրային աշխատանքների վերաբերյալ բնակչությանն իրազեկելու նպատակով «Կադաստրի տեղակագիր» ամսագրի պատրաստում և հրատարակում (2007թվականին 12- համար):

13. «ՀՀ վարչատարածքային միավորների սահմանների նկարագրություն և վարչատարածքային նոր բաժանման կազմակերպում ու իրականացում» ծրագրով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է՝ 54,2 մլն դրամ:

Ծրագրով 2007թ. ընթացքում նախատեսվում է՝ համայնքների վարչական սահմաններից դուրս գտնվող պետական սեփականության տարբեր կատեգորիաների հողերը համայնքների վարչական սահմաններում ընդգրկելու աշխատանքները իրականացնել հանրապետության ամբողջ տարածքում:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ծախսերի համեմատությունը՝ 2005 թվականի բյուջետային տարվա փաստացի և 2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների հետ արտացոլված է սույն բացատրագրի N 15 աղյուսակում:

Պետական գույքի կառավարման բնագավառում ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի ծախսերը կազմված են երկու ծրագրերից.

«Աճուրդների կազմակերպման և անցկացման աշխատանքներ» ծրագրի գծով 2007թ. նախատեսվում է 19.0 մլն դրամ, (2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված 19.0 մլն դրամի դիմաց), ինչը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակին:

«Պետական գույքի հաշվառման, գույքագրման, ուսումնասիրությունների և գնահատման աշխատանքների իրականացում» ծրագրով նախատեսվում է 30.7 մլն դրամ (2006 թվականի բյուջետային տարվա համար հաստատված 30.7 մլն դրամի դիմաց), ինչը համապատասխանում է ՀՀ 2007-2009թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակին:

Պետական գույքի կառավարման բնագավառի պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատրագրի N 20-10 աղյուսակում:

Պաշտպանության բնագավառի ծախսերը ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել են **100,435.7 մլն դրամի** չափով, որից ռազմական կարիքների բավարարման համար նախատեսվել է հատկացնել **96,590.9 մլն դրամ**:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով պաշտպանության բնագավառի այլ ծախսերը հաշվարկվել են **3,844,8 մլն դրամ**, որից`

ա) «Պաշտպանության բնագավառի այլ ծախսեր» ծրագրով` **3,779.1 մլն դրամ**,

բ) այլընտրանքային ծառայության կազմակերպման համար` **26.9 մլն դրամ**, որից ՀՀ պաշտպանության նախարարության գծով` **11.4 մլն դրամ**, ՀՀ առողջապահության նախարարության գծով` **5.6 մլն դրամ** և ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության գծով` **9.9 մլն դրամ**,

գ) զորակոչիկներին վարորդական իրավունքի վկայականների տրման և քննությունների ընդունման համար` **38.8 մլն դրամ** (նշված գումարի հաշվարկը կատարվել է` 2160 զինվորների կտրվածքով):

Հասարակական կարգի պահպանության համակարգի պահպանման ծախսերի ֆինանսավորմանը 2007 թվականի պետական բյուջեից նախատեսվում է ուղղել **38,834.6 մլն դրամ**: Նշված ծախսերը ներառում են ոստիկանության, փրկարար ծառայության, քրեակատարողական ազգային անվտանգության և համակարգերի ծախսերը: Մասնավորապես`

ա) Ոստիկանության պահպանման ծախսերը ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել են **18,220.7 մլն դրամի** չափով, որից` **16,518.2 մլն դրամ** ուղղվելու է ընթացիկ ծախսերի, **1,702.5 մլն դրամը`** կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորմանը: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007-2009 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով 2007 թվականի համար նախատեսված չափաքանակի համեմատությամբ ոստիկանության պահպանման ծախսերն ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով ավել են նախատեսվել **1,888.9 մլն դրամի** չափով:

Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումները 2007 թվականին ծրագրավորվել են **9,442.1 մլն դրամի** չափով: Հաշվարկը կատարվել է ՀՀ վարչապետի 1999 թվականի ապրիլի 16-ի N 226; 2000 թվականի մայիսի 16-ի N 762 և ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հոկտեմբերի 13-ի N 1837-Ն որոշումներով սահմանված պաշտոնային դրույքաչափերին ու զինծառայողների թվակազմին համապատասխան:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները հաշվարկվել են **160.6 մլն դրամի** չափով` «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Նպաստները, որոնք տրվում են ՀՀ ոստիկանության համակարգից զինծառայողների սահմանված կարգով արձակվելու, ինչպես նաև երկարամյա ծառայության կենսաթոշակի անցնելու դեպքում հաշվարկվել են **130.0 մլն դրամի** չափով` ելնելով արձակվողների

կանխատեսվող թվաքանակից և «Ձինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից:

Սննդամթերքի ձեռքբերման ծախսերը հաշվարկվել են **1,425.1 մլն դրամի** չափով, որից **1,017.0 մլն դրամը**՝ համակարգի սպաների և ենթասպաների պարենային բավարարման համար (ՀՀ կառավարության 1998 թվականի սեպտեմբերի 10-ի որոշմամբ սահմանված չափին համապատասխան), իսկ **408.1 մլն դրամը**՝ ոստիկանության համակարգի զինվորների սննդի համար:

Գրասենյակային ապրանքների և նյութերի, փափուկ գույքի և հանդերձանքի, գույքի ու սարքավորումների ձեռքբերման, տրանսպորտի ծառայությունների վճարների, ներկայացուցչական, էլեկտրաէներգիայի և այլ կոմունալ ծախսերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են հիմնականում 2006 թվականի մակարդակով՝ ընթացիկ տարվա գներով:

Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, կապի ծառայությունների վճարների, վառելիքի և ջեռուցման ծախսերի և ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն, ՀՀ կառավարության 2006 թվականի ապրիլի 6-ի N 449-Ն, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2006 թվականի մայիսի 30-ի N 89-Ն որոշումներով ու ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005 թվականի դեկտեմբերի 7-ի N 404-Ն հրամանով սահմանված նոր սակագներին և տարեկան ծավալներին համապատասխան:

Այլ ծախսեր հողվածով նախատեսվել են **1,622.7 մլն դրամ** հատկացումներ որից՝ **883.6 մլն դրամը** կազմում են ոստիկանության «Պահպանություն» միավորման պահպանման ծախսերը, իսկ մնացած **739,1 մլն դրամը** նախատեսվում է ուղղել շենքերի, շինությունների վարձակալության, ներկայացուցչական և այլ ծառայությունների ձեռքբերման ծախսերի ֆինանսավորմանը, համապատասխանաբար՝ **23.7 մլն դրամ, 25.0 մլն դրամ և 690.4 մլն դրամ:**

Կապիտալ ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **1,702.5 մլն դրամի** չափով, որը 2006 թվականի հաստատվածի նկատմամբ ավել է նախատեսվել **539.8 մլն դրամի** չափով: Կապիտալ ծախսերով նախատեսված միջոցներն ուղղվելու են.

204.5 մլն դրամ՝ սարքերի և սարքավորումների ձեռքբերմանը,

- **628.0 մլն դրամ**՝ տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերմանը,
- **20.0 մլն դրամ**՝ այլ ակտիվների ձեռքբերմանը,
- **30.0 մլն դրամ**՝ ՀՀ ոստիկանության համակարգի աշխատակիցների համար բնակարանների ձեռքբերմանը,
- **3.0 մլն դրամ**՝ նախագծահետազոտական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **600.0 մլն դրամ**՝ կապիտալ շինարարության ծախսերի ֆինանսավորմանը, որից՝ **300.0 մլն դրամն** ուղղվելու է ՀՀ ոստիկանության Երևան քաղաքի վարչության կենտրոնական բաժնի նոր վարչական շենքի կառուցմանը, **150.0 մլն դրամը**՝ ՀՀ

նուստիկանության նոր վարչական շենքի կառուցմանը, իսկ **150.0 մլն դրամը** ուղղվելու է ՀՀ նուստիկանության Սևանի բաժանմունքի շենքի կառուցմանը,

- **217.0 մլն դրամ**՝ ՀՀ նուստիկանության մի շարք օբյեկտների կապիտալ նորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը:

Բացի այդ, Ոստիկանությանը ՀՀ անձնագրերի բլանկների տպագրության և պետավտոհամարանիշների ձեռքբերման նպատակով նախատեսված է համապատասխանաբար՝ **172.2 մլն դրամ** և **128.5 մլն դրամ** հատկացումներ:

բ) Հայաստանի փրկարար ծառայության համակարգի պահպանման ծախսերի ֆինանսավորմանը ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվում է ուղղել **3,321.0 մլն դրամ**, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է **559.3 մլն դրամով**: 2007 թվականին ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորմանը ուղղվելու է՝ **2,883.7 մլն դրամ**, իսկ կապիտալ ծախսերին՝ **437.3 մլն դրամ**: Մասնավորապես.

Աշխատավարձը և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումները 2007 թվականին ծրագրավորվել են **1,880.0 մլն դրամի** չափով, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ ավել է նախատեսվել **262.7 մլն դրամի** չափով: Աճը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2318-Ն որոշման համաձայն՝ պայմանագրային հիմունքներով հակահրդեհային պահպանություն իրականացնող 282 փրկարարական ծառայողների և 22 տեխնիկական սպասարկողների ծախսերը ՀՀ պետական բյուջե տեղափոխմամբ (նախկինում այն կատարում էր արտաբյուջետային միջոցների հաշվին), ինչպես նաև քաղծառայողի բազային պաշտոնային դրույքաչափը՝ 35500 դրամ սահմանմամբ: Հաշվարկը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2323-Ն որոշումով սահմանված Հայաստանի փրկարար ծառայողների պաշտոնային դրույքաչափերին, «Քաղաքացիական ծառայողների վարձատրության մասին» ՀՀ օրենքին (քաղծառայողի բազային պաշտոնային դրույքաչափը՝ 35500 դրամ, 2006 թվականի 30000 դրամի դիմաց) ու ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2318-Ն որոշմամբ սահմանված ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության Հայաստանի փրկարար ծառայության նոր թվակազմին համապատասխան:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները հաշվարկվել են **69.3 մլն դրամի** չափով՝ «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Նպաստները 2007 թվականի համար նախատեսվել են **88.1 մլն դրամի** չափով: Նշված միջոցները տրվելու են Հայաստանի փրկարար ծառայողներին առողջության, տարիքի ժամկետը լրանալու, հաստիքների կրճատման պատճառով ծառայությունից սահմանված կարգով արձակվելու և կենսաթոշակի անցնելու դեպքում:

Գրասենյակային ապրանքների և նյութերի, գույքի և սարքավորումների, դեղորայքի և վիրակապային նյութերի ձեռքբերման ծախսերը, ինչպես նաև սեփական տրանսպորտի

պահպանման ծախսերը 2007 թվականի համար ծրագրավորվել են հիմնականում 2006 թվականի մակարդակով:

Գործուղումների ու ծառայողական ուղևորությունների ծախսերի գծով 2007 թվականին նախատեսվել է՝ **10.6 մլն դրամ**, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է՝ **2.2 մլն դրամով**, պայմանավորված՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն որոշմամբ սահմանված նոր սակագներով:

Փափուկ գույքի և հանդերձանքի գումարները 2007 թվականին նախատեսվել են **82.2 մլն դրամի** չափով,

Կապի ծառայությունների վճարները 2007 թվականի համար նախատեսվել են **42.4 մլն դրամ**՝ ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005 թվականի դեկտեմբերի 7-ի N 404-Ն հրամանով սահմանված սակագներին և ՀՀ կառավարության 2005 թվականի օգոստոսի 4-ի N 1171-Ն որոշմամբ սահմանված նորմաներին ու տարեկան ծախսերին համապատասխան:

Աննդամթերքի ձեռքբերման ծախսերը հաշվարկվել են **361.4 մլն դրամի** չափով՝ փրկարարական ծառայողների պարենային բավարարման համար (ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2323-Ն որոշմամբ սահմանված չափին համապատասխան):

Կոմունալ ծախսերը 2007 թվականի համար նախատեսվել են **97.3 մլն դրամ**, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է՝ **26.5 մլն դրամով**, պայմանավորված գազի և ջրի սակագների բարձրացմամբ:

Կապիտալ ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **437.3 մլն դրամի** չափով, որից **25.0 մլն** դրամն ուղղվելու է համակարգի թվով 5 հրշեջ մասերի հիմնանորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը, իսկ **412.3 մլն դրամը**՝ կապիտալ ակտիվների ձեռքբերմանը, որն էլ իր մեջ ներառում է՝

ա) ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումների հիման վրա բնակչության ազդարարման կենտրոնացված համակարգերի ներդրման նպատակով համապատասխան սարքավորումների ձեռքբերում, որից ՀՀ Սյունիքի մարզում՝ **48.1 մլն դրամ**, ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում՝ **43.9 մլն դրամ** և ՀՀ Տավուշի մարզում՝ **45.4 մլն դրամ**,

բ) Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև տեղեկատվության ընդունման և մշակման տիեզերական մոնիտորինգի կենտրոնի ստեղծման համար համապատասխան սարքավորումների ձեռքբերում՝ **125.0 մլն դրամ**,

գ) թվով 8 հատ ՋԻԼ-130-AB մակնիշի հրշեջ ավտոմեքենաների ձեռքբերում՝ **150.0 մլն դրամ**:

Քաղցի այդ, 13 խմբի 05 ենթախմբի «06. Պետական աջակցություն «Սթնուլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ին» ծրագրով նախատեսվել է **113.1 մլն դրամ**, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ աճել է՝ **42.4 մլն դրամով**, պայմանավորված՝ 2007 թվականի ընթացքում ևս 15 հատ նոր արգենտինյան գեներատորների շահագործման ծախսերի նախատեսմամբ: Նշմած նոր 15

գեներատորները կտեղադրվեն ՀՀ Արմավիրի մարզում, որոնց շահագործումն ու սպասարկումը նույնպես իրակացվելու է հիշյալ ՊՈԱԿ-ի կողմից: 2006 թվականի բյուջետային տարում վերոհիշյալ ՊՈԱԿ-ի կողմից իրականացվում էր ՀՀ Արագածոտի մարզում տեղադրված 15 հատ գեներատորների շահագործում: ՊՈԱԿ-ի 2007 թվականի ֆինանսատնտեսական գործունեության ծրագրային կանխատեսվող ցուցանիշներն արտացոլված են սույն բացատագրի N 20-5 աղյուսակում:

գ) Քրեակատարողական համակարգի պահպանման ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **5,617.1 մլն դրամի** չափով, որը ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատվածի նկատմամբ աճել է **1,188.6 մլն դրամի** չափով: 2007 թվականին ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորմանը ուղղվելու է՝ **3,024.6 մլն դրամ**, իսկ կապիտալ ծախսերին՝ **2,592.5 մլն դրամ**: Մասնավորապես.

Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումները 2007 թվականին ծրագրավորվել են **1287,5 մլն դրամի** չափով, որը 2006 թվականի նկատմամբ աճել է **340.0 մլն դրամով**: Հաշվարկները կատարվել են «Քրեակատարողական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված աշխատավարձի սանդղակին համապատասխան, ինչպես նաև բազային պաշտոնային դրույքաչափը կանխատեսվող 12000 դրամ (2006 թվականին՝ 8000 դրամ) և ազատ վարձու աշխատողների աշխատավարձը նվազագույնը՝ 20000 դրամ նախատեսմամբ:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները հաշվարկվել են **35.0 մլն դրամի** չափով՝ «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրական վճարների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Նպաստները հաշվարկվել են «Ձինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան և 2007 թվականին դրանց գումարը կկազմի **30.0 մլն դրամ**: Նպաստները տրվելու են քրեակատարողական համակարգի ծառայողներին առողջության, տարիքի ժամկետը լրանալու, հաստիքների կրճատման պատճառով ծառայությունից սահմանված կարգով արձակվելու և կենսաթոշակի անցնելու դեպքում:

Ընթացիկ ներքին այլ տրանսֆերտային վճարները հաշվարկվել են «Ձինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան և 2007 թվականին դրանց գումարը կկազմի **3.5 մլն դրամ**, որով նախատեսվում է փոխհատուցել քրեակատարողական ծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների արձակուրդի վայր մեկնելու հետ կապված տրանսպորտային ծախսերը:

Անդամաբերի ձեռքբերման ծախսերը հաշվարկվել են **800.0 մլն դրամի** չափով, որից **156.8 մլն դրամը**՝ նախատեսվում է ուղղել ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված չափաքանակին համապատասխան համակարգի սպաների և ենթասպաների պարենային բավարարմանը, իսկ մնացած **643.2 մլն դրամը**՝ հատուկ կոնտինգենտին, ելնելով՝ վարչության պետական հիմնարկների հատուկ քանակակազմից և սպառման ապրանքների ընթացիկ տարվա գործող գներից ու սակագներից:

Գրասենյակային ապրանքների և նյութերի ձեռքբերման, գույքի և սարքավորումների, փափուկ գույքի և հանդերձանքի, էլեկտրաէներգիայի և այլ կոմունալ ծախսերը ծրագրավորվել են հիմնականում 2006 թվականի մակարդակով և գործող գների համապատասխան:

Այլ ծախսեր հողվածով կալանավորվածներին և դատապարտյալներին սանիտարա-հիգիենիկ և կենցաղային պարագաներով ու նյութերով ապահովելու նպատակով նախատեսվել է՝ **40.0 մլն դրամ**:

Դեղորայքի ու վիրակապային նյութերի գումարները 2007 թվականին նախատեսվել են **45.0 մլն դրամի չափով**, տեղի է ունեցել աճ 2006 թվականի հաստատվածի համեմատությամբ **15.0 մլն դրամով**:

Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, կապի ծառայությունների վճարների, վառելիքի և ջեռուցման ծախսերի և ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն, 2006 թվականի ապրիլի 6-ի N 449-Ն, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2006 թվականի մայիսի 30-ի N 89-Ն որոշումներով ու ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005 թվականի դեկտեմբերի 7-ի N 404-Ն հրամանով սահմանված նոր սակագներին և տարեկան ծախսերին համապատասխան:

Անփական տրանսպորտի պահպանման ծախսերը հաշվարկվել են համակարգում հաշվառված 90 միավոր մարդատար և բեռնատար ավտոմեքենաների պահպանման համար: Նշված փոխադրամիջոցները վառելիքով, քսայուղերով, պահեստամասերով և անվադողերով ապահովելու համար նախատեսվել է՝ **146.6 մլն դրամ**:

Այլ ծառայությունների ձեռքբերման ծախսեր հողվածով նախատեսվել է **103.3 մլն դրամ**, որը պետք է ուղղվի քրեակատարողական հիմնարկներում դատապարտյալների հանրակացարանների և արգելազոտիների սանմաքրման, բարեկարգման, տնտեսական և կենցաղային բնույթի աշխատանքների իրականացմանը:

Կապիտալ ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **2,592.5 մլն դրամ**, որից նախատեսվում է ուղղել.

- **1,335.0 մլն դրամ**՝ ցմահ դատապարտյալների հիմնարկում շինարարական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **566.5 մլն դրամ**՝ «Էրեբունի» քրեակատարողական հիմնարկում հիմնանորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **492.2 մլն դրամ**՝ «Արթիկ» քրեակատարողական հիմնարկում հիմնանորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **38.3 մլն դրամ**՝ «Վարդաշեն» քրեակատարողական հիմնարկում հիմնանորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **10.4 մլն դրամ**՝ նախագծահետազոտական ծախսերի ֆինանսավորմանը,

- **150.0 մլն դրամ**՝ կապիտալ ակտիվների ձեռքբերմանը:

դ) Ազգային անվտանգության ապահովման գծով 2007 թվականի նաժագծով ծախսերը նախատեսվել են **11,375.1 մլն դրամ**, որից «Ազգային անվտանգության ապահովում» ծրագրով՝ **10,001.8 մլն դրամ**, իսկ «Պետական պահպանության ապահովում» ծրագրով՝ **1,373.3 մլն դրամ**.

1. «Ազգային անվտանգության ապահովում» ծրագրով 2007 թվականի նախագծով նախատեսվում է՝ **10,001.8 մլն դրամ**, որից՝ **7,536.4 մլն դրամ** ուղղվելու է ընթացիկ ծախսերի, իսկ **2,465.4 մլն դրամ**ը՝ կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորմանը: Մասնավորապես.

Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումները 2007 թվականի համար ծրագրավորվել են **2,993.2 մլն դրամի** չափով: Հաշվարկը կատարվել է ՀՀ վարչապետի 1999 թվականի ապրիլի 16-ի N 226 և 2000 թվականի նոյեմբերի 16-ի N 762 որոշումներով սահմանված պաշտոնային դրույքաչափերին ու զինծառայողների թվակազմին համապատասխան:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները հաշվարկվել են **26.7 մլն դրամի** չափով՝ «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Նպաստները, որոնք տրվում են ազգային անվտանգության համակարգից զինծառայողների սահմանված կարգով արձակվելու, ինչպես նաև երկարամյա ծառայության կենսաթոշակի անցնելու դեպքում հաշվարկվել են **12.9 մլն դրամի** չափով՝ ելնելով արձակվողների կանխատեսվող թվաքանակից և «Զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից:

Սննդամթերքի ձեռքբերման ծախսերը հաշվարկվել են **851.3 մլն դրամի** չափով, որից՝ **454.3 մլն դրամ**ը նախատեսվում է ուղղել համակարգի սպաների և ենթասպաների պարենային բավարարմանը, իսկ **397.0 մլն դրամ**ը՝ ազգային անվտանգության ծառայության համակարգի պարտադիր զինծառայողների սննդի ապահովմանը:

Գրասենյակային ապրանքների և նյութերի, փափուկ գույքի և հանդերձանքի, գույքի ու սարքավորումների ձեռքբերման, տրանսպորտի ծառայությունների վճարների, ներկայացուցչական, էլեկտրաէներգիայի և այլ կոմունալ ծախսերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են հիմնականում 2006 թվականի մակարդակով՝ ընթացիկ տարվա գներով:

Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, կապի ծառայությունների վճարների, վառելիքի և քեռուցման ծախսերի և քրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն, 2006 թվականի ապրիլի 6-ի N 449-Ն, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2006 թվականի մայիսի 30-ի N 89-Ն

որոշումներով ու ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005 թվականի դեկտեմբերի 7-ի N 404-Ն հրամանով սահմանված նոր սակագներին և տարեկան ծավալներին համապատասխան:

Կապիտալ ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **2,465.4 մլն դրամի չափով**, որից նախատեսվում է ուղղել.

- **700.0 մլն դրամ`** Հայաստանի սահմանում համապատասխան շինարարական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **240.0 մլն դրամ`** «Բուրդաձոր» սահմանապահ ուղեկալների շինարարական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **230.0 մլն դրամ`** «Ախքորփի» սահմանապահ ուղեկալների շինարարական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **325.0 մլն դրամ`** ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության մի շարք օբյեկտների կապիտալ նորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **970.4 մլն դրամ`** կապիտալ ակտիվների ձեռքբերմանը:

2. «Պետական պահպանության ապահովում» ծրագրով 2007 թվականի նախագծով նախատեսվում է **1,373.3 մլն դրամ**, որից` **946.1 մլն դրամ** ուղղվելու է ընթացիկ ծախսերի, իսկ **427.2 մլն դրամը`** կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորմանը: Մասնավորապես.

Աշխատավարձ և աշխատավարձին հավասարեցված այլ վճարումները 2007 թվականի համար ծրագրավորվել են **471.2 մլն դրամի** չափով: Հաշվարկը կատարվել է ՀՀ վարչապետի 1999 թվականի ապրիլի 16-ի N 226 և 2000 թվականի նոյեմբերի 16-ի N 762 որոշումներով սահմանված պաշտոնային դրույքաչափերին ու զինծառայողների թվակազմին համապատասխան:

Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները հաշվարկվել են **6.0 մլն դրամի** չափով` «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան:

Նպաստները, որոնք տրվելու են պետական պահպանության ծառայության զինծառայողների սահմանված կարգով արձակվելու, ինչպես նաև երկարամյա ծառայության կենսաթոշակի անցնելու դեպքում հաշվարկվել են **10.4 մլն դրամի** չափով` ելնելով արձակվողների կանխատեսվող թվաքանակից և «Զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներից:

Աննդամթերքի ձեռքբերման ծախսերը հաշվարկվել են **66.8 մլն դրամի** չափով, որը նախատեսվում է ուղղել սպաների և ենթասպաների պարենային բավարարմանը:

Գրասենյակային ապրանքների և նյութերի, փափուկ գույքի և հանդերձանքի, գույքի ու սարքավորումների ձեռքբերման, տրանսպորտի ծառայությունների վճարների, ներ-

կայացուցչական, էլեկտրաէներգիայի և այլ կոմունալ ծախսերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են հիմնականում 2006 թվականի մակարդակով՝ ընթացիկ տարվա գներով:

Գործուղումների և ծառայողական ուղևորությունների, կապի ծառայությունների վճարների, վառելիքի և ջեռուցման ծախսերի և ջրմուղ-կոյուղուց օգտվելու վարձերի համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները հաշվարկվել են՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 2335-Ն, 2006 թվականի ապրիլի 6-ի N 449-Ն, ՀՀ հանրային ծառայությունները կարգավորող 2006 թվականի մայիսի 30-ի N 89-Ն որոշումներով ու ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարի 2005 թվականի դեկտեմբերի 7-ի N 404-Ն հրամանով սահմանված նոր սակագներին և տարեկան ծավալներին համապատասխան:

Կապիտալ ծախսերը 2007 թվականի նախագծով նախատեսվել են **427.2 մլն դրամի չափով**, որից նախատեսվում է ուղղել.

- **309.4 մլն դրամ**՝ ՀՀ պետական պահպանության ծառայության զորանոցի շինարարական աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **20.0 մլն դրամ**՝ ՀՀ պետական պահպանության ծառայության ավտո-հանգրվանի հիմնանորոգման աշխատանքների ֆինանսավորմանը,
- **97.8 մլն դրամ**՝ կապիտալ ակտիվների ձեռքբերմանը:

ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԻՆ

«Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն համայնքներին պետական բյուջեից անհատույց և անվերադարձ հատկացումներ կարող են նախատեսվել ֆինանսական համահարթեցման և այլ դոտացիաների, սուբվենցիաների և պետական բյուջեի եկամուտներից մասհանումների տեսքով:

1. Ֆինանսական համահարթեցման և այլ դոտացիաներ.

1.1. «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 58-րդ հոդվածի երկրորդ պարբերությունում բերված դրույթը սահմանում է (համանման սահմանմամբ դրույթ բերված է նաև «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունում), որ պետական բյուջեից համայնքներին ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տվյալ տարում տրամադրվող դոտացիաների ընդհանուր գումարը (ներառյալ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 67-րդ հոդվածի համաձայն պետութ-

յան կողմից համայնքներին տվյալ տարում տրվող փոխհատուցման գումարները) հաշվարկվում է հիմք ընդունելով տվյալ տարվան նախորդող երկրորդ բյուջետային տարում Հայաստանի Հանրապետության համախմբված բյուջեի փաստացի եկամուտների հանրագումարի ոչ պակաս քան չորս տոկոսը:

2007 թվականի համար նախորդող երկրորդ բյուջետային տարին՝ 2005 թվականի բյուջետային տարին է, հետևաբար ըստ վերոհիշյալ օրենքների վերը նշված պահանջի՝ 2007 թվականին համայնքներին տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների ընդհանուր գումարը (ներառյալ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 67-րդ հոդվածի համաձայն պետության կողմից համայնքներին տվյալ տարում տրվող փոխհատուցման գումարները) չպետք է պակաս լինի ՀՀ 2005 թվականի համախմբված բյուջեի փաստացի եկամուտների ընդհանուր գումարի՝ 449.5 **մլրդ դրամի 4%-ը** կազմող 17,980.3 **մլն դրամից**, որը և նախատեսվել է ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում: Համայնքներին 2007 թվականին տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների ընդհանուր գումարը (ներառյալ համայնքներին տրվող վերը նշված փոխհատուցումները) գերազանցում է ՀՀ 2006 թվականի պետական բյուջեով հաստատված և տարեկան համապատասխան ցուցանիշը՝ 3.312.3 **մլն դրամով** կամ 22.6 **%-ով**, իսկ 2005 թվականի փաստացի մակարդակը՝ 4,228.3 **մլն դրամով** կամ 30.7 **%-ով**:

2007 թվականին համայնքներին տրամադրվող ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների ընդհանուր գումարը (ներառյալ համայնքներին տրվող վերը նշված փոխհատուցումները) ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով առաջարկվում է ուղղել.

- ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների տրամադրմանը,
- «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 67-րդ հոդվածի համաձայն ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից ընդունված օրենքների կիրառման արդյունքում համայնքների 2005 թվականի բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցմանը:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների բաշխումն ըստ առանձին համայնքների նախատեսվում է իրականացնել «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան, մասնավորապես.

ա) 300-ից ոչ ավելի բնակիչ ունեցող յուրաքանչյուր համայնքի բյուջեին ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեից առաջարկվում է ֆինանսական համահարթեցման դոտացիայի տեսքով տրամադրել **1.5 մլն դրամ**:

բ) մյուս համայնքներին (բացառությամբ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Արծվաշենի համայնքին) հասանելիք դոտացիաները հաշվարկվել «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված «ա» և «բ» գործոններով: Ընդ որում «ա» գործոնով դոտացիաների գումարների հաշվարկներում կիրառվել են ըստ յուրաքանչյուր համայնքի հաշվարկված հողի հարկի և գույքահարկի 2005 թվականի հաշվարկային ընդհանուր գումարները. այն է՝ 2005 թվականին համայնքների բյուջեներ այդ հարկերի հարկատուների կողմից վճարման ենթակա գումարները, որոնք

- պակասեցվել են 2005 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ առկա չմարված ապառքների, տույժերի և տուգանքների, ինչպես նաև 2005 թվականին հաշվարկված տույժերի և տուգանքների գումարների չափով,

- ավելացվել են ֆիզիկական անձանց և կազմակերպություններին «Գույքահարկի մասին», «Գյուղի քաղաքի վերականգնման մասին», «Հողի հարկի մասին» և «Հողի հարկի արտոնույթյունների մասին» ՀՀ օրենքներով հողի հարկի և գույքահարկի գծով, ինչպես նաև համայնքների ավագանիների որոշումներով (ավագանիներին օրենքով տրված իրավասության սահմաններում) գույքահարկի գծով տրված արտոնույթյունների գումարների չափով:

Հարկ է նշել, որ ընթացքի մեջ է ՀՀ հարկային պետական մարմինների կողմից ֆիզիկական անձանց գույքահարկի հաշվարկների ավտոմատացված համակարգի հանձնումը համայնքներին: Այդ կապակցությամբ այն համայնքների գծով, որոնց տեղական ինքնակառավարման մարմինները 2006 թվականի հունիսի 1-ի դրությամբ հանդիսանում են գույքահարկ վճարող ֆիզիկական անձանց հաշվառող, 2007 թվականի ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների գումարների հաշվարկներում կիրառվել են այդ համայնքների ղեկավարների կողմից տրամադրված ելակետային տվյալները՝ ֆիզիկական անձանց գծով գույքահարկի մասով:

Նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Արծվաշենի գյուղական համայնքի համապատասխան ցուցանիշները հայտնի պատճառներով չեն կարող կիրառվել ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների բաշխման հաշվարկներում, նշված համայնքի ղե-

կավարի աշխատակազմի 2007 թվականի պահպանման ծախսերի գծով ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարանին առանձին տողով նախատեսվել են շուրջ **4.1 մլն դրամի** չափով հատկացումներ:

1.2. «Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 9-րդ կետի երկրորդ մասով սահմանված է, որ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 67-րդ հոդվածի երկրորդ մասի համաձայն պետության կողմից փոխատուցման ենթակա Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով համայնքների եկամուտների նվազեցման հետևանքով համայնքների 2005 թվականի բյուջեներում առաջացող եկամուտների կորուստների գումարները փոխհատուցվելու են Հայաստանի Հանրապետության 2007 թվականի պետական բյուջեի միջոցների հաշվին՝ օրենքով սահմանված կարգով: Այդ կապակցությամբ հարկ է նշել, որ ներկայումս ՀՀ Ազգային ժողովում շրջանառվում է ՀՀ կառավարության կողմից մշակված «Համայնքի բյուջեի եկամուտները նվազեցնող Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքի բյուջեի եկամուտների կորուստները պետության կողմից փոխհատուցվելու կարգի մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը, որի ընդունմամբ հնարավորություն կընձեռվի սկսած 2007 թվականից օրենսդրական հիմքերի վրա դնել համայնքի բյուջեի եկամուտների կորուստների չափերի և դրանց փոխհատուցման գումարների հաշվարկման գործընթացը: Նշված օրենքի նախագծով սահմանվում են նաև կորուստների հաշվարկման բանաձևերը, հաշվարկներում կիրառվող ելակետային տվյալները և դրանց ստացման աղբյուրները՝ համապատասխան պարտադիր վճարը վճարողներին հաշվառող կամ պարտադիր վճարի գանձման համար պատասխանատու պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները (իրենց իրավասության շրջանակներում): Ելնելով ՀՀ կառավարության հավանությանն արժանացած օրենքի նախագծի դրույթներից, չսպասելով օրենքի ընդունմանը, մեր կողմից կազմակերպվել է նախագծով նախատեսված ելակետային տվյալների հավաքագրումը, մշակումը և հաշվարկների կատարումը: Ելակետային տվյալներ են ստացվել ՀՀ արդարադատության նախարարությունից, ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայությունից, տեղական ինքնակառավարման մարմիններից:

Հարկ է նշել, որ «Համայնքի բյուջեի եկամուտները նվազեցնող Հայաստանի Հանրապետության օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքի բյուջեի եկամուտների կորուստները պետու-

թյան կողմից փոխհատուցելու կարգի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով նախատեսված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից պահանջվող ելակետային տվյալների նախապատրաստման գործընթացը նորությամբ էր տեղական ինքնակառավարման մարմինների համար, հատկապես եթե հաշվի առնենք այն հանգամանքը, որ նրանց մի մասը վերջերս դարձել գույքահարկ վճարողներին հաշվառող մարմին: Այդ իսկ պատճառով մինչ օրս տեղական ինքնակառավարման մարմինները շարունակում են ճշգրտել իրենց կողմից նախկինում տրամադրված տվյալները և, հաշվի առնելով իրավական հիմքերի բացակայությունը (այսինքն՝ ներկայումս կանոնակարգված չէ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից ելակետային տվյալները տրամադրելու գործընթացը, այդ թվում՝ ժամկետների առումով), ներկայումս հնարավոր չէ դադարեցնել այդ գործընթացը մինչև ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծի վերջնական տարբերակի պատրաստման օրը (այս հարցը սակայն կկանոնակարգվի վերը նշված օրենքի նախագծի ընդունմամբ՝ սկսած 2008 թվականի բյուջետային գործընթացից):

Հետևապես, ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծի նախնական տարբերակի կազմում համայնքների 2005 թվականի բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարները և ֆինանսական համահարթեցման դոտացիաների գումարների ըստ առանձին համայնքների ներկայացված բաշխումը ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծի վերջնական տարբերակում անխուսափելիորեն կենթարկվեն փոփոխության:

Առկա տվյալների բազայի հիման վրա կատարված հաշվարկների համաձայն համայնքների 2005 թվականի բյուջեների եկամուտների կորուստների փոխհատուցման գումարները կազմել են 462.0 մլն դրամ:

2. Սուբվենցիաներ.

2.1. ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով համայնքներին նախատեսվել են սուբվենցիաների հատկացումներ «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

ՀՀ 2007 թվականին պետական բյուջեից բնապահպանական սուբվենցիաներ ստացող համայնքների ցանկի որոշման և նրանց տրամադրվելիք նշված սուբվենցիաների գումարների չափերի հաշվարկման հիմքում դրվել են.

- համայնքների կողմից ՀՀ բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում ներկայացված 2007 թվականի բյուջետային ֆինանսավորման հայտերը,

- «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված համապատասխան ընկերությունների կողմից 2003-2005 թվականների արդյունքներով պետական բյուջե փաստացի վճարված բնապահպանական վճարների գումարները,

- այդ վճարների գումարների ըստ այդ ընկերությունների գործունեությունից վնասակար ազդեցության ենթարկվող համայնքների բաշխման համամասնությունները (սահմանված են ՀՀ բնապահպանության նախարարության կողմից),

- այդ վճարների գումարներից 2005-2006 թվականներին այդ համայնքներին արդեն իսկ տրամադրված բնապահպանական սուբվենցիաների գումարները:

Մասնավորապես, ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել են ընդհանուր գումարով **42.8 մլն դրամի** չափով բնապահպանական սուբվենցիաների հատկացումներ, որից

ա) «Արմենիան Քափր Փրոֆրամ» ՓԲԸ-ի գործունեության արդյունքում վնասակար ազդեցության ենթարկվող ՀՀ Լոռու մարզի Ալավերդի համայնքի գծով՝ 9.6 մլն դրամ, իսկ նույն մարզի Աբրր, Հաղպատ և Օծուն համայնքների գծով՝ յուրաքանչյուրին 7.2-ական մլն դրամ,

բ) «Միկա-Ցենենտ» ՓԲԸ-ի գործունեության արդյունքում վնասակար ազդեցության ենթարկվող ՀՀ Կոտայքի մարզի Ծաղկաձորի համայնքի գծով՝ 1.0 մլն դրամ,

գ) «Զանեգուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատ» ՓԲԸ-ի գործունեության արդյունքում վնասակար ազդեցության ենթարկվող ՀՀ Սյունիքի մարզի Քաջարան համայնքի գծով՝ 10.6 մլն դրամ:

Այլ համայնքների գծով վերը նշված օրենքի պահանջներին համապատասխան բնապահպանական սուբվենցիաների տրամադրում ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով չի նախատեսված, բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետում նրանց կողմից համապատասխան բյուջետային ֆինանսավորման հայտերի չներկայացման, ինչպես նաև «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված որոշ ընկերություններից ՀՀ 2003-2005 թվականների պետական

բյուջեներում բնապահպանական վճարների գծով փաստացի մուտքերի բացակայության պատճառով:

2.2. Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնության կարգով տրամադրված նվիրաբերության միջոցների հաշվին իրականացվող ՀՀ Գեղարքունիքի և Տավուշի մարզերում մարզային զարգացման ծրագրի շրջանակներում ՀՀ Տավուշի մարզի մի շարք համայնքներին՝ ոռոգման համակարգերի վերականգնման ու զարգացման, ինչպես նաև համայնքային նշանակության ճանապարհների բարեկազման համար նախատեսվում է 92 մլն դրամի չափով սուբվենցիայի տրամադրում,

2.3. Տարբեր համայնքային ծրագրերի իրականացմանը աջակցելու նպատակով մի շարք համայնքներին ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել է շուրջ **717.8 մլն դրամ** ընդհանուր գումարով սուբվենցիաների հատկացում:

3. Մասհանումներ պետական բյուջեի եկամուտներից.

ՀՀ 2007 թվականին պետական բյուջեից եկամտահարկի և շահութահարկի գծով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 57-րդ հոդվածով սահմանված մասհանումների իրականացում ՀՀ համայնքների բյուջեներին չի նախատեսված՝ հաշվի առնելով համայնքների միջև այդ հարկերի անհամամասնորեն ձևավորումը, պայմանավորված հանրապետությունում տնտեսաարտադրական կարողությունների ու ազգաբնակչության, ըստ համայնքների, տարիներ ի վեր ձևավորվող խիստ անհամաչափ տեղաբաշխման հանգամանքներով: Նման պայմաններում մասհանումների համակարգը միտված կլինի սակավաթիվ, հիմնականում Երևան քաղաքի՝ համայնքների ֆինանսական բազայի ամրապնդմանը՝ էլ ավելի մեծացնելով համայնքների միջև առկա ֆինանսական անհավասարության աստիճանը:

Էականորեն կղժվարացնի և անարդյունավետ կդարձնի մասհանումների գործընթացը հարկ վճարողի եկամուտների ձևավորման վայրի վերաբերյալ հստակ պատկերացում կազմելու անհնարինությունը, քանի որ շատ դեպքերում հարկ վճարողի գրանցման վայրը չի համընկնում հարկ վճարողի գործունեության իրականացման վայրերի հետ: Հարկ է նշել, որ դեռևս 1998-1999 թվականներին օրենքի պահանջի համապատասխան համայնքների բյուջեներին կատարվում էին եկամտահարկի գումարների մասհանումներ: Սակայն վերը նշված հիմնախնդիրների առկայությամբ

յունը ցույց տվեց մասհանումների իրականացման բացարձակ անարդյունավետությունը, որից ելնելով էլ օրենքում կատարվեցին համապատասխան փոփոխություններ, որոնց համաձայն՝ համայնքների բյուջեներին եկամտահարկից մասհանումների կատարումը 2000 թվականից դադարեցվեց:

Հաշվի առնելով վերոշարադրյալը, ինչպես նաև համայնքների բյուջեներին շահութահարկի ու եկամտահարկի գումարներից մասհանումների գործընթացն ի սկզբանե չվարկաբեկելու նկատառումով, գտնում ենք, որ մասհանումների կատարման հարցին նպատակահարմար է անդրադառնալ վերը նշված հիմնախնդիրների կարգավորման հստակ մեխանիզմների մշակումից հետո:

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՆՎ ԵՎ ԵՎԼԱՏԵՍՎՈՂ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՈՒՏՏԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՅՈՒՏՏԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեով նախատեսվող ՀՀ կառավարության պահուստային ֆոնդի ծավալը ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում նախատեսված է 2,582.0 մլն դրամ (ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ծախսերի ընդհանուր ծավալի 0.5%-ը):

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսվել են նաև հատկացումներ նյութական ռեսուրսների պետական պահուստի պահպանման և ձևավորման, ինչպես նաև ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության պետական ռեզերվների գործակալության համակարգի ստորաբաժանումների պահպանման համար, համապատասխանաբար 2186.2 մլն դրամի, և 52.1 մլն դրամի չափով:

ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՎԱՐԿԵՐ

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծով զուտ վարկավորման ընդհանուր ծավալը ծրագրավորված է 21.31 մլրդ դրամի չափով: Նշված գումարն իրենից ներկայացնում է

ՀՀ պետական բյուջեից տրամադրվելիք բյուջետային վարկերի ընդհանուր գումարի և նախկինում տրամադրված բյուջետային վարկերի մարումներից ստացվելիք մուտքերի ընդհանուր գումարի տարբերությունը:

ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեից տրամադրվելիք վարկերի ընդհանուր գումարը նախատեսվում է սահմանել 22.1 մլրդ դրամի չափով: Մասնավորապես.

- Հայաստանի Հանրապետության կողմից ցուցաբերվող արտաքին տնտեսական աջակցության շրջանակներում բյուջետային վարկեր տրամադրելու համար առանձնացվել են 19,4 մլրդ դրամի չափով հատկացումներ՝ դրանք ամբողջությամբ ԼՂՀ-ին բյուջետային վարկի տրամադրմանն ուղղելու նպատակով,

- Գյուղատնտեսության զարգացման միջազգային հիմնադրամի կողմից իրականացվող գյուղատնտեսական ծառայությունների ծրագրի շրջանակներում տնտեսվարող սուբյեկտներին աջակցություն ցուցաբերելու, Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող քաղաքային ջեռուցման, Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող գյուղական ձեռնարկությունների և փոքրածավալ առևտրային գյուղատնտեսության, ինչպես նաև Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող վերականգնվող էներգետիկայի զարգացման համար ՀՀ պետական բյուջեից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի միջոցով նախատեսվում է տրամադրել շուրջ 2,5 մլրդ դրամ բյուջետային վարկեր,

- «Բռնադատվածների մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան բռնադատված քաղաքացիներին կամ նրանց առաջին հերթի ժառանգներին բնակարանային պայմանների բարելավման նպատակով երկարաժամկետ արտոնյալ վարկեր տրամադրելու համար նախատեսվել են 150.0 մլն դրամի չափով հատկացումներ:

Դրա հետ մեկտեղ ՀՀ 2007 թվականի պետական բյուջեի նախագծում նախատեսվել են մուտքեր Վրաստանից, «Գրեյթ Վելի» ՀՁ ՍՊԸ -ից, «Աշտարակյան գինիներ» ՓԲԸ-ից, «Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ-ից, «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ-ից, «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ-ից, «Հանքավան Սպրինգս» ՍՊԸ-ից և «Տավրոս» ԲԲԸ-ից՝ պետության կողմից նախորդ տարիներին իրենց տրամադրված բյուջետային վարկերի մարումների գծով, ինչպես նաև վարկային պարտքի դիմաց պետությանը հանձնված գրավադրված գույքի արժեքի դիմաց այդ գույքն օգտագործող պետական հիմնարկների (ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության և ՀՀ կառա-

վարությանն առընթեր մաքսային պետական կոմիտեի) կողմից իրենց համար բացված արտա-
բյուջետային միջոցների հաշիվներից պետական բյուջե կատարվելիք վճարումների գծով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ

ՆԵՐՔԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ

2006թ-ին «Պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսվում է ապահովել 7,000.0 մլն. դրամ դեֆիցիտի ֆինանսավորում, և կատարել 6,200.0 մլն. դրամ սպասարկման ծախս:

2005թ-ի օգոստոսի 31-ի դրությամբ թողարկվել է 22.5 մլրդ դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսեր, որից տեղաբաշխվել են 20.48 մլրդ դրամ ծավալով պարտատոմսերը: Պարտատոմսերի տեղաբաշխումից հասույթը կազմել է 20.62 մլրդ դրամ: 2006թ-ի ընթացքում նշված պարտատոմսերի գծով կկատարվի մոտ 25.6 մլրդ դրամի մարում և կտրվի մոտ 5.4 մլրդ դրամի սպասարկման ծախս: Տարեվերջին ներքին պետական պարտքի ծավալը անվանական արժեքով կկազմի մոտ 57.0 մլրդ դրամ: Համեմատության համար նշենք, որ 2005թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներքին պետական պարտքի ծավալը անվանական արժեքով կազմել էր 51.35 մլրդ. դրամ: Պարտքի ժամկետայնությունը 2006թ-ի օգոստոսի 30-ի դրությամբ կազմել է 1257 օր (2005թ-ի դեկտեմբերի 30-ի դրությամբ նույն ցուցանիշը եղել է 1101 օր), միջին կշռված եկամտաբերությունը՝ 7.04% (2005թ-ի տարեվերջին նույն ցուցանիշը եղել է 7.31%):

2006թ-ի համար նախատեսված սպասարկման ծախսերի տնտեսումը, ինչպես և նախորդ տարիներին, պայմանավորված է տարվա ընթացքում կատարված պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամկետայնության աճով (25 թողարկումներից 9-ը միջին ժամկետայնության և 2-ը երկարաժամկետ պարտատոմսեր են՝ 15 և 10 տարի մարման ժամկետով) և եկամտաբերության ծրագրված մակարդակից ցածր լինելով: 2006թ-ին ներքին պետական պարտքի եկամտաբերության կանխատեսված 8% ցուցանիշի դիմաց 2006թ-ի օգոստոսի 31-ի դրությամբ փաստացի եկամտաբերությունը կազմել է 7.0%: Ընդ որում, 2006թ-ի համար սպասարկման ծախսերի հաշվարկը կատարվել էր հիմքում դնելով կարճաժամկետ պարտատոմսերի համար 5.5%, միջին ժամկետայնության պարտատոմսերի տեղաբաշխման

համար՝ 6.0-8.0%, իսկ երկարաժամկետ պարտատոմսերի համար՝ 10-12% եկամտաբերություն: Միաժամանակ ենթադրվել էր, որ թողարկվելու են խնայողական պարտատոմսեր, որոնց սպասարկումը կազմելու էր 100.0 մլն. դրամ: 2006թ-ին դրամավարկային և հարկաբյուջետային քաղաքականությունների կորդինացման շրջանակներում պարտատոմսեր չեն թողարկվել, փոխարենը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկն անցել է սեփական պարտատոմսերի թողարկմանը: Հունվար-օգոստոս ժամանակահատվածում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը տեղաբաշխել է 34.2 մլն. դրամի պարտատոմսեր: Սույն ժամվալը և ֆինանսական շուկայում Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վարած քաղաքականությունը չէր կարող բացասաբար չազդել տոկոսադրույքների իջեցման միտումների վրա, որի արդյունքում տոկոսադրույքները 2006թ-ի ապրիլ ամսից սկսեցին աճել: Պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխման տոկոսադրույքների աճով է պայմանավորված նաև տարվա ընթացքում եղած թերտեղաբաշխումները: 2006թ-ի ընթացքում բոլոր ամիսներին ներքին պարտքի կառավարման ռազմավարական խնդիրների լուծման նպատակով ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունը իրականացրել է հետզհետե 9 ամսվա կտրվածքով մոտ 4.4 մլրդ. դրամ ծավալով: Դրանով առաջին հերթին նպատակ է հետապնդվում ազատվել թանկ պարտքի սպասարկումից (որոնց եկամտաբերությունը բարձր էր ամբողջ ներքին պարտքի եկամտաբերությունից), և բարձր եկամտաբերությամբ պարտատոմսերը փոխարինել ավելի էժան և երկարաժամկետ պարտատոմսերով: Միաժամանակ, 2006թ-ին և հետագա տարիներին մարման բեռի թեթևացման պայմաններում հետզհետե պարբերական բնույթը զգալիորեն նպաստում է ինչպես պարտատոմսերի իրացվելիության աճին, այնպես էլ նոր երկարաժամկետ պարտատոմսերի լավագույն պայմաններով տեղաբաշխմանը:

2006թ-ի ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկը, իր դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի իրականացման շրջանակներում բաց շուկայական գործառնություններ չի իրականացրել պետական պարտատոմսերի շուկայում, փոխարենը կենտրոնական բանկը զնահատականներով բանկային համակարգում մշտապես առկա ավելցուկային իրացվելիությունը ներքաշելու նպատակով կիրառել է սեփական պարտատոմսերը որպես գործիք: 2006թ-ը հատկանշական է նաև նրանով, որ կառավարությանը հաջողվեց տարեսկզբին հրապարակված երկարաժամկետ պարտատոմսերի թողարկման ծրագրի համաձայն

տեղաբաշխել 15 և 10 տարի մարման ժամկետայնությամբ երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ 3.0 մլրդ. դրամ ընդհանուր ծավալով և 2005թ-ին թերտեղաբաշխված 15 տարի մարման ժամկետով պարտատոմսերը՝ 340.0 մլն. դրամ ծավալով: Ներքին պարտքի շրջանառող ծավալում միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ պարտատոմսերի տեսակարար կշիռը տարեվերջին կկազմի մոտ 85%: 2006թ-ը առանձնահատուկ է նաև նրանով, որ առաջին անգամ դրամի արժեվորման հետևանքով ՀՀ կենտրոնական բանկի կրած վնասների փոխհատուցման դիմաց ՀՀ կենտրոնական բանկին է տրամադրվել 12,734.2 մլն դրամի անժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ տարեկան 4% եկամտաբերությամբ: Արդյունքում, 2006թ-ին այս պարտատոմսերի սպասարկման ծախսը կազմելու է 295.9 մլն. դրամ, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ տարի՝ 509.4 մլն. դրամ:

2007թ-ին շարունակվելու է պարտքի կառավարման հաստատված ռազմավարության շրջանակներում ներքին պետական պարտքի կառավարման գործընթացը, գլխավոր նպատակը մնում է նույնը՝ ներքին պարտքի էժանացումն ու ժամկետների երկարացումը, պարտքային երկարաժամկետ գործիքների տեսակարար կշռի ավելացումը, պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացումը, երկրորդային շուկայի ակտիվացումը: Այս նպատակի իրագործման շրջանակներում ենթադրվում է պետական պարտատոմսերի գծով պետական բյուջեում նախատեսել 7,809.4 մլն. դրամ սպասարկման ծախս, ապահովելով 8,500.0 մլն. դրամ դեֆիցիտի ֆինանսավորում: 2007թ-ի վերջին ներքին պետական պարտքի ծավալը անվանական արժեքով կկազմի 68.0-70.0 մլրդ. դրամ, միջին ժամկետայնությունը՝ կհասցվի 3.5-4.0 տարի: Միջին եկամտաբերությունը 2007թ-ի վերջին ընթացիկ տարվա համեմատ հնարավոր է մի փոքր աճի՝ պայմանավորված երկարաժամկետ պարտատոմսերի տեղաբաշխմամբ և շրջանառությունում դրանց տեսակարար կշռի ավելացմամբ, իսկ ընդհանուր առմամբ պայմանավորված 2006թ-ից 2007թ-ին փոխանցվող ՀՀ կենտրոնական բանկի պարտատոմսերի մեծ պորտֆելով և նրա շուկային հաղորդած տոկոսադրույքների աճի ազդակներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԸ

2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ արտաքին պետական պարտքը կազմել է 1099.2 մլն ԱՄՆ դոլար կամ ՀՆԱ-ի 22%-ը:

Արտաքին աղբյուրներից «Հայաստանի Հանրապետության 2006 թվականի պետական բյուջեի մասին» օրենքով նախատեսված միջոցները ամբողջությամբ ստանալու դեպքում, Հայաստանի Հանրապետության արտաքին պետական պարտքը (ՀՀ կառավարության և ՀՀ կենտրոնական բանկի վարկային պարտավորություններ և տրամադրված արտաքին երաշխիքներ) 2006 թվականի վերջին կկազմի մոտ 1261 մլն ԱՄՆ դոլար կամ ՀՆԱ-ի 20.5%-ը:

2006 թվականի ընթացքում արտաքին պարտավորությունների գծով կստացվի մոտ 126.4 մլն ԱՄՆ դոլար, որից ՀՀ կառավարության պարտավորությունների 113.7 մլն ԱՄՆ դոլար (այդ թվում «Հայաստանի Հանրապետության 2005 թվականի պետական բյուջեի մասին» օրենքով նախատեսված, սակայն 2006թ. ստացված Աղքատության Հաղթահարման Օժանդակության երկրորդ վարկային ծրագրի գծով 20.3 մլն ԱՄՆ դոլարի ստացումը) և կենտրոնական բանկի գծով մոտ 12.7 մլն ԱՄՆ դոլար, և կկատարվի մոտ 57 մլն ԱՄՆ դոլարի հիմնական գումարի մարում (այդ թվում 20.5 մլն ԱՄՆ դոլար ՀՀ կառավարության պարտավորությունների և նրա կողմից տրամադրված երաշխիքների գծով): 2005 թվականի տարեվերջի համեմատ ՀՀ արտաքին պարտքը կաճի մոտ 161.6 մլն ԱՄՆ դոլարով¹:

2006 թվականի ընթացքում արտաքին պետական պարտքի գծով ընդհանուր սպասարկումը կկազմի մոտ 67.4 մլն ԱՄՆ դոլար: Միայն ՀՀ կառավարության գծով (ներառյալ երաշխիքների սպասարկումը) 2006 թվականին այն կկազմի մոտ 30.1 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 20.5 մլն ԱՄՆ դոլար՝ մարում և 9.6 մլն ԱՄՆ դոլար՝ տոկոսավճար: ՀՀ կենտրոնական բանկի պարտավորությունների

¹ Տարեկան կտրվածքով ստացումների և մարումների արդյունքում ստացվող պարտքի հաշվարկային գումարի և տեքստում ներկայացված պարտքի գումարի տարբերությունը պայմանավորված է տարեկան և տարեկան արժույթների փոխարժեքների (հիմնականում SDR/ ԱՄՆ դոլար և Եվրո/ԱՄՆ դոլար) տարբերություններով:

31.12.05 դրությամբ 1SDR= 1.42927 USD և 1EURO= 1.1797 USD

31.12.06 դրությամբ 1SDR= 1.55 USD և 1EURO= 1.33 USD (կանխատեսում)

ՀՀ արտաքին պարտքի գամբյուղի մեջ SDR-ով և EURO-ով տրամադրված վարկերը կազմում են շուրջ 95%:

գծով սպասարկումը կկազմի մոտ 37.4 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 36.5 մլն ԱՄՆ դոլար՝ մարում և 0.9 մլն ԱՄՆ դոլար՝ տոկոսավճար:

2007 թվականի ընթացքում, ՀՀ արտաքին պետական պարտքի գծով նախատեսվում է ստանալ մոտ [148.9] մլն ԱՄՆ դոլար՝ այդ թվում ՀՀ կառավարության պարտավորությունների գծով [133.4]² մլն ԱՄՆ դոլար, արտաքին միջոցներ: 2007 թվականի ընթացքում արտաքին պետական պարտքի գծով նախատեսվում է սպասարկել (ներառյալ երաշխիքների սպասարկումը) մոտ 52 մլն ԱՄՆ դոլար՝ 41 մլն ԱՄՆ դոլար հիմնական գումարի մարման գծով և մոտ 11 մլն ԱՄՆ դոլար որպես տոկոսավճար, այդ թվում ՀՀ կառավարության պարտավորությունների գծով մոտ 17.027 մլն ԱՄՆ դոլարի հիմնական գումարի մարում և 10.01³ մլն ԱՄՆ դոլարի տոկոսավճար: Հաշվի առնելով վերը նշվածը, 2007 թվականի վերջին ՀՀ արտաքին պետական պարտքը կկազմի մոտ 1368.8 մլն ԱՄՆ դոլար կամ ՀՆԱ-ի 16.7%-ը:

Վերջին տարիներին արձանագրվել է Հայաստանի Հանրապետության արտաքին պետական պարտքի զամբյուղի արտոնյալության զգալի աճ: Եթե 2003թ., 2004թ. և 2005թ. վերջի դրությամբ արտոնյալ պայմաններով տրամադրված վարկերը կազմում էին ՀՀ արտաքին պետական պարտքի զամբյուղի համապատասխանաբար 93%-ը, 97%-ը և 98%-ը, ապա 2006թ. վերջի դրությամբ այդ ցուցանիշի ակնկալվող մեծությունը կկազմի մոտ 99%-ը:

2006-2008 թթ. արտաքին պետական պարտքը բնութագրող ցուցանիշները կգտնվեն նվազ և միջին պարտքի բեռ ունեցող երկրների ցուցանիշների սահմաններում:

Հայաստանի Հանրապետության պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 2007 թվականի բյուջեի նախագծի մասին

Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի (այսուհետ՝ հիմնադրամ) կողմից ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 2007 թվականի բյուջեի նախագիծը կազմելիս նպատակ է դրվել Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրով նախատեսվող բարեփոխումներին և սոցիալական

³ Սպասարկման կանխատեսումները կատարվել են 1SDR= 1.55 USD և 1EURO= 1.33 USD, ինչպես նաև Libor-ի միջին տարեկան տոկոսադրույքը մոտ 6.6%

պաշտպանության համակարգի կատարելագործման խնդիրներին զուգահեռ, ապահովել պետական սոցիալական ապահովագրության ծրագրերի ժամանակին ֆինանսավորումը:

ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ

ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 2007 թվականի բյուջեի եկամուտները գոյանում են ոչ հարկային եկամուտներից՝ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարներից և ՀՀ պետական բյուջեի կողմից տրվող պաշտոնական տրանսֆերտներից: 2007թ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով մուտքերը ծրագրվել են 85.0 մլրդ դրամի չափով, որը գերազանցում է 2006 թվականի հաստատված ցուցանիշը 15.7%-ով, իսկ 2005 թվականի փաստացին՝ 34.9%-ով: 2007 թվականին համար նշված ցուցանիշը ծրագրվել է, հաշվի առնելով ընթացիկ տարվա հավաքագրման միտումները, ինչպես նաև ԱՀՌԾ և ՀՀ 2007-2009թթ ՄԺԾԾ-ով ամրագրված երկարաժամկետ հարկաբյուջետային սկզբունքները, համաձայն որոնց ՀՆԱ-ի նկատմամբ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների հարաբերությունը տարեկան միջին հաշվով պետք է աճի 0.1 տոկոսային կետով:

Ծ Ա Խ Ս Ե Ր

ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 2007 թվականի բյուջեի նախագծի ծախսերը հաշվարկվել է հետևյալ կերպ: Նախատեսվում է ՀՀ պետական բյուջեից պաշտոնական տրանսֆերտներ ստանալ:

հազար դրամ

ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվող պաշտոնական տրանսֆերտներ	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի ցուցանիշի աճը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
	21175 038,1	21346 340.8	171302.7	0.8

ՀՀ պետական բյուջեից 2007թ. ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության բյուջեին հատկացվող պաշտոնական տրանսֆերտները նախատեսված են՝

- սպայական զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակային ապահովման համար,
- շարքային զինծառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների կենսաթոշակային ապահովման համար,
- սոցիալական կենսաթոշակների տրման համար,

-աշխատողների աշխատանքային պարտականությունների կատարման հետ կապված խեղճան, մասնագիտական հիվանդության և առողջության այլ վնասման հետևանքով պատճառված վնասի փոխհատուցման համար,

-Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով նշանակված կենսաթոշակների և ամենամսյա դրամական օժանդակության և կենսաթոշակին հավելման (այդ թվում՝ ՀՀ պաշտոնաթող Նախագահի կենսաթոշակի վճարման, ՀՀ կառավարության 11.10.2000թ. «1999թ. հոկտեմբերի 27-ին ՀՀ Ազգային ժողովի շենքում տեղի ունեցած ոճրագործության հետևանքով զոհվածների այրիներին և անչափահաս երեխաներին, ինչպես նաև նրանց խնամքի տակ գտնված ընտանիքի մյուս անդամներին ամենամսյա լրացուցիչ դրամական օժանդակություն տրամադրելու կարգը հաստատելու մասին» N 158 որոշմամբ հաստատված ամենամսյա լրացուցիչ դրամական օժանդակության վճարման, «ՀՀ ազգային հերոս»-ի կոչում ստացած անձանց և նրանց ընտանիքի անդամների կենսաթոշակների, «Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածով սահմանված կարգով տրվող ամենամսյա հավելավճարների տրման) համար,

-ՀՀ պետական բյուջեից «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 45-րդ հոդվածով նախատեսված ապահովագրական ստաժի մասով փոխհատուցում տալու համար

- ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու նպատակով պետական գրանցման համար գործազուրկներին և աշխատանք փնտրող չզբաղված հաշմանդամներին ֆինասական աջակցություն տրամադրելու համար,

- գործատուին աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի ընդունելիս նրանց աշխատավարձի մասնակի փոխհատուցում տալու համար,

-ապահովագրական ստաժ չունեցող կամ մինչև մեկ տարվա ապահովագրական ստաժ ունեցող գործազուրկ անձանց մասնագիտական ուսուցման համար,

- ապահովագրական ստաժ չունեցող կամ մինչև մեկ տարվա ապահովագրական ստաժ ունեցող աշխատանք փնտրող չզբաղված հաշմանդամների մասնագիտական ուսուցման և աշխատանքային ունակությունների վերակազմման կազմակերպման համար,

-վետերաններին պատվովճար տրամադրելու համար,

-Հայրենական Մեծ պատերազմի վետերաններին, «Ձինժառայողների և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածում նշված պատճառներով հաշմանդամ դարձած զինժառայողներին, ինչպես նաև ծառայողական պարտականությունների կատարման ժամանակ զոհված (մահացած) զինժառայողներին դրամական օգնություն տալու համար,

-«Ժողովրդական» պատվավոր կոչման արժանացած անձանց ամենամսյա պատվովճարի վճարման համար:

Կ Ե Ն Ս Ա Թ Ո Շ Ա Կ Ն Ե Ր

ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 2007 թվականի բյուջեի ծախսերի հաշվարկման համար հիմք են ընդունվել կենսաթոշակների չափերի հաշվարկներում կիրառվող՝
ա) հիմնական կենսաթոշակի չափը՝ 4250 դրամ,

բ) ապահովագրական ստաժի մեկ տարվա արժեքը (նախատեսվող չափը) 230 դրամ,

գ) ապահովագրական և սոցիալական կենսաթոշակառուների ընդհանուր թվաքանակը, միջին աշխատանքային ստաժի տևողությունը (աշխատանքային 32,1 տարի), ինչպես նաև զբաղվածության, սոցիալական ապահովագրության առանձին պետական ծրագրերի բազային ցուցանիշները:

1. Կ Ե Ն Ս Ա Յ Ո Շ Ա Կ Ա Յ Ի Ն Ա Վ Ա Կ Ա Գ Ր Ո Ւ Յ Ո Ւ Ն

Ընդհանուր առմամբ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության միջոցների հաշվին 2007 թվականի համար նախատեսվել է կենսաթոշակային ապահովագրության հետևյալ ծախսերը

(հազար դրամ)

Կենսաթոշակային ապահովագրություն ծախսեր	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի ցուցանիշների աճը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
Կենսաթոշակային ապահովագրության ընդհանուր ծախսերը <i>այդ թվում՝</i>	68,053,049.9	76, 912, 230.2	8, 859, 180.3	11,4
կենսաթոշակներ*	64, 917, 782.7	73, 649, 274.5	8,731,491.8	13.4
թաղման նպաստ	2, 167, 500,0	2, 167, 500,0	-	-
վճարումների ծառայությունների վարձավճար	967, 767.2	1, 095, 455.7	127,688.5	13.2
«ՀՀ պետական բյուջեից «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 45-րդ հոդվածով նախատեսված ապահովագրական ստաժի մասով փոխհատուցման համար»*	1, 073, 180.9	1, 334, 608.3	261, 427.4	24.4

* 2006թ. հաստատված բյուջեի և 2007թ. բյուջեի նախագծի կենսաթոշակների գումարների մեջ չի ներառված «ՀՀ պետական բյուջեից «Պետական կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքի 45-րդ հոդվածով նախատեսված ապահովագրական ստաժի համար ֆինանսավորում» հոդվածով ծախսը: Նշված ծախսը կատարվում է ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

1.1. Կենսաթոշակներ

2007 թվականին նախատեսվում է կենսաթոշակներ վճարել ընդամենը **552449 (2006թ. 539118-ի դիմաց)** կենսաթոշակառուների, որից ապահովագրական՝ **471864 (2006թ. 484832-ի դիմաց)**, սոցիալական՝ **45259 (2006թ. 44923-ի դիմաց)**, շարքային զինծառայողներ՝ **15058 (2006թ. 16847 -ի դիմաց)**, որից կրկնակի կենսաթոշակ ստացողներ **6732 (2006թ. 7484 -ի դիմաց)**:

Նշված կենսաթոշակները վճարելու համար ծախսերը կկազմեն՝

(հազար դրամ)

Կենսաթոշակներ	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի ցուցանիշների տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
ապահովագրական	64, 917, 782.7	73, 649, 274.5	8,731,491.8	13.4
սոցիալական	2, 990, 778,0	2, 994, 610.4	3,832.4	0.1
շարքային զինծառայողներն տրվող	2,201, 716,8	1, 953, 739,3	- 247 977,5	- 11,3

♦ *Վերջին երկու ծախսերը կատարվում են ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:*

1.2. Թաղման նպաստ

Հաշվարկման համար հիմք է ընդունվել ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամի (այսուհետ՝ հիմնադրամ) տարածքային կենտրոնների կողմից մահացած կենսաթոշակառուների մասին ներկայացված հաշվետվությունները: Ապահովագրական և սոցիալական մեկ կենսաթոշակառուի թաղման նպաստի չափը կազմում է **106.250 դրամ** (հիմնական կենսաթոշակի չափի՝ **4250** դրամի, **25-ապատիկը**), իսկ շարքային զինծառայողներինը՝ միջին ամսական կենսաթոշակի **15-ապատիկը**: Կատարված հաշվարկներով թաղման նպաստի ընդհանուր ծախսերը կկազմեն՝

(հազար դրամ)

Թաղման նպաստ	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի ցուցանիշների տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
ապահովագրական	2, 167, 500.0	2, 167, 500.0	-	-
սոցիալական	225, 675.0	204, 771.9	- 20, 903.1	- 9,3
շարքային զինծառայող	226, 440.0	360, 262.6	133, 822.6	59,1

♦ *Թաղման նպաստների վերջին երկու տեսակի □ ծով ծախսերը կատարվում են ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:*

1.3 Վճարումների ծառայությունների վարձավճար

Կենսաթոշակների և թաղման նպաստների վճարումների ծառայությունների դիմաց վարձավճարը հաշվարկվել է համաձայն «Հայփոստ» ՊՓԲՀ և «Հայխնայքանկի» հետ կնքված պայմանագրերի, ինչպես նաև հիմնադրամի վճարման ծառայության տվյալների, որի արդյունքում ծախսերը կկազմեն՝

(հազար դրամ)

Վճարումների ծառայությունների վարձավճարի ծախսեր	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի ցուցանիշների տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
ապահովագրական	967, 767.2	1, 080, 341.2	112, 574.0	11,6
սոցիալական*	45, 030.3	44, 791.4	- 239.0	- 0,5
շարքային զինծառայող*	33, 994.2	32, 396.1	- 1, 598.1	- 4,7

♦ Վերջին երկու ծախսերը կատարվում են ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

2. Գործազրկությունից պարտադիր սոցիալական ապահովագրության ծրագրեր

Հաշվարկները կատարվել են ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից տրամադրված բազային ցուցանիշների հիման վրա, նպաստի առաջարկվող չափով (**12000** դրամ), որի արդյունքում անհրաժեշտ միջոցների ընդհանուր ծախսերը կկազմեն՝

(հազար դրամ)

Գործազրկությունից պարտադիր սոցիալական ապահովագրության ծրագրերի ծախսեր	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
	685, 506.1	1, 074, 775.8	389,269.7	56.8

3. Սոցիալական ապահովագրության առանձին պետական ծրագրեր

Նշված ծրագրերի իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսերը կկազմեն՝

(հազար դրամ)

Սոցիալական ապահովագր. առանձին պետական ծրագրերի ծախսեր	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով

Ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստ	1, 523, 016.3	2,128,708.0	605,697.7	39.8
հղիության ծննդաբերության նպաստ	1, 094,185.6 *	1,513, 702.4	419,516.8	38,3
աշխատող քաղաքացիների նահվան դեպքում թաղման նպաստ	17, 500.0	17,500.0	-	-
Ընդամենը	2,634, 701.9	3, 659, 910.4	211,994.1	1 37.6

*Ծանոթություն Չղիության և և ծննդաբերության նպաստի գումարը 2006թ. նախատեսվել է 33 պետական բյուջեից:

**4. Սոցիալական ապահովության միջազգային
ասոցիացիային անդամակցություն**

Ծախսը հաշվարկվել է ասոցիացիայից ստացված փաստաթղթերի հիման վրա՝

(հազար դրամ)

Սոցիալական ապահովագրության միջազգային ասոցիացիային անդամակցության	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային.	%-ով
	5, 000.0	5, 000.0	-	-

5. Կենսաթոշակային և սոցիալական

Ծախսը հաշվարկվել է ասոցիացիայից ստացված փաստաթղթերի հիման վրա՝

(հազար դրամ)

Կենսաթոշակային և սոցիալական հիմնադրամների միջազգային ասոցիացիայի անդամակցության	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
	14, 000.0	14,000,0	-	-

6. Հիմնադրամի պահուստային ֆոնդ

Հիմնադրամի պահուստային ֆոնդի ծախս է նախատեսվել

(հազար դրամ)

Հիմնադրամի պահուստային ֆոնդ	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
	727, 769.0	512,000.0	-215,769.0	-29.6

7. ՀՀ սոցիալական ապահովագրության պետական

հ ի մ ն ա դ ր ա մ ի հ ա մ ա կ ա ղ ի պ ա հ պ ա ն ու մ և զ ա ղ ա ց ու մ

Հաշվարկները կատարվել են նախորդ տարիների ծախսերի դինամիկայի և գործող նորմատիվների հիման վրա

(հազար դրամ)

Համակարգի պահպանման և զարգացման ծախսեր	2006թ. հաստատված բյուջե	2007թ. բյուջեի նախագիծ	2007թ. բյուջեի նախագծի տարբերությունը 2006թ. հաստատված բյուջեի նկատմամբ	
			գումարային	%-ով
	1,511,106.1	1,753,910.2	242,804.11	16.1

Այսպիսով, ՀՀ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության **2007** թվականի բյուջեի **ընդամենը ծախսերը** կազմում է **106,373,623.1** հազար դրամ (**85, 027,282.3 + 21,346,340.8**), աճը 2006 թվականի հաստատված բյուջեի՝ **94, 679, 752.8** հազար դրամի, նկատմամբ կկազմի **11,693,870.4** հազար դրամ (**12.4%**):

Հայաստանի Հանրապետության պարտադիր սոցիալական ապահովագրության բյուջեի ծախսերի 2005թ. փաստացի և 2006թ. համար հաստատված համապատասխան ցուցանիշների համեմատականն արտահայտված է սույն բացատրագրի N 6 աղյուսակում: